

HEGEDŰS GÁBOR

HEGEDŰSZÓ...TALÁN AZ ÉLET



HEGEDŰS GÁBOR

Hegedűszó... talán az élet

Impresszum

Kiadó: Hegedűs Gábor

Szerkesztő: Dományházi Edit

Borító Berkes László

Megjelent: A/5 ív terjedelemben 161 oldalon

©Hegedűs Gábor 2020

ISBN 978-615-00-8040-6

Ajánlás

Kedves Olvasó!

Hegedűs Gábor novelláskötete különös élményt ad az olvasónak. A szerző legtöbbször önmagáról, életének emlékeiről beszél, szüleiéről, szerelmeiről, barátairól. Olykor ezt egyértelműen vállalja, legnagyobb szerűbben az „Elhamarkodtam? Avagy hogyan nem lettem hegedűművész?” című írásában, máskor azonban csak sejteni enged, hogy a történetek akár róla is szólhatnak, vagy talán vele is történt valami hasonló, csak hát az idő megszépíti, kicsit megváltoztatja az eseményeket, és megbocsát azoknak, akik megérdemlik. A „rejtélyes” Péter alakja több novellában is feltűnik, és ezek így olyanná váltak, mint a felfűzött gyöngyszemek. Külön-külön is figyelemre méltóak, de így együtt válnak igazán értékké. Azt, hogy ki is lehet az a Péter, akivel annyi minden történik, a szerző az olvasó találékonyságára bízta, bár ehhez igazán nagy segítséget ad majd a „Pálmalevél” elolvasása.

Néhány novella a távoli múltba nyúlik vissza, a háború borzalmai elevenednek benne, azonban annak, aki nem csak a szemével, hanem a szívével és a lelkével is képes olvasni, mást is jelentenek. Szeretetet, hitet, és igen: emberséget, amelyek a legvadabb körülmények között is reményt adhatnak. A szerzőnek mély érzelmi kapcsolatai lehettek szüleiével, különösen édesapjával, és ezek kétséget kizáróan megjelennek a róluk szóló írásokban, amelyekben – és ez bizonyára nem véletlen – mindig „felbukkan” egy hegedű!

Hegedűs Gábor – sokoldalúságát bizonyítva – novelláskötetében másfelé is kalandozik. Az életből ellesett, és másokkal megtörtént események érzelmes vagy humoros megjelenítése elgondolkodtató, vagy éppen mosolyt fakasztó. Bizonyosak lehetünk abban, hogy például „Az öreg”, „A műtét” vagy a „Császárszalonna” olvasása közben majd többen vélik úgy: róluk szól a történet! Szórakoztatóak a tudományos-fantasztikum világába tett utazások is.

A kellemes olvasmányt ígérő novelláskötetet bátran ajánlom mindenkinek:

Tárai S. Miklós
Primavera Irodalmi Díjas alkotó

HEGEDŰSZÓ... TALÁN AZ ÉLET

A tábor lassan elcsendesedett. Csak a vaskos drótkerítés tövében ötven méterenként álló oszlopokon világítottak a lámpák. A hatalmas kapu is zárva, ahol napközben ki és be jártak a teherautók, vitték a foglyokat a vasutat építeni. A kapu előtt két őrszem állt, nyakba vetett géppisztollyal, kezük a ravaszon, hiszen foglyokat őriztek. Hadifoglyokat! Igaz most nem volt mozgás, csak az őrtornyokban szolgálatot teljesítők topogtak fázósan. Tél volt. A tábort körülvevő pusztaságot vastag lepelként borította a hó. Itt a kerítésen belül már minden csendes volt. A barakkokban sem égtek a villanyok, a mozgás is megszűnt. Csak néha-néha nyílt az ajtó és igyekezett valaki az ásott latrinához. Tombolt a hasmenés. Ha valaki sűrűn nyitogatta az ajtót és igyekezett könnyíteni magán, a katonák megjegyezték egymás között: na ez sem húzza már sokáig. Mindennapos volt, hogy temettek. Ilyen volt akkor a hadifoglyok élete. Hiszen nem mások ők, csak egy kis pont ebben a hatalmas verkluben, ahol tulajdonképp mindenki fogoly. A legközelebbi település is kilométerekre van a tábortól, amit csak a végeláthatatlan hómező vesz körül.

A barakkok között őrszemek sétálgattak, ügyelve arra, hogy ne történjen semmi rendbontás. A hómező felől farkasüvöltés hallatszott amire a tábor kutyái hangos ugatással válaszoltak. Lehet, hogy így üdvözölték a korábbi „testvért” de az is lehet, hogy így adták tudtára: itt semmi keresnivalója. Majd a beálló csendben valahonnan, halk

hegedűszó hallatszott. Az őrszemek megálltak és füleltek. Honnan jöhet ez a melódia. Az egyik katona nagy léptekkel elindult a távolabbi barakk felé. Közelebb érve megállt és hallgatózott. Igen! Ebből az épületből szűrődött ki a hang. Ahogy feltépte az ajtót csend lett. Egy kattintás és a hatalmas terem a sötétségből a félhomályra váltott. A terem közepén egy férfi állt, álla alatt a hegedűvel, de leeresztett vonóval. A katonát elöntötte a düh. Odarontott a férfihez és egy hatalmas pofont kevert le neki, miközben azt ordította:

– Takarodó van te szemét, mi nem világos ebben, hogy kussolnotok kell? Majd én kiverem belőled ezt a renitens magatartást – azzal már csattant is az újabb hatalmas pofon.

A fogoly megtántorodott, majd lassan eldőlt, de előtte a priccsre dobta a hegedűt, hogy nehogy megsérüljön. Azután az arcához kapott. A katona odaugrott, felrántotta a földről és agyba főbe verte. Látszott rajta, hogy élvezettel végzi a „munkáját” hiszen ez csak egy fogoly, aki nem vehető emberszámba. Csak egy vonás a listán a létszámellenőrzéskor. Az ütlegelt, behunyta a szemét. Csak ökölbe szorított kezén volt látható, hogy nincs kedvére ez a cselekmény, de tudta ha visszaütné, már nem érné meg a reggelt. No meg a fizikai állapot sem volt meg a verekedéshez. Az itt eltöltött egy év rányomta bélyegét. A katona abbahagyta az ütlegelést mert mást gondolt. Végleg le akart számolni még a lehetőségével is, hogy ez még egyszer előfordulhasson. Odalépett a priccshez és a PPS (dobtáras szovjet géppisztoly) tusával akarta porrá zúzni a hegedűt. Lendületet is vett, amikor egy éles hang ordított rá a háta mögül:

– Állj! Katona hozzám!

A PPS megállt a levegőben, a gazdája hátranézett, de nem látta a félhomályban, hogy ki adta ki az utasítást. Le-

het, gondolta: talán valamelyik barakkbeli akarja őt kiját-
szani, hiszen ezek egyike másika már olyan jól beszélt a
nyelvet, mint aki itt született. Többek között ez a renitens
fogoly is, akit most meg kell leckéztetni. A gondolatsor csak
egy pillanatig tartott. Újra lendült a fegyver, hogy bevégez-
ze a bosszút, de a hang most már közletről harsogott:

– Mit ugattam katona! Azt a parancsot adtam, hogy állj!
Mi ebben az amit nem ért? – már csattant is egy hatalmas
pofon, de most a parancsnak ellenszegülő arcán!

A katona döbbsenten állt a tábor parancsnoka előtt aki
csak azért, hogy esetleg el ne dőljön a másik arcára is mért
egy hatalmas ütést. Mintegy nyomatéku, hogy máskor a
kapott parancsot azonnal és gondolkodás nélkül kell vég-
rehajtani. A katona haptákba vágta magát és várta, hogy
mi következik. A parancsnok lassan levette a kesztyűjét,
majd leült a priccs szélére és kiadta az utasítást:

– Jelentsen! Mi folyik itt?

– Parancsok elvtársnak jelentem, ez a fogoly megszeg-
te a takarodó utáni csendelőírást, mert hegedült. Ezzel a
cselekménnyel nem biztosította a többieknek azt, hogy pi-
henjenek, hogy holnap újult erővel tudják építeni a vas-
utat. Korábban már egyszer figyelmeztette Anton
Antonovics tizedes. De nem volt elég a rendreutasítás, meg
a két napi fejadagmegvonás, ma újra csak hegedült. Ráadá-
sul takarodó után. Úgy gondoltam ez nem helyénvaló.

A katona feszes vigyázban várta, hogy a parancsnok mit
fog mondani. Szíve szerint a megaláztatásért azt kívánta
volna, hogy vigye ki a renitenst és lője bele a latrinába. Meg
is tette volna, ha parancsot kap rá, hiszen azt a két pofont
– amit miatta kapott – nem lehet elfelejteni.

A parancsnok cigarettát vett elő és rágyújtott. A ma-
horka kaparó füstje betöltötte a környezetet. Lassan szív-

ta le a füstöt, majd hosszan fújta ki, egyenesen a fogoly arcába. Nem szólt egy szót sem, de látszott rajta, hogy gondolkodik. Mikor elszívta a cigarettát a csikket a padlóra dobta és eltaposta. Majd ezek holnap feltakarítják. Hiszen másra úgyse jók. Takarítani, meg vasutat építeni. Csak hadifoglyok! De hiszen én is, mi is azok vagyunk. Itt az isten háta mögött.

– Te tudsz hegedülni?– fordult a fogolyhoz – akkor hegedülj! Hallani akarom, hogyan játszol... Mozogj már mint-ha élnél, mert ha én noszogatlak meg, annak nem fogsz örülni!

A fogoly lassan felvette a hegedűt. Végighúzta rajta a kezét, óvatosan, mintha simogatná, vagy a port törölné le róla, majd az álla alá illesztette. Ráhelyezte a vonót és a hegedű felsírt:

„Deres már a határ, őszül a vén betyár, rá se néz már, sohasem a fehérnép...”

Játszott. Az arcán látszott, hogy a lelke most nem itt van, hanem nagyon de nagyon távol a szeretteinél, a hazájában s a szeme sarkából lassan legördült egy könnycsepp. Majd újabb nóta következett, majd újabb. A barakklakók is mind ültek már az ágyon és valaki halkán énekelte is az elhangzó nótát.

A parancsnok a priccs szélén ült, hallgatott. Újabb cigarettára gyújtott és gondolkodott. Mennyi szépség és mennyi keserűség van ezekben a dallamokban, gondolta. Eszébe jutottak a boldog békeidők, a faluja ahonnan bevonult katonának, ahol a balalajka dallamára oly sokat táncolt azaz a szőke lánnyal. De közbeszólt a háború, a végtelen és embertelen harcok, a vereségek, visszavonulások, aminek köszönheti, hogy most itt van, büntetésből. Az embereit védve inkább visszavonult, átadva a terepet a túlerőben

lévő németeknek. Csak korábbi kitüntetéseinek köszönhet-
te, hogy nem végezték ki, csak ide helyezték. Ennek a tábor-
nak lett a parancsnoka. Újra eltaposta a csikket, majd felállt.

– Fogd a hegedűdet és gyere velem. Te meg, – fordult a
katonához – ha renitens magatartást tapasztalsz előbb ne-
kem jelentsd, csak a parancsomra cselekedhetsz! Megértetted!

A katona harsányan kiáltotta: értettem parancsnok elv-
társ, kérek engedélyt távozni. A parancsnok egy kézlegyin-
téssel jelezte, hogy mehet, de szólni egy szót sem szólt csak
elindult a kijárat felé. Az ajtóból még visszaszólt:

– Igyekezz – mondta a fogolynak – vegyél kabátot is, ne-
hogy nekem idő előtt megdögölj – azzal kilépett az ajtón.
A fogoly felkapta a kabátot és a hegedűt, majd futólépés-
ben követte. Egyenesen a parancsnoki épülethez vették az
irányt. A szolgálatot teljesítő őrök elképedve nézték ahogy
a fogoly botladozik a tábor parancsnoka után a hóban, ke-
zében a hegedűvel.

A szobában, ahova beléptek, kellemes meleg uralkodott.
Az asztalon, egy szakadozott szélű újságpapíron, egy darab
szalonna árválkodott, mellette fekete kenyér, meg egy pléh-
tányéron platnin sült burgonya. Látszott rajta, hogy kicsit
tovább sütötték a kelleténél, mert a héja szinte el volt sze-
nesedve. A fogoly nagyot nyelt. Majd még egyet. Hiszen két
napig fejadag megvonáson volt a hegedülés miatt, de mu-
száj volt tartani a lelket Janiban a barátjában és a többi baj-
társban. Haza kell, hogy menjünk- gondolta ilyenkor –
mindegy, hogy mikor, de haza kell mennünk. Nem dögöl-
hetünk itt meg! Hegedült. Csendben és halkán, de mégis
meghallották, megbüntették. Már másodszor...

Nem azért mintha olyan jól bántak volna velük, hiszen
a „menü” alig mutatott némi változást. Napi fejadag né-
hány szelet fekete kenyérből, délben csalánlevesből állt.

Jobb napokon talán volt benne egy kis marharépa is. Ha netán még fagyott krumpli is került bele, hát az volt az álmok netovábbja. De sokszor csak a csalán meg a lé jutott, mert az örök, akik nem sokkal kaptak jobb ellátást, már az ételosztás előtt kihalászták az ínycsiklandó répa vagy krumpli darabokat. A foglyoknak maradt a „vitamindús” csalán. Hiszen itt mindenki fogoly volt. Még az örök is, akik nem akartak meghalni a harctéren, nem akartak hősök lenni, csak élni akartak, mert várta őket is otthon a család. Nekik ez jutott osztályrészül, hogy itt rohadhattak a foglyokkal együtt. Gyűlölték is őket kellőképpen, mintha ők tehetek volna mindenről.

– Éhes vagy? – kérdezte a parancsnok, látva, hogy a férfi nagyokat nyel – Ha megígéred, hogy nem pofázod el a többieknek, ami itt történik, akkor változtathatok a sorsoodon egy kicsit. Sokat nem, mert mégis csak egy rohadt hadifogoly vagy, de úgy látom nem az a fajta, mint a többiek. Benned van érzés. Mi voltál a hadseregemben? Tiszt?

– Jelentem nem voltam tiszt – jött a válasz tisztelettel, szemlesütve, ahogy egy rendes fogolyhoz illik – a hadtápon teljesítettem szolgálatot, mint gépkocsivezető. Szakaszezetői rangig vittem, mikor fogságba estem.

– Kérdeztem, hogy éhes vagy-e, de nem válaszoltál, pedig tudom, hogy nem lakhattál valami jól a csökkentett fejadagon. Mondjad bátran, ne kelljen fogóval kiszedni belőled minden mondatot – azzal feléje nyújtott egy darab szalonnát, egy karéj kenyeret no meg egy krumplit is, de kést azt nem adott.

A fogoly mohón kapott az étel után. Tömte magába a kenyeret, hozzá a rágós szalonnát, amit alig bírt elharapni no meg a krumplit is. Meg sem pucolta, csak úgy szenelesen ette. Otthon talán időt szánt volna arra, hogy

megpucolja, de itt...nehogy elvegyék...hiszen adták... az övé... Nagyokat nyelt, de a szalonnával nehezen boldogult. A parancsnok kivette a kezéből és felszeletelte, majd visszaadta, de a kést nem adta oda. Azután kapott még egy szelet kenyeret, sőt egy pohárka vodkát is az evés után.

– Játssz! – mondta a parancsnok és végigdőlt az ágyon
– honnan jöttél, melyik országból?

– Magyar vagyok – jött a válasz – saját hazámban kerültem fogságba.

– Ha nem támadtatok volna meg bennünket, ma is ott élhetnél és nem lennél kiszolgáltatva kényre kedvre, hanem ölelhetnéd otthon az asszonyodat. Van feleséged?

– Igen van. Fél évvel a fogságom előtt esküdtünk. Negyvenhárom karácsonyán!

– Gyerek?

– Gyerek az nincs, mert közvetlen az esküvő után be kellett vonulnom, így ha van is arról nem tudok.

– Ha mégis van, akkor lehet, hogy nem te vagy az apa?!

– Ez lehetetlen! Vár rám és én igyekszem életben maradni, mert várnak otthon. Anyám és a nejem.

– No azért ilyen messzire ne gondolkodj! Hazamenni? Mindannyian szeretnénk, de míg a vasút el nem készül... újabb foglyok jönnek majd nemsokára... de minek is mondom el ezt neked, hisz te is egy mocskos náci vagy, aki megtámadta a hazámat.

– Nem voltam és nem is vagyok náci, magyar vagyok! Kérek engedélyt játszani!

A parancsnok cigarettára gyújtott. Az ujjai sárgák voltak a nikotintól, a fogai szinte feketék. Mélyen leszívta a füstöt, majd lassan kifújta. De most csak úgy a levegőbe. Nem vette célba a foglyot. Intett, hogy játsszon. Felsírt a hegedű újra. „Kicsi fehér meszelt szoba, falon függő Mária

kép...” A fogoly énekelt is a nótát halkán, érzelmesen. Jó hangja lehetett valamikor, de most kicsit ércesen hangzott. Mikor a nóta végére ért a parancsnok megkérdezte:

– Valami rendes orosz nótát nem tudsz? Olyat amit én is tudnék dúdolni! Szépek ezek a nóták amiket játszol, de mégis idegenek. A Katyusát ismered?

– Igen – jött a válasz – ahol dolgoztam, volt egy ember akinek orosz nő volt a felesége. Még az első világháború után ismerkedtek össze és lett belőle házasság. Maruszjának hívták az asszonyt, ő énekelgette ezt a nótát ha az ami-re én gondolok. De a szöveget én csak magyarul tudom.

– Hadd halljam!

A fogoly újra az álla alá fogta a hegedűt és játszani kezdett., majd énekelt is a szöveget, magyarul:

„Almafának virágzik az ága
fújja parton a tavaszi szél
fűben sétál gyönyörű Katyusa
zöld mezőben édes dalra kél...”

A parancsnok arcán látszott, hogy ő is az emlékeiben élte meg ezeket a dallamokat. Eltűnt róla a szigorúság, egész emberi vonások uralták a csontos, sovány arcot. Talán a régi békeidők emléke sírt fel benne is, amikor az a szőke lány...

– Mást is tudsz, vagy ez minden amit népünk zenéjéből ismersz? – a kérdés váratlan volt de a fogoly mintha készült volna. Talán itt van az esélye a túlélésre. Talán egy kicsit könnyebb lehet, ha ennek a kemény, megsavanyodott embernek egy kis örömet lop az életébe. Nem tudta, de érezte, itt mindannyian foglyok vagyunk, ki ezért ki azért.

– Még ismerem a kalinkát, meg két olyan dalt amit ott-hon még Maruszjától hallottam.- válaszolta és már húzta is a nótákat egymás után.

A parancsnok közben újra cigarettára gyújtott, élvezettel, mintha csak ez az öröm lenne manapság az életében, közben töltött magának vodkát és egy hajtókára megitta. Pedig lehetett vagy két deci. Ezt az embert itt kell tartanom, mert legalább színt visz az életembe, ami egyébként sem valami fényes. Talán még magammal vihetném a faluba is, szerenádozni, csak épp meg kell majd vele tanítanom egy két nótát amit az a barna asszony szeret. Megtehetem, hiszen én vagyok a parancsnok.

– Igyál – mondta amikor a nóta véget ért és a fogoly elé tolt egy tele pohár vodkát – de mondanom sem kell ugye, hogy ami itt történt arról a többieknek nem beszélhetsz, mert alaposan megkeserülöd, ha kiderül. Márpedig mindenütt vannak besúgók, még közöttetek is. Már hallottam róla, hogy a minap megbüntettek, de nem akartam beleavatkozni. De látom, hogy te jó ember voltál, vagy talán még vagy is. Csak tudod a háború. Ezután ha hívatlak azonnal gyere ide. A hegedű itt marad nálam, majd vigyázok rá, nehogy ennek a baromnak eszébe jusson, hogy összetörje.

A fogoly lassan felhajtotta a vodkát, hiszen a parancsnokkal ellenkezni nem lehet, no meg megsérteni sem. Ha adnak fogadd el... jutott eszébe a közmondás. Érezte, hogy az ital lassan szétárad az ereiben, kicsit szebbnek és talán jobbnak is érezte néhány pillanatra a világot. De a gyomra! A koplaláshoz szokott gyomornak ez már sok volt. Szalonna, kenyér, krumpli, no meg a vodka... a lift beindult. Érezte, hogy ha nem mozdul, akkor...

– Parancsnok úr – mondta nyögve, hiszen ő nem elvtársazhatta, mert még nagy vonalakban sem vallottak azonos elveket – nekem hánynom kell. Kérem engedjen ki, mert nem szeretnék bajt.

– Őrség – kiáltotta a parancsnok és a szolgálatos őr azon-

nal ott termett – kísérijétek a latrinához ezt a foglyot, majd ha megkönnyebbült hozzátok ide vissza. De bántódása nem essen, mert felkoncollak benneteket. Megértettétek?

Az ajtó előtt posztoló őnök közrefogták és a latrinához kísérték. Sajnálta a kapott ételt, talán az italt is, de mit volt mit tenni. Talán nem rontott el mindent, talán a parancsnok megérti, hogy a koplalás miatt történt az egész... Pedig milyen finom volt az a szalonna... A kenyér is más volt, bár ugyanolyan fekete mint az övék, de mégis, olyan igazi kenyér illata volt... Mikor megkönnyebbült, az őnök visszakísérték a szobába. A füst már szinte teljesen beborította a helyiséget, a csikkek halomba gyűltek az asztali tartóban.

– Máskor ne legyél ilyen mohó! Nem azért adtam az ételt, hogy a latrinát etesd. Azt hittem ennél azért több eszed van. No de mindegy. Most menj, aludj még valamennyit, mert a munka alól nem mentelek fel. Vigyázni fognak rád, hogy ne történjen bajod, de csak ennyi. Ha hívatlak, akkor meg szó nélkül jössz... Csak annyit mondatsz a barakkodban, hogy egészen eddig hegedültél nekem. Megértetted?

A hegedűje a parancsnok szekrényébe került. Gondosan helyezte el a ruhák között, hogy baja ne történjen a zeneszerszámnak. Intett, hogy mehet. Az egyik őr visszakisérte a barakkba.

Mindenki aludt, kivéve Janit, aki örömmel fogadta.

– Már azt hittem soha nem engednek vissza. Mit kellett csinálnod ennyi ideig? Nem történt semmi bajod? Attól tartottam, hogy a parancsnok kivégeztet. Mondj már valamit!

– Nagyon fáradt vagyok – jött a válasz – eddig hegedülnöm kellett, de most visszajöhöttem. De a hegedűmet elzárta a parancsnok. No majd lesz valahogy! Aludjunk, mert

mindjárt reggel van és holnap újra várnak a sínek...

Az élet egy kicsit tényleg könnyebb lett. Bár az építkezésen ugyanúgy kellett dolgoznia, mint a többi fogolynak, de míg néha a társait pofonnal ösztönözték a keményebb munkára, vagy épp a PPS fatusája volt a nevelőeszköz, addig rá legfeljebb csúnyán néztek, vagy kiabáltak vele, de az utasítás az utasítás... megszegni egyik őr sem mertte. A parancsnok esténként, ha olyanja volt, magához rendelte, olyankor kapott enni és néha inni is és legalább a zene szárnyán kiszabadulhatott ebből az átkozott világból. Ahogy beköszöntött a jó idő, időnként szerenádozni mentek a közeli faluba, egy barna asszonyhoz. Amikor a hegedűszóra gyertya gyulladt az ablakban a parancsnok bement a házba, ő pedig az ablak alatt húzta a nótákat. Magyarokat, oroszokat vegyesen, amíg ki nem jött a főnök, megkönnyebbülve. Akár meg is szökhett volna, hiszen a gépkocsit vezető kiskatona hátravetett fejjel aludt a sofőrülésben. De hova menjen! Hisz nem ismerte a környéket, meg a távolságok... Azután visszakapta a hegedűjét és az őrség előtt a parancsnok kijelentette: játszhat a barakkban is, de csak takarodóig. Ezért senki ne bántsa. Ha megtudja, hogy... itt egy rakás fenyegetés jött és mindenki tudta, hogy nem csak komolyan gondolja, de meg is teszi.

Lassan három éve, hogy itt volt. A bajtársak közül – akikkel együtt került a táborba – néhányan átkeltek a nagy folyón túlra, Kharón a révész pedig fejpénzt sem kért a fuvarért. A legnagyobb veszteséget a tábor német foglyai szenvedték. Talán itt akartak az őrök megfizetni a veszteségekért. Egy nyári napon, ahogy visszatértek a táborba a munkáról, az őr egyenesen a parancsnokhoz kísérte.

– Mondhatnám, hogy van számodra egy jó hírem, de nem tudom, hogy akarom-e azt ami ebben a papírban áll? Össze kell állítanom és fel kell terjesztenem azoknak a lis-

táját, akiket úgy értékelek, hogy letöltötték a büntetésüket és érdemesek arra, hogy hazamenjenek. Nem tudom, hogy akarom-e, hogy elmenj innen. Bár megérdemelnéd, de ugyanakkor hiányozna nekem az a néhány kellemes óra, amit a hegedűddel okozol. Nem volna kedved mégis itt maradni? Keresnék neked egy özvegyasszonyt és legalább addig maradnál amíg én is itt vagyok. Na mit szólna ehhez? A válaszod talán hozzásegít a döntéshez!

A fogoly arcára kiült a döbbenet. Hazamehetne, de itt akarják tartani. Ennek soha nem lesz vége? Istenem, add, hogy jobb belátásra térjen! Hiszen vár otthon anyám és az asszonyom. Már így sem kaptak rólam hírt amióta elfogtak. Meddig kell még ezt csinálnom? Még hogy özvegyasszonyt? Van nekem asszonyom! Van nekem hazám, oda vágyom! A szeme megtelt könnyel és lassan legördült az arcán az első könnycsepp. Majd kitört belőle a zokogás, de csak pár pillanatig. Nem szabad, nem lehet, hogy gyengének lássák, nem szabad engedni, hogy érzelmileg is eltiporják, mert akkor ők győztek. Letörölte a könnyeket, majd egyenesen a parancsnok szemébe nézett. Úgy ahogy egy férfi néz egy másik férfinek a szemébe. Egyenesen, nem rejtve az érzéseket. Mikor megszólalt már határozott volt, tudta mit akar, mit szeretne. Mert az akarat itt nem sokat számított, legfeljebb a túlélésre adott esélyt.

– Hazamegyek! Vár a családom! Kérem, adja meg nekem ezt a lehetőséget. Megszolgáltam!

– Nem ezt a választ vártam. Megértelek. Elmehetsz! Majd értesítelek a döntésemről.

A barakkban Jani várta. De kérdéseire nem volt válasz. Most nem volt kedve beszélgetni. Hazamehetne, de mégse mehet. Nem lehet ez az ember ilyen kőszívű, hogy csak a saját érdekeit nézi! Pedig mennyit húzta neki, meg annak

a nőnek ott a faluban. Igaz egy csipettel több jót is adott ezért a tábori élet, de... Talán mégis győz a józan ész. Este nem hívatta a parancsnok, sőt másnap és harmadnap sem. A társainak játszott, meg annak a néhány szabadnapos őrnek, akik a barakkhoz gyűltek egy kis zenehallgatásra. Néha meg is tapsolták, de csak módjával, nehogy elbízsa magát. Teltek múltak a napok, hetek. Már nem tartott igényt a szolgálataira a parancsnok. Lassan beletörődött a gondolatba, hogy innen nem szabadulhat, csak a nagy folyón túlra... Egy nap azután megváltozott minden. Visszaérve a munkából, az őr ismét a parancsnokhoz kísérte.

– Áthelyeztek Moszkvába! Úgy látszik letelt a büntetésem – kezdte a parancsnok – akit pedig ide kineveztek helyettem, azért jön, hogy tűzzel és vassal, de befejezze végre a vasút építését. Sem a fronton, sem a hadsereg más területein nem volt híres sem az emberszeretetéről, sem pedig az emberségéről. Neki csak a cél elérése a fontos és mindegy milyen áron! Hamarosan más táborból érkezik ide fogoly feltöltés, akkora létszám amit megjelölök. Úgy gondoltam, nem hagylak itt prédára! Ennél te értékesebb ember vagy! Menj haza! Már el is küldtem a listát a felsőbb vezetésnek azokról akik hazamehetnek, a lista élén pedig te vagy! De, hogy ne menj egyedül, a magyar barakk megmaradt létszámát is hozzáírtam, de ők ezt csak neked köszönhetik. Menj, mondd el nekik a jó hírt. Még néhány nap és együtt utazunk, mielőtt az új parancsnok ideér. Addig a jelenlegi helyettesem látja el majd a szolgálatot. Nem is tudom, hogy miért is osztottam meg veled ezt az információt. Hisz csak egy hadifogoly vagy! Még mindig az! Ezt ne feledd! De ember is egyben! Ezt jól véd az eszedbe! – azzal intett, hogy elmehet.

– Köszönöm – válaszolta a fogoly, de a parancsnok ügyet sem vetett rá.

Visszatérve a barakkba a bajtársak köréje gyűltek. Csak annyit mondott: készüljete! Néhány nap és megyünk haza! Azt hitte összenyomják. Mindenki át akarta ölelni, mindenki rebegni akart egy köszönetet, mintha – talán volt is benne igazság – neki köszönhatték volna a szabadulást. Néhány nap múlva egy hatalmas gyalogos oszlop lépte át a tábor udvarát. Hadifoglyok voltak, akik erősítésnek jöttek, befejezni a vasutat. Aznap nem kellett a magyar barakknak az építkezésre menni. A parancsnok sorakozót rendelt el, majd kihirdette, hogy egy óra múlva indul a menet az állomásra! Gyalog! Mindenki szedje össze a holmiját, ne hagyjanak az utánuk jövőkre tetű-fészkeket!

Némi fekete kenyeret, no meg vizet, kaptak az útra. Ahogy a parancsnok mondta: majd Kijevben, a szállító vagonokból átkerülnek a Magyarországra menő kocsikba és az átszállásnál kapnak csak újabb élelmet. Ezt már féllábon is kibírjuk – jött a morgás a sorok közül, de nem hangosan, csak úgy az orruk alatt, nehogy baj legyen belőle. Még a végén valaki meggondolja és visszavonja a parancsot! Az állomásra menet, mintegy búcsúzóul, lassan szál-lingózni kezdett a hó a menetoszlopra. Így búcsúzott az ég tőlük, a hazamenőktől. 1947 novemberét írtak akkor...

A MUSTGÁZ

Az őszi nap bágyadtan, néha kikandikálva a felhők közül küldött „mosolyt” a földre. Azután, mint egy szégyellős kisasszony, aki fa mögül leste a fiúkat és mert észrevették, sietősen visszabújt a fa rejtekébe, úgy bújt vissza

ismét a felhők mögé. Lehet, hogy csak valamitől megijedt? Az is elképzelhető, hiszen dúlt a háború. A keresztülvönülő csapatok nem sok jóval kecsegtették a falucska lakosságát. A távoli ágyúszó egyre közelebbről hallatszott. Néha még a robbanások zaja is eljutott az aggódó emberekhez. Pedig a szüret ideje volt. A viszonylag jó termést adó szőlő édes mustja sok helyen már a hordókban várta, a nagy átalakulást, a gyümölcs dús levének metamorfózisát. De nem tudta senki, hogy mi lesz. A jól-értésültek biztosra mondták: néhány nap és itt vannak az oroszok. Azokat bizony már az isten sem állítja meg. Újabb és újabb magyar csapatok érkeztek, majd vonultak tovább. Ha néha német alakulat is vetődött erre, akkor látszott a különbség. A rosszul felszerelt magyarok mellett azonban már ők sem ragyogtak régi fényükben. Fáradt, elgyötört, kialvatlan katonák meneteltek, vagy ültek a gépkocsik platóján, szemük a semmibe révedt, szinte rájuk volt írva a kíváncsi: csak lenne már vége! Már több mint négy éve tartott a világégés. Az itt lakókat egyre gyakrabban rázta meg a tábori posta értesítése: férjek, fiak, vőlegények értelmetlen, de hősinek nevezett haláláról.

A főutcán lakó fiatalasszony is rettegve várta a postás érkezését. Hiszen hír sem érkezett azóta, hogy az esküvő után, azonnal mennie kellett a fiatal férjnek a frontra. De az anyós és a meny közös munkájának gyümölcse már a hordókban várta, hogy a mustból bor legyen. A pince ilyenkor megtelik „mustgázzal” ahogy a hozzáértők nevezik a képződött szén-dioxidot. Mielőtt a pincébe mentek gyertyát gyújtottak, s ha elaludt a lángja, nem volt szégyen a menekülés.

Egy hét múlva már le sem lehetett menni a pincébe. A forrás beindult.

Ekkor új fejezet indult a falu életében. Az addig átvonuló magyar és német csapatok fejvesztve menekültek de már visszafelé, ahonnan jöttek. A rádió – ahol volt ilyen – tervszerű visszavonulásról regélt, de nem volt abban tervszerűség... csak a félelem valamitől vagy valakiktől, akik erősebbek és a győzelemre törnek. Ha a visszavonuló csapatok meg is álltak néhány percre, az csak annyi volt, hogy a kerekeskútnál megtöltötték a kulacsot és már mentek is tovább, sietősen, hátra-hátra tekintve, mint akik a sarkukban érzik a veszedelmet. Azután egy rövid időre csend lett. Majd idegen tankok lepték el a falucska utcáit. Katonák ugráltak le róluk és csőre töltött géppisztolyokkal kutattak a házakban ellenséges katonák után. Megjöttek az oroszok. De nem csak kutattak, zabráltak is. Így nevezték azt, hogy amit a szemük meglátott – órát, ékszert, pénzt, még sokszor a lábasjószágot is – azt a kezük nem hagyta ott. Hiába volt a fenyegetés, hogy a fosztogatókat kivégzik, ezt senki nem vette komolyan közülk.

Az egyik katona betévedt a főutcai portára és benézve a pince kis ablakán meglátta a hordókat. Visszafutott a páncéloshoz és két marmonkannával jött vissza. A fiatalasszony minden szerb tudását összeszedve – hisz délvidéki lévén beszélte ezt a nyelvet – próbálta megértetni vele, hogy nem szabad lemenni, veszélyes.

– Ne tegye, az istenért – könyörgött és megpróbálta a karjánál fogva visszatartani – tele van a pince gázzal! Forr a bor! Nem ér annyit az egész!

A katona egy durva mozdulattal ellökte és elindult lefelé. 17 lépcső vezetett a földbe ásott pincébe, ami a szoba konyhás ház mellé épült, felette a magtárral. Még hallatszott ahogy az egyik hordó csapját kinyitotta és a kifolyó murci csobogása áttört a beálló csenden. Ha valaki

akkor benézett volna a pinceablakon csak a megtántorodó és elhanyagolt katonatest látványa borzolta volna az idegeit. A fiatalasszony kiszaladt az utcára és kiabált a tank körül lebzselő, cigarettázó katonáknak. Az egyikük elindult a ház felé, majd két másik is követte. Valamit érthettek abból amit hallottak, mert csak az ablakon néztek be és nem indultak el a lépcsőn lefelé. Időközben az anyós is – nevezzük mamának – kijött a házból. A katonák kiáltozni kezdtek egymás között, majd odalökdösték mindkét nőt a falhoz.

– Gyilkosok – értette meg a fiatalasszony a kiabálást – végezzük ki őket – hangzott egy másik szájból.

– Nem kellene megmentenünk Szergejt – kérdezte egy harmadik – hátha csak megsérült?

Mama, ahogy a falhoz lökték elesett. Megpróbált ugyan felkelni, de valamelyik csizma mindig „odaért” és újra a földre kényszerítette. Egy katona ott maradt rájuk vigyázni, a többiek kutatni kezdtek a „gyilkos fegyver” után, de hiába tették tűvé a házat semmit nem találtak. Amikor visszajöttek a legnagyobb hangú csőre rántotta a géppisztolyt és egy rövid sorozatot engedett a mama fölé a falba. A vakolat nagy darabokban fröcskölt széjjel. Valamit ordított is, de a fiatal nő ezt a nyelvjárást nem értette. Újabb ordítás és újabb rövid sorozat, de most már közelebb. Szinte tapintható volt a feszültség. A pincében halodkló, vagy talán nem is élő katonával már senki nem törődött. Itt már csak a bosszú volt a cél, a meghatározó.

Az egyik katona elhúzta a kezét a torka előtt jelezve, hogy mi következik.

Az utolsó pillanatban egy tiszt lépett az udvarra. Magas, bajszos, középkorú férfi. Ahogy közeledett a foglyok felé a katonák utat engedtek.

– Mi történik itt, ki adott erre parancsot – kérdezte, miközben nagyot szívott a cigarettájába. De csak halk morgás volt a válasz, mire ordítva ismételte meg a kérdést a bosszúra szomjasak felé fordulva.

– Megölték az egyik társunkat, a pincében fekszik a hordók előtt – jött a válasz – ezért akartuk kivégezni őket!

– Fegyverrel, vagy csak úgy pusztá kézzel végzett ez a két gyenge nő egy katonával? – kérdezte gúnyosan a tiszt

– Fegyvert találtak?

– Nem! Nincs a házban semmilyen fegyver...csak a társunk ott lenn a pincében...valamit ugyan karattyolt ez a fiatal, de zagyva az egész...gázzal beszélt, ami halálos lehet, de szerintünk vagy ők tehették, vagy van társuk is. Ha van, akkor valahova elbújt. Ezért lőttem az öregasszony feje fölé, hátha elmondja...

– Jöjjön ide kérem – szólalt meg a tiszt tört magyarsággal és intett a fiatalabb nőnek, hogy jöjjön közelebb, majd így folytatta – de csakis az igazat akarom hallani! Maguk tették?

– Kérem, mi nem tettünk semmit! Könnyörögtem a katonának, hogy ne menjen le a két kannával, mert forr a bor és a pince tele van gázzal, mustgázzal... ellökött és lement... gyertyát sem gyújtott csak a bor érdekelte...de még nincs bor... még most forr. Nem tettünk mi semmi rosszat...kérem ne bántsanak – hadarta a kérdezett szinte egy szuszra.

– Hozzanak gázálarcot és úgy hozzák ki a katonát – adta ki a tiszt az utasítást – ha él, azt megkeserüli, hogy a tilalom ellenére fosztogatni akart, ha meg nem él, temessék el... biztos van itt temető... Ha forr a bor, még a gazda sem mehet a pincébe... Megértették? Na indulás...

A katonák úgy néztek rá, mint akik nem értik, hogy miért is nem lehet egy jó kis kivégzést csinálni? Mi ütött eb-

be a tisztbé, hogy védi ezeket, hiszen náci ez mind, mind-egy, hogy felnőtt vagy gyerek, nő, avagy férfi... Ellenség, akit irtani kell. Nem mozdultak. Látszott a szemükben, hogy elégtételt akarnak venni a társukért. A tiszt most már ordítva ismételte meg a parancsot. Látna a mozdulatlanságot a legközelebbi katonához lépett és egy hatalmas pofont kevert le neki. A katona megtántorodott, de nem esett el. Csak a keze mozdult a fegyvere irányába. A tiszt a pisztolyához nyúlt és... a katonák elindultak a parancsot teljesíteni. Háború volt és a halál nem volt válogatós...

A felhozott katona már nem élt. A csapra vert hordóban egy csepp sem maradt a forrásban lévő borból. Beitta azt a pince homokja épp úgy, mint a háborúban elesettek véré az anyaföld...

A HEGEDŰ

A sötétszürke hegedűtok zárva volt. Előtte feküdt az asztalon. Mióta édesapja elment nem nyúlt hozzá. Pedig mennyi emlék fűzi ehhez a „kemény dobozhoz”. Emlékek sora tódult az agyába. Csak nézte a tokot, de nem nyitotta ki. Az oldalán kicsi táblán: "Reményi Mihály a Magyar Királyi Zeneművészeti Főiskola szállítója". Újra és újra elolvasta a feliratot. Magyar Királyi szállító. Istenem de régen lehetett. A múlt században, valamikor. Még mindig nem nyitotta ki a tokot. Mennyire szerette apa ezt a hegedűt. Sokat és szépen játszott rajta. Régen lakodalmaikat is. Később már csak egy-egy céges rendezvényen, ha már emelkedett volt a hangulat kérték meg, hogy játsszon. Ilyenkor apa mindig boldogan fogta az álla alá a hegedűjét – mert anélkül soha nem ment rendezvényre – és játszott.

Ilyenkor a zene átjárta minden porcikáját. Elfeledte, hogy fájnak az ízületek, hogy a kor újabb és újabb terheket rakott rá, hogy a napi feladatok olykor nagyon kimerítették. Ilyenkor csak játszott, az arca sugárzott. Istenem, de régen volt. Már elment apa. Pedig szeretett élni. Anya halála után már nem volt a régi. Jött az a fránya betegség is, no meg az orvosok hibája...Így együtt a végzet is beköszöntött. Most itt ült és nézte az elárvult hegedűtokot. Lassan szinte félve nyúlt hozzá. Letörölgette a port, majd felnyitotta. A tokban, egy az anya által csodásan hímzett kis takaró alatt pihent apa hegedűje. Az az öreg „szárazfa”. Mint egy ereklyét, ami egy rossz mozdulatra semmivé foszlik, olyan félve emelte fel a kis takarót. Ott volt a hegedű. A barna, fényes felületen megcsillant a nappaliba beszökő napsugár. Szinte glóriát vont a zeneszerszám köré. Apa, de jó lenne, ha itt lennél. Csak egy pillanatra, hogy még egyszer hallanám a játékodat. A hegedű csendesen pihent a helyén. A napsugár is tovatűnt. Vagy felhő takarta, vagy a föld fordult. Talán, ha meghallotta, amire gondoltam... egy pillanatra még... Nem történt semmi lényeges.

Kivette a hegedűt, óvatosan, mint egy hímes tojást és lassan, finoman törölgetni kezdte. Fényképet is kell róla készíteni, mert csak úgy tudja a hirdetésbe beletenni. Mert el szeretné adni. Nem azért, hogy ne is lássa. Nem. Hiszen minden idegszálával kötődik ehhez a hegedűhöz. Apáé volt. Szerette. De a zeneszerszámnak is lelke van. Ha nem használják értő kezek, hamar tönkre fog menni. Ő nem hegedül, gitározott régen, még a köszvény az ujjakat nem módosította. El kell adni a hegedűt. Határozott. Inkább mint... csak azért menjen tönkre, mert az érzelmi kötelék... Pedig megvádolták. Egy régi barát. „Nem tiszteled te apád emlékét, azért akarsz megválni a hegedűjétől. Gondolom a többi em-

lékét is el fogod takarítani a háztól”. Milyen kegyetlen szavak. Még hogy nem tisztelte az apját? Hiszen épp azért akarja eladni, hogy valaki, aki érti és szereti a hegedűt, használni tudja. Apa emléke legalább a hegedűben megmaradjon. Ha tönkre megy azzal jobb lenne? Istenem milyen gonoszak is az emberek. Az elhagyott házra mondják az emberek: ha kiszáll belőle a lélek tönkremegy. A hegedű is ilyen. Meghasad a „lelke” és vége. Mindörökre. Akkor inkább...

Nézegette a hegedűt ahogy törölgette. Istenem! Ebben van egy felirat. Nem tudta elolvasni. Akárhogy forgatta nem látta. Még úgy sem, hogy szemüveget cserélt. Óvatosan visszatette a hegedűt a tokjába és keresett egy zseblámpát. A pecsét ami a hegedű belsejében volt, most olvasható lett. Látszott, hogy nagyon régi. Díszes cirádás keretben az alábbi szöveg volt pecsételve: „GIOVANNI DOLLENZ Fecit in Trieste Anno 1832”. Istenem! Ez a hegedű 169 éves! Mi mindenben ment keresztül. Hiszen apával is megjárta a hadifogságot. Apa annak köszönhetette az életét, hogy szépen hegedült. A láger parancsnoka gyakran rendelte magához és húzatta a nótákat egymás után. Hiszen ott mindenki fogoly volt, még az örök és a parancsnok is. Csak őket a saját feletteseik száműzték ide. Vasutat építettek, csalán levesen, krumplihéjon, marharépán, meg ki tudja, hogy még mi volt az „étlapon”. Mennyien ottmaradtak. Vérhas, tifusz, no meg a krónikus gyógyszerhiány, de ki törődött ott a foglyokkal, ahol mindenki fogoly volt, csak mindenki más miatt.

Sok fényképet készített a hegedűről. Minden porcikája képre került, hiszen soha nem lehet tudni, ki mire kíváncsi. Meg is mérte, hogy ha valaki a méretekre is kíváncsi, ne csalódjon. Megsimogatta a hegedűt, szeretettel, mintha az apa kezét érintette volna. Gondosan visszahelyezte a tokba, betakargatta, mint egy alvó kisgyereket, majd bezárta

a tokot. Leült a géphez és elkészítette a hirdetést. Hátra-dólt. El is akarta adni meg nem is a hegedűt. Mást diktál az agy és mást a szív. De most a józan észnek kell győznie. Apa emléke ezt kívánja. Lassan megnyugodott.

Évek teltek el. Mindig hosszabbította a hirdetést. Jelentkező is volt bőven. Volt aki további fényképeket kért, volt aki ki is próbálta. Egy fiatalember több mint egy óráig játszott a hegedűn, nagyon szépen, de kiderült a végén, hogy nem akarta megvenni, csak kíváncsi volt egy ilyen öreg hangszer mit tudhat még. Csak az elismerés hangján tudott beszélni róla. Volt olyan ajánlat, hogy elviszi a hegedűt, és majd ahogy gyűlik a pénze úgy fogja kifizetni, részletekben. Volt olyan, aki időpontot kért a kipróbálásra, de azóta sem jelentkezett. Szóval a klasszikus leképezése volt a magyar viszonyoknak. Mert ugye tudjuk: a nemleges válasz is válasz, ha becsüljük valamire a partnerünket. Ha mégsem, akkor marad a köddé-válás. Mindenki tudta, hogy mennyit ér a hegedű.

Egy napon megcsörrent a telefon. Egy újabb vevő jelentkezett. Szeretné kipróbálni a hangszert – mondta – lehet-e? Ez csak természetes, hangzott a válasz, hiszen kipróbálás nélkül, hogyan lehetne eldönteni, hogy megfelel-e a vevői elvárásoknak. Kicsit szkeptikusan nézett a találkozó elébe, hiszen annyi volt már belőle, eredménytelenül. Talán...az esélyt mindig meg kell adni. Hiszen minden árura csak egy vevő van. A többi mind az érdeklődők körébe sorolható.

Másnap a megadott időben a vevő-jelölt megjelent. Idősebb ember, már az első pillanatban látszott rajta, komolyan gondolja a dolgokat. Lassan vette ki a tokjából a hegedűt, hosszan nézegette, hangolta, majd megfelelő gyantázás után ráillesztette a vonót és játszani kezdett.

Szinte sírt a hegedű. A férfi folyamatosan szabadkozott: régen volt már a kezében ilyen zeneszerszám. Ő inkább gitározott, de gyermekkori álmát szeretné megvalósítani, egy ilyen hegedűre vágyott mindig. Közben dallamokat hozott elő a hegedűből. Szépen szólt a hangszer. Lágyan, keményen, ahogy a „gazda” parancsolta. Azután hosszasan vizsgálgatta a férfi a hangszert. Még bele is világított a belsejébe. Látszott rajta, hogy tetszik neki. Azután visszahelyezte a tokba. Gondolkodott. Majd előjött az ajánlatával. Megvásárolná a hangszert... Amit kínál érte, az kevesebb, mint a hirdetett ár... Ennyi van és nincs több – jelentette ki... csak ennyi... Nagyon szeretné... Később mikor megegyeztek kezét fogtak és megtörtént az üzlet, megköszönte. Látszott a szemén, hogy boldog.

Mikor kikísérte a férfit, belül, ott legbelül, egy furcsa érzés kezdett motoszkálni. Vajon tényleg jó ez így? Apa utolsó ereklýéje, kedvence, használati tárgya... ami mindig vele volt, minden bajában... tényleg el kell engedni? Nem lenne jobb mégis... de hiszen így tönkremegy... mindig már megtörtént... az élet megy tovább... vajon az én tárgyait is így cserélnék majd gazdát... Vajon fognak-e emlékezni arra, hogy az enyém volt? Csak úgy kavargtak a gondolatok.

– Használja egészséggel – mondta búcsúzóul, hangja rekedt volt, mintha egy hatalmas gombócot akart volna lenyelni – de kérem nagyon vigyázzon rá! Ismét kezét fogtak. Az autó elment, vele apa, a drága apácska hangszere is. Akkor felszakadt az érzés. Lassan legördült az a fránya könnyecspp az arcán. Apa! Ne haragudj!

A RÉZMOZSÁR

Drága nagymamám már sok-sok éve elment. Kicsi asszony volt, de az energiát, amivel a teremtmő megáldotta, ma is megirigyelné sok fiatal. Ha az a fránya combnyaktörés nem jött volna közbe, talán még ma is közöttünk lehetne. De a 96 év az 96 év. A tüdőgyulladás pedig nem kegyelmez. Az ő korában meg pláne. No de nem is erről akartam mesélni, hanem egy aprócska részletet az első világháborús évekből az ő életéből, úgy ahogy ő nekem azt elmesélte.

A háború kitörése után idézést kapott nagyanyám, a következő szöveggel. Lehet, hogy nem pontosan idézem az elhangzottakat, de a lényeg ez lehetett, mert írásos dokumentum nem maradt.

Tisztelt Asszonyom/ Uram!

A hadparancsnokság elrendeli, hogy a háztartásában lévő minden réztartalmú edényt, eszközt, használati tárgyat szolgáltatasson be a városházán felállított szolgálati helyen, mert hős katonáink részére szükséges töltények gyártásához készülnek belőlük hüvelyek. Az átadásra a jelzett napon – itt egy dátum és időpont szerepelt – jelenjen meg és hozza magával a használati réz tárgyakat.

Utána egy sor fenyegetés, ha nem tenné a felszólított mindazt amit a hadparancsnokság részére előírt. No meg nagy pecsétek és aláírások. Szóval hivatalos volt az irat. A kézbesítő is kétszer ellenőrizte, hogy jó-e a cím és jogosult-e az átvevő, mielőtt kiadta a kezéből.

Nagyanyám számba vette mindazokat az eszközöket, melyek leadása nem tűrt halasztást, de réztartalmú használati eszköz csupán csak egy darab volt a házban. Egy régi, szép formájú, mindig gondosan ápoltság és fényezett rézmozsár. Még a nagyanyjától kapta, amikor férjhez ment a nagyapámhoz. Lám-lám így múlik el a világ dicsőséggé gondolta, mikor kézbe vette a mozsarat. Nézegette, simogatta, búcsúzott tőle. Arra gondolt, hogy hány emberéletet fog kioltani az ebből készült töltény? Ha nem is hal meg mindjárt, hány ember lesz ott kinn a harctéren, aki úgy sebesül meg, hogy egy életre nyomorék lesz? Tényleg ez a sorsa ennek a szerencsétlen mozsárnak – ami eddig jól szolgált a gazdáit –, hogy töltényhüvely legyen belőle?

Sokáig tűnődött, tépelődött, hogy mi legyen. Sajnálta a mozsarat, hisz annyi emlék fűződött hozzá. Még fiatal lányka volt, de a mama mindig megengedte, hogy ő törje meg a fűszert ha főztek. Néha, csak azért, hogy hallja a csengését odakoccantotta a mozsár oldalához a törőt, hisz olyankor, ha nem volt benne semmi, olyan szépen csengett. Mint egy kis harang... No azért annyira nem – gondolta és elmosolyodott.

Mit tegyen? Ha nem viszi be akkor jön a retorzió és ugye háború van. Ha beviszi, egy kedves emlékek lesz kevesebb.

Mindegy – gondolta – be kell vinnem. Nem kockáztatom a családom sorsát. Még utoljára megsimogatta a mozsarat, majd gondosan papírba csomagolta a törőt is és belerakta a szatyorba.

Másnap már a megadott időpont előtt ott volt a városházán. A hosszú folyosó mindkét oldalán ott sorakoztak a réz-eszközök. Volt ott kávédaráló, igazi törökös kávéhoz (mindig szeretett volna egy ilyet, de olyan sokba került), rézmozsarak, réztálak, réz szobrocskák, még egy össze-

hajtogatott rézlemezt is behozott valaki. A folyosón egyetlen katona járkált oda és vissza, szemmel tartva ezt a sok fontos árut.

– Vitéz úr – szólította meg a nagyanyám a katonát, hiszen egy katona csak vitéz lehet, ha már katona – hova kell leadnom a rézmozsaram?

– Néném – válaszolt a katona, nem mogorván, de nem is kedvesen – tegye le valahova a sorba és én majd beszólok az őrnagy úrnak, ő meg kiállítja önnek az igazolást.

Nagyanyám, gondosan mint a hímes tojást rakta le a többi közé a mozsarat, gondosan kicsomagolva, a papírt meg visszarakta a táskájába.

A katona kopogott egy ajtón, majd a felszólításra bement. Kisvártatva nyílt az ajtó és a katona intett, hogy be lehet fáradni. Nagyanyám belépett az ajtón és az ablak előtt az íróasztalnál, egy cvikkeres férfi ült, előtte egy halom papír, meg pecsétek.

A katona jelentett: – Őrnagy úrnak jelentem az asszonyág hozott egy rézmozsarat, törővel együtt, amit a folyosón elhelyezett a többi réztárgy között. Kérek engedélyt lelépni!

Az őrnagy azonban nem adott engedélyt, hanem magához intette a katonát és valamit mondott neki. Majd egy papírpénzt adott a katonának, aki összecsapva a bokáját, hangos: Értettem, kiáltással adta az őrnagy tudtára, hogy a feladatot megértette, majd engedélyt kér a távozásra, amit az őrnagy egy kézlegyintéssel meg is adott.

Néhány perc és nagyanyám, kezében a pecsétes írással, miszerint hazafias kötelességének eleget téve beszolgáltatta a rézmozsarat, elősegítve ezzel emberéletek kioltását, távozott az irodából. Az őrnagy még utána szólt:

– Ha bárki kérdezi, hogy a hadparancsnokság felszólításának eleget tett-e, csak mutassa fel ezt az igazolást. El-mehet – tette hozzá végül.

A folyosó üres volt. Se katona, se egy teremtettt lélek sehol. Nagyanyám körbenézett, meglátta a mozsárát. Szinte hallotta, hogy kéri: ne hagyja ott. Még egyszer körbenézett, majd hirtelen mozdulattal a táskájába tette a mozsarat a törővel együtt, vigyázva, hogy nehogy „megszólaljon”. Sietős léptekkel elhagyta városházát. Mikor visszanézett látta, hogy a katona lélekszakadva rohan be a házba, kezében egy szépen átkötött csomaggal. Ő is megszorozta a lépéseit, a szíve a torkában dobogott. Mi lesz ha észreveszik? Mi lesz, ha a katona utána szalad? Mit mond, ha megtalálják nála a mozsarat? Sietett.

Mintha kihalt lett volna a város. Egy teremtettt lélekkel sem találkozott hazáig. Ahogy belépett a lakás ajtaján és becsukta maga mögött, nekidőlt az ajtónak. Úgy érezte nem kap levegőt. De a mozsár... a mozsár az megvan.

Senki, soha nem kereste a mozsarat. Nem lett belőle töltényhüvely és sok-sok évvel később én kaptam meg nagyanyámtól, aki a lelkemre kötötte:

– Úgy vigyázz rá unokám, hogy ez a mozsár már többet megélt, mint mi ketten együttvéve.

Mai napig őrzöm és a lakásunk konyhájának éke, édesanyám sokkal fiatalabb rézmozsárának társaságában. Drukolok, hogy ne kelljen soha háborús célokra beszolgáltatni és továbbadhassam majd ezzel a kis történettel együtt valamelyik unokámnak, mint családi ereklyét.

APÁK ÉS FIÚK

A gépkocsi egyenletes zümmögéssel falta a kilométereket. A fülkében két ember utazott, apa és fia. Hazafelé tartottak. Mindketten szótlanul bámultak ki az szélvédőn,

a fiú az utat figyelte – hiszen ő vezetett – az apa csak úgy öregesen meredt maga elé, gondolkodott. A csendet csak a rádióból szűrődő zene törte meg, némiképp. Házak maradtak el, néha egy- egy lassabban haladó járművet előztek meg, de még húsz-egynéhány kilométer állt előttük. Az apa törte meg a csendet.

– Tudod fiam, én azért haragszom apámra – az öreg, a fiú nagyapja már legalább húsz éve elment, most a másik világról figyelhette ezt a mondatot, ha egyáltalán onnan lehet ilyesmit figyelni – mert tudod ő részt vett az I. világháborúban, mint népfelkelő, de katonai pályafutása nem tartott túl sokáig. 1917-ben olasz hadifogságba került a fronton, valahol Isonzó környékén, majd csak 1918-ban az év vége felé keveredett haza. Ahelyett, hogy kipihente volna a háborús fáradságait és megerősödött volna fizikailag, nem bírta a vérével és rögtön intézkedett, hogy én kilenc hónapra megszülessek. Látod fiam, ez a nagy bűne néhai nagyapádnak. Én meg most ennek iszom a levét. Ezért van ennyi bajom az egészségemmel.

A fiú hallgatott. Elgondolkozott azon amit hallott. Apa haragszik nagyapára? Hm. De hiszen apa 1943-ban nősült, majd ment is rögtön a frontra. Járt az összes keleti hadszíntéren. 1944-ben – a visszavonuláskor – Győrből jöttek volna vissza Székesfehérvárra élelmiszer vételezni – mert apa a hadtáp gépkocsizója volt – amikor orosz fogságba került. Innen egyenesen Szibériába vitték, ahol 3 évig építették a vasútvonalat, embertelen körülmények között. +30 és – 50 között szinte minden hőmérséklet előfordult. Az ennivaló sem volt igazán változatos. Többségében csalánlevest kaptak, ha néha krumpli is jutott, esetleg ha marharépa az már nagy szó volt. Sokan haltak meg, aratott a hasmenéses halál. Ki törődött a hadifog-

lyokkal, amikor a tábor őrei, parancsnokai, tisztjei is mind száműzött foglyok voltak. A dühöt meg ezért, csak le kellett vezetni valakiken... erre voltak jók a hadifoglyok. Túlélte. Csont-soványan, alaposan megtörve, 1947 végén, úgy november tájékán végre hazaérkezett. Azután '48-ban megszülettem én... Mosoly szalad végig az arcán. Csak ennyit mondott:

– Apa... akkor mit mondjak én?

Az öreg egy pillanatra elkomorodott, úgy mint amikor egy másodpercre a napot eltakarja egy felhőpamacs. Azután egyszerre, mintha egy láthatatlan karmester intésére történt volna, mindketten felnevettek. Igazi, jóízű nevetés volt. Igazi szívből jövő! Kisvártatva az apa szólalt meg:

– Nagyon igazad van fiam... nagyon igazad! De azt hiszem, most az egyszer nem mégé vele semmire...

A PÁLMALEVÉL

– Mondd, te tényleg hiszel ebben? Vagy csak azt szeretnéd bemagyarázni nekem, hogy te okosabb vagy és még ráadásul neked van is olyanod? Ugye most csak megpróbálsz „bevinni” az erdőbe. Szerintem ezt épeszű ember nem hiheti el. Ma az internet világában...no nem...hiszen mindent pár óra alatt ki lehet deríteni. Elég ha megadod a születési adataid, vagy csak anyukád nevét, esetleg csak egy lakcímet - ha be vagy jelentve – és már tudnak rólad mindent. Ma barátom még elbújni sem igen lehet, csak akkor, ha sehol nem vagy regisztrálva...ugye tudjuk, hogy

ma ilyen nincs....Kis hatás szünet, majd jött a folytatás...Nyugtass meg, hogy csak blöfföltél...Na mondd már! Nem hiszem el, hogy te ezt beveszed...

Péter belenézett a barátja szemébe. Istenem – gondolta – olyan szépen elmondtam neki, most meg ilyen komolytalan szöveggel próbál sarokba szorítani. Valójában humoros volt az egész.

Tibor itt hitetlenkedik. Miért? Mondtam én neki valaha is olyat, ami nem volt igaz? Azután elnevette magát.

- Tibikém, most szép lassan fogom elmondani, hogy mindketten értsük. Igen hiszek benne. Itt szó sincs az internet világról, itt csak a régi időkről van szó, meg napjainkról. Mármint az én napjaimról. Elmesélem hogyan is történt, talán akkor majd megérted. Nagyon kérlek ne szólj közbe. Majd a végén kérdezhetsz is, ha akarsz. Én meg válaszolok, ha akarok – ismét nevetett egyet, majd így folytatta – remélem meg fogod érteni, ha mégsem...hát a te bajod. Na figyelj, mert kétszer nem mondom el.

Már nagyon rég foglalkoztat a gondolat, hogy vajon honnan jöttem, vajon voltak-e előző életeim, ki is voltam valójában, hiszen a vallás egy cseppet sem fogott meg. Valahol valami hibázott. Már rengeteg könyvet olvastam gyermekkorom óta, de a magyarázat, a déjà vu érzéseimre, nem érkezett. Most minden egy villanás alatt a helyére került. Úgy kezdődött, hogy olvastam az interneten erről és megfogott. Megkerestem a honlapot, de csak úgy adott információt, ha a keresztnévem és az e-mail címem megadtam. No meg egy telefon elérhetőséget. Itt nyugodtan mondhatnád, hogy akkor már mindent tudnak rólam, de a telefon nem az én nevemen szerepel, egy keresztnév meg nem jelent semmit, hisz annyi van belőle. Regisztráltam. De nem történt igazából semmi, csak annyi, hogy

elolvashattam az anyagokat, megnézhettem videókat, véleményyt kaptam arról, hogy átverés vagy nem. De valójában nem jutottam közelebb a dologhoz. Minden ott volt feketén, fehéren, de a lényeg az hiányzott.

Néhány hét múlva nyírtam a fűvet és a motor megállt. Kifogyott a benzin. Feltöltöttem a tartályt és már épp indulni akartam, hogy folytassam a munkát, amikor eszembe villant, hogy fel kellene hívnom őket, vajon mit is mondanának arra, miért nem jelentkeznek. Leültem a kerti padra és kikerestem a számot a telefonomban, amikor...no erre varrj gombot... megszólalt a telefon. Ismeretlen szám a kijelzőn, de volt szám. Nem titkos, nem privát, valós mobil szám. Felvettem. Most jött az igazi meglepetés.

Egy bájos női hang volt a vonal másik végén, engem keresett. Bemutatkoztam. Elmondta, hogy az Indiai Pálmalevél Szövetségtől keres, mert regisztráltam. Megkérdezte, érdekel-e még a dolog. Természetes, hogy igent mondtam. Hiszen ezért akartam felhívni őket, erről akartam érdeklődni.

– Leskelődött utánam – kérdeztem nevetve – hiszen épp most akartam Önöket felhívni. A regisztrációm óta eddig érdemi dolog nem történt. Mondja, hova van beépítve a kandi-kamera?

– Nos ha még mindig érdekli – válaszolta nevetve – akkor lenne egy ajánlatom az Ön számára. Most csak az összeg – és megmondta a bekerülés értékét – harmadát kellene befizetni. Ez a keresés díja, de ha nincs pálmalevele, akkor a befizetett összeg tíz százaléka marad nálunk, mint kezelési költség és a többit visszautaljuk a számlájára, ha utalással küldi, ha meg postai úton akkor visszapostázzuk. De ha találunk, akkor értesítjük és két

részletben befizetheti a fennmaradó összeget. Mit szól ehhez? Ugye korrekt az ajánlatom?

– Nos egy pillanatra elbizonytalanodtam – válaszoltam – nem ekkora összegre számítottam. Értesüléseim szerint ez az összeg éppen kétszerese annak, amit én halottam olyanoktól, akik már kikérték. Ekkora összeggel pillanatnyilag nem bírok. Pedig nagyon szeretném... de sajnos nem megy... Tudja Puskin szerint is minden az Anyegin múlik. Nekem meg éppen ezzel az „orosszal” van most különös gondom.

A hölgy felnevetett. Csilingelt a kacagása, mint egy kárcsonyi csengő. Majd a következőket mondta:

– Nézze, én tudom, hogy Ön mégis meg fogja ezt rendelni, mármint a pálmalevél keresést, de most még fogalma sincs honnan kerül elő a rávaló. Egy hónap múlva visszahívom és akkor már többet fog tudni. Ha kéri, mi teljesítjük, ha meg nem... No de higgyen nekem, mindig előkerül az a fránya „Anyegin” mikorra kell.

Kattant a vonal, miután elköszöntünk és én végeztem tovább a munkám. De a gondolat nem hagyott nyugodni. Mi van akkor ha mégis létezik...tudom, érzem lennie kell. Nem igaz, hogy soha nincs annyi pénzem, hogy meg tudjam venni amit szeretnék. Mindig más a fontosabb. Forgott az agykerék. Öröltek a malmok rendesen. Azután levontam a konklúziót: annyi mindenre kell a pénz, most ennyit nem áldozhatok magamra. Ezzel, bár keserű szájjal, de lesöpörtem a kérdést a napirendről. De csak ideig-óráig, mert az agyi huzavona ment tovább. Így vitatkozva saját magammal telt el az egy hónap. Hirtelen felcsillant a remény, hogy mégis meg lesz az összeg. Ha nem is mind, de az előlegé biztos. Mindegy, döntöttem, kell nekem ez a pálmalevél! Kell, mert ha most elpuskázom, soha nem tu-

dom meg, amit már oly régóta szeretnék... ki is vagyok, ki is voltam én előző életeimben, valójában. Kell nekem!

Kikerestem a számot és már épp indítani akartam a hívást, amikor csengett a telefonom. Pálmalevél-szövetség.

– Nem igaz, hogy nem leskelődnek utánam – vettem fel a telefont – vagy működik a telepátia?

– Ha felolvassák a pálmalevelét minden a helyére fog kerülni – mondta nevetve ugyanaz a női hang, akivel korábban beszéltem, majd így folytatta: – hogyan döntött, mert ha hívni akart bennünket, akkor a döntés megszületett. Szerintem én már tudom, hogyan döntött, de ön-től szeretném hallani.

– Igen – válaszoltam – kell nekem ez a fránya pálmácska, hátha megtudom amit akarok, hátha eloszlik végre a déjà vu érzés belőlem, hátha... de nem folytattam tovább. Egy pillanatra csend lett. Majd a hölgy ott a vonal másik oldalán felnevetett. Kedvesen, csilingelve, nem bántóan, de kinevetett.

– Szinte hallom a gondolatait – mondta – tudja én sem nagyon hittem benne, de azután nekem is felolvasták és azóta más szemmel látom a világot... tudom most nem ér-ti... talán... miről is beszélek, de biztos vagyok benne, hogy így lesz. Olyan dolgokra kaptam választ én is... de majd megtapasztalja.

Még váltottunk néhány szót, majd letettük a telefont. E-mailben megkaptam a számlaszámot és átutaltam az előleget. Még annyit kellett tennem, hogy a jobb kezem hüvelykujjának lenyomatát is meg kellett küldenem a szövetségnek. (Itt jegyzem meg, hogy rabosítva nem voltam, így még az ujjlenyomatom sem kereshető a nyilvántartásban.) Azután ismét vártam. Úgy gondoltam kb. egy hónap és eldől: találtak-e nekem pálmalevelet. Tudtam, hogy

csak nagyon kevés embernek adatott meg, hogy legyen. Mindig az volt az érzésem, hogy nekem igen. De az idő nagyon lassan telt. Még nem telt el az keresésre megadott idő, amikor kaptam egy email üzenetet. Megtalálták a pálmalevelem és hamarosan felveszik velem a kapcsolatot. Az igazán érdekes dolgok csak ezután következtek. Befizettem a maradék összeget és vártam az értesítést a felolvasásról. Emailban érkezett. Időpont, hely megjelöléssel.

Két nappal az indulás előtt ismét telefont kaptam. A már ismert kedves hangú hölgy jelentkezett és elmondta a felolvasás rituáléját. Megértettem. Szinte hajtottam volna előre az órát az időt a napot.

A felolvasás napján már egy órával a megadott időpont előtt ott várakoztam a szövetség ajtaja előtt. Hat embert hívtak be azon a napon, az ország különböző részéről. Amíg várakoztunk, csak méregettük egymást. senki nem szólt a másikhoz. Szinte vibrált a levegő a, hiszen mindenkit nyomasztott a kérdés: mi lesz most? Talán az is megfordult a fejekben, hogy a többiek most miért vannak itt?

A felolvasást megelőzi a beazonosítás. A szvámi – ahogy a nagy könyvben meg van írva: barna bőr, hófehér haj valószínűleg érő, hófehér lelógó bajusz és hófehér szakáll, mosolygós tekintet – sajátos éneklő stílusában elmondja az azonosításhoz szükséges dolgokat, melyet a mellette ülő tolmács fordít angolra és a mellettem ülő tolmács tesz át magyar nyelvre. Ha az adat nem stimmel lapoz. Ilyenkor újra indul az azonosítás. Ő kérdéseket tesz fel, amire a válasz csak igen, vagy nem lehet. Pl: a gyermekének keresztneve C; D; E; F;G betűk valamelyikével kezdődik? A válasz igen, mire ő kimondja a gyermek nevét. Szóval így folyik az azonosítás, minden kérdésben. Ez kb. harminc percig tart. A végén elmondta: mikor születtem, milyen napon, milyen

idő volt és hány óra, családom tagjainak a nevét, - még az elvált társak neveit is – unokák nevét, és hosszan sorolhatnám. Itt akadtam ki először, hiszen olyan adatokat mondtott, ami az internet világából le nem kérdezhető. Amit annak idején a születésem körülményeiről, édesanyám mesélt pláne nem és ezek is visszaköszöntek. Pontosan úgy ahogy anyukám mesélte. De ezt honnan tudták? Az azonosítás után újabb szünet, ami nem több mint fél óra.

De a legérdekesebb az volt, hogy amíg a felolvasásra vártunk az azonosításon átesettek már úgy beszélgettek egymással, mintha ezer éve ismerték volna egymást. Feloldódott a feszültség, kinyílt az eddig bezárt kapu. Jóleső melegség érzése járta át az embereket. Mindenki kedves volt és aranyos. Csak azt nem értem, miért nem lehetünk minden nap ilyenek? Miért kell mindig kételkednünk...

– Erről kaptál valami dokumentumot, ami igazolja azt amit mondasz? – kérdezte Tibor idegesen. Érezhető volt a hangjában, hogy hiszi is meg nem is az elhangzottakat, de inkább nem mint igen!

– Persze, barátom – mondta Péter – amikor vége volt a felolvasásnak, mindenki megkapta CD-n is a teljes anyagot. Hiszen videóra veszik és kiírják CD-re, hogy megőrizhesd és ha elakadsz valamiben újra nézhesd...

– Meg is mutatód? – vágott közbe Tibor idegesen – meg is mutatód? Mert számomra ez még mindig hihetetlen.

Majd még eldöntöm – nevetett Péter – hiszen ez az én életemről szól, mit érdekelhet ez egy kívülállót. De neked megmutatom. Nem az egészet, csak annyit, hogy lásd nem kamuzok. De majd előbb befejezem a mondandómat... Már csak akkor, ha lenyugszol és nem játszod itt nekem az idegbajost...

A felolvasás már csak az én dolgaimmel foglalkozott.

Elmondta a szvámi, hogy hol éltem legelőször, majd betekintést kaptam a további eseményekbe. Megtudtam, hogy milyen hatalmas hibákat követtem el életem során, mi volt az ami miatt még most is a javítás kényszere van rajtam. Elmondta a napjaimat és felolvasta a jövőmet is. Olyan titkokba avatott be, ami az eddigi déjà vu érzéseimet egy villanás alatt a helyére tette. Minden kivilágosodott. Már éreztem, hogy jól döntöttem. Akkor egy érdekes fordulatot vett a felolvasás. A guru rám nézett és azt mondta: téged sok minden érdekel és sokat foglalkozol olyan dolgokkal amik segítenek megérteni elrendelt utadat. Hamarosan írni fogsz. Irodalmi műveid jelennek meg: versek, prózai munkák és sok embernek fognak tetszeni...ekkor felnevettem. Harsányan, mint aki egy jó viccet hall. Még az is megfordult a fejemben, hogy ez az ember napszúrást kaphatott...A felolvasó mosolyogva megvárta míg a kacagás abbamarad csak utána szólalt meg: ...ezen lehet nevetni, kedves barátom, de majd megtapasztalod, hogy így lesz. Majd mint aki tudomást sem vett erről a kis kitéről, folytatta a felolvasást. Mindent tudott rólam, talán még azt is, hogy aznap mit reggeliztem.

Amikor befejeződött a felolvasás, kérdezhettem, amire válaszolt is. Megkérdeztem: meddig fogok élni? Ezt csak azoknak mondják el, aki megkérdezi, de figyelmeztetik, hogy csak akkor kérdezze, ha nem okoz az életében majd törést. Hiszen ez egy nagyon komoly kérdés... Én kértem. A felolvasó nagyon kedvesen felvázolta a végpontokat, mert kettő is volt, megjelölve azt is, hogy mit kell tennem, ha a második variációt szeretném választani. Jól döntöttem. Azóta sokkal simább, kiegyensúlyozottabb az életem. Még tettem fel kérdéseket és megkaptam a válaszokat is. Felemás érzéssel jöttem el a szövetségből, mert roppant

zavart az, hogy írni fogok... de ezt vajon honnan veszi? Csak ez foglalkoztatott napokon keresztül, míg levontam a konklúziót: valószínű, hogy a pálmalevél írója tévedett. Egy hónap sem telt el, amikor egy éjszaka felébredtem és nem tudtam visszaaludni, holott jó alvó vagyok. Gondolatok kavargtak a fejemben és lassan verssé álltak össze és megszületett az első, majd jött szépen lassan a többi. Tudod ma már ezernél is több versem van, no meg novelláim. Több kötetem jelent meg, ezek megtalálhatók a Magyar Elektronikus Könyvtárban, de van papír alapú is. Most kezdtem írni egy regényt, igaz azzal nagyon lassan haladok. Talán nagy fába vágtam a fejszém és ez nem az én műfajom. – Ennyi a történet Tibi barátom. Látom az arcomon a kételkedés felhőit, borús tekinteted pedig már rám sütötte a hazugság bélyegét- mondta nevetve Péter – de most ülj ide és elindítom a CD-t. Nézd a saját szemeiddel. Remélem felismersz a képernyőn és nem gondolod, hogy odacsempésztem magam egy trükkel.

Tibor leült és a CD elindult. Ahogy haladt előre a prezentáció, úgy változott át a kételkedés, látszott rajta, hogy nem tudja mit is mondjon. Minden ott volt előtte feketén, fehérén. A beazonosítás felénél felugrott.

– Bocsánat, de mennem kell, várnak – mondta, majd zavartan hozzátette: bocsánat...

Péter megállította a lejátszást és kikísérte Tibort. Mikor elment a barátja, leült és elindította a lejátszást. Még egyszer előlről. Átélté azokat a felejthetetlen pillanatokat. Gondolatban még a szvámítól is elnézést kért a nevetésért. Mikor vége lett a videónak, halkan szinte csak magának jegyezte meg, boldogan, mosolyogva: jól döntöttem.

A TÁVCSŐ

A minap egy kedves régi tárgy került a kezembe. Egy színházi távcső, bőr tokban. Kissé már viseltes, jobb napokat látott darab, de még őrzi régi – kissé már fakuló – fényét, büszkén viselve korát. Hirtelen emlékek rohantak meg, ahogy a kezemben tartottam ezt a kis szerkezetet. Érdekes a története, hogyan jutottam hozzá, hogyan került a birtokomba. Mert nem az enyém volt. Gyermekkorom egyik kedves élménye kapcsolódik hozzá.

A faluban, ahol laktunk, a szomszédságunkban egy kedves öreg házaspár lakott. A férfi Szelényi Károly – lehet, hogy ipszilonnal írta a nevét, erre már nem emlékszem, hiszen 10 éves forma fiúcska voltam – eredeti foglalkozását tekintve mérnök volt. Precíz pontos, idegen szóhasználattal akkurátus ember, aki mindig sietett valahova. Folytonos rohanás volt az élete. Kedves párja Szelényi Károlyné – sajnos a keresztnév már itt is a feledés homályába merült, de nevezzük Helga néninek – igazi otthonülő típus volt, folyamatos aggódással telt az élete, mindig a párját várta haza. Valamikor szebb napokat láttak, ez látszott rajtuk és érezhető volt finom modorukon. Mindenki szerette őket.

Károly bácsit csak nagyon keveset láttam. Mindig úton volt, hiszen újabb és újabb munkák szólították el otthonától. Szakértelmére az ötvenes években nagy szükség volt. Mi gyerekek ebből nagyon keveset értettünk, csak cinkosan összenevettünk, ha láttuk az öreget, ahogy a vasútállomás felé kocogott.

Sokszor megfordultam náluk, de mindig olyankor, ami-

kor csak Helga néni volt otthon. Rendszerint az ablaknál ült régi karosszékeben és nézte a gyér forgalmú utcát. Kis lélekszámú falu lévén néhány kerékpároson, vagy lovas-kocsin kívül más nem közlekedett a makadám úton. Néha mesélt is régi vagy nem is olyan régi dolgokról. Kedvenc története volt húga látogatása, aki Pestről jött le hozzájuk. Személyvonattal Pesttől Szegedig, onnan meg a kisvasúttal – mi helyiek csak madzagvasútnak vagy vicinálisnak hívtuk a keskeny nyomtáv miatt – Pusztamérgesig, a falunkig. Lilla – így hívták a testvérét – szörnyűlködve mesélte, hogy a negyven kilométeres út két és fél óráig tartott. Hiába húzták le az ablakokat a gyenge menetszél miatt majd megsültek a nyári melegben. A testvére látogatására tyúkhúslevest főzött Helga néni, grízgaluskával. Lilla a kiszedett galuskákat késsel feldarabolta. Helga néni rosszallóan rá is szólt:

– Lilla, te megöled a galuskákat így. Azokat mi a kanállal szoktuk falatokra szedni.

Azután egy napon Károly bácsi munkába ment, de többet nem jött haza. Édesapám aki épp akkor Szegeden járt, hozta meg a rossz hírt Helga néninek. Károly bácsi az állomásra sietve a Paprikabeváltó előtt összeesett – infarktust kapott – és meghalt. Helga néni egyedül maradt és sokszor megkérte anyukámat, hogy engedjen át hozzá beszélgetni. Ilyenkor mesélt a fiatal éveiről, hogyan ismerkedett meg Károllyal, milyen volt az esküvő. Régi tárgyakkal volt tele a lakás, amihez mindig fűződött egy érdekes szép történet.

Egy alkalommal megláttam valamit a szekrényen. Oda mentem és levettem. Egy különleges alakú kicsi bőr tok volt, az oldalán egy pici kapoccsal.

– Jaj fiacskám – mondta Helga néni – el ne ejtsd, mert

összetörik. Számomra nagyon kedves ez a darab, még Károlyomtól kaptam, mikor először színházba mentünk. Tudod egy Verdi operát néztünk Pesten, a Nabuccót. Biztos, hogy nem mond ez neked semmit, talán még azt sem tudod mi az az opera. Ti falusi gyerekek, sajnós kimaradtok a jóból. Pedig valami csodálatos az a darab. Tudod az opera olyan, hogy mindenki, mindent énekelve mond el. De ha nagyobb leszel és lesz rá lehetőséged ezt az operát feltétlen nézd meg. Nem fogod megbánni.

Óvatosan elvette tőlem a kis bőr tokot és kinyitotta. Egy távcső volt benne. Majdnem olyan mint Pista bácsinak a vadőrnek, csak sokkal, de sokkal kisebb.

– Látod itt az egyik nézőkéje már meg is sérült – mutatta Helga néni – én balga, leejtettem nagy zavaromban és lepattant a gyöngyház berakás. Károlyom azt ígérte, majd megcsináltatja, de már nem fogja. Szegény mindig rohant, a munkája miatt és nem volt rá ideje. Most már nem olyan vészes, mert nem járok el sehova. Lilla sem jön. Néha-néha hívnak a postára, mert interurbán telefonon keres, olyankor beszélgetünk egy kicsit, de az egészsége nem engedi, hogy utazzon. Én meg már Károly nélkül nem mozdulok. Öreg vagyok már és ráncos. Nem való nekem már az utazás- mondta és huncut mosoly játszott a szemén. Ez a pillanat a mai napig előttem van.

– De Helga néni – ha neked nem kell ez a távcső, nekem adod? – kérdeztem ahogy a gyerekek szokták, rögtön bele a közepébe. Úgy gondoltam, ha már neki nem kell, úgyis csak ott porosodik a szekrényen, én meg annyi mindenre tudnám használni. Meglehetném vele a galambokat, a repülőket és még annyi mindent.

Helga néni szeméből eltűnt a mosoly. Ahogy rám nézett megértettem, hogy hallani sem akar erről. Pedig mi-

lyen jó lett volna. Csönd ereszkedett közénk. Helga néni kibámult az ablakon, nem is törődve azzal, hogy ott vagyok. Keze a távcsövet szorongatta. Majd lassan a szeme sarkából elindult és végiggördült az arcán egy könnycsepp, majd egy másik. Csendesen halkán sírt, csak a vállá rázkódott néha.

Nem értettem. Most vajon miért sír? Megbántottam? Vagy csak eszébe jutott valami emlék? Esetleg Károly bácsi hiánya miatt? Cikáztak a gondolatok a fejemben. Hirtelen felálltam.

– Helga néni mennem kell, még tanulnom is van mit holnapra – mondtam és elindultam az ajtó felé.

– Ne haragudj – szólalt meg Helga néni – csak tudod megrohantak az emlékek. Olyan dolgot kértél tőlem, ami a szívemnek nagyon kedves. Nem tudok megválni még tőle. De tudod mit – szemében már újra a huncut mosoly játszott – megígérem, ha egyszer megválok tőle, csak a tiéd lesz. Nem adom, nem adhatom másnak, mert olyan vagy nekem mintha kicsit az én gyermekem is lennél. De most nem! Még nem! Nem tudom. No menj, majd a kérésedre még visszatérünk.

Annak ellenére, hogy tegeztem Helga nénit egy nagy „csókolommal” köszöntem el és szaladtam hazáig.

Anyának elmeséltem, hogy Helga néni sírt, azt is elmondtam miért. Büszkén meséltem, hogy egyszer majd az enyém lesz a távcső. Anyukám rosszállóan rázta a fejét.

– Kicsi fiam, most még nem értheted, milyen az elveszíteni valakit. Milyen egy kedves emléktől megválni, pláne ha olyantól kaptuk, akit elveszítettünk. Tudod – folytatta anyja – a gyermeki őszinteséged – de azt hiszem ezt sem fogod még érteni – olyan sebet ejt, ami nem látható, de nagyon fáj.

Valóban nem értettem. Hiszen én nem bántottam Helga nénit, csak kértem tőle egy tárgyat, ami ott porosodott a szekrényen. De ha neki ez ennyire kell, én lemondok róla. A gondolatmenetet füttyszó szakította félbe. Jancsi jött és mentünk focizni.

Nem tudom mennyi idő telt el azóta az eset óta, de Helga néni zárkózott lett. Már nem kellett átmenni hozzá beszélgetni. Engem lekötöttek a zeneórák és a foci. Teltek múltak a napok. Vége lett az iskolának, kezdődött a nyári szünet. Egy napon anya, amikor a focizásból hazaértem azzal fogadott, hogy Helga néni szeretné ha átmennék hozzá.

Na, kezdődik megint gondoltam.

– Kicsi fiam – mondta anya – legyél nagyon figyelmes, igyekezz, hogy ne bánts meg Helga nénit. Tudod mennyire érzékeny.

Nehezen indult a beszélgetés. Helga néni az ablaknál ült, nézett ki az ablakon. Csak intett, hogy üljek le a másik karosszékre, de szólni, egy szót sem szólt. Hallgatunk. Kezdem magam rosszul érezni. Végül megkérdeztem, ahogy szoktam, bele a közepébe.

– Helga néni, te nagyon haragszol még rám a múltkor kérésem miatt? Ezért nem hívtál beszélgetni? Én már lemondtam a távcsőről. Tudom és anya is mondta, hogy neked ez nagyon kedves emlék. Nem akarom tőled elvenni. Bocsáss meg, de még gyerek vagyok és úgy gondoltam...

Helga néni rám nézett. A szeme tele volt szeretettel.

– Kis buta – mondta – dehogy haragszom. Majd ha nagy leszel megérted. Most nem és nem is akarlak ezzel terhelni – nagy lélegzetet vett, sóhajtott, majd így folytatta – megbeszéltem Károlyommal is és neked adjuk, mindketten ezt a távcsövet, de egy feltétellel. Soha másnak

nem adhatod, el nem adhatod, neked kell rá vigyáznod életed végéig, ha már én sem leszek, jussak eszedbe ha ránézel erre a kis szerkezetre...De ennek fiatalember ára van...Kettő pusztit kérek érte és az ígéreted, hogy a feltételt teljesíted.

Egy percig vagy talán tovább szólni sem tudtam. Csak ültem ott, mint egy rakás szerencsétlenség, holott majd szétvetett az öröm. Enyém lehet a távcső! Feltétel? Ez egyszerű mint egy pont. Dehogy válnék én meg tőle semmi pénzért. Csak a Károly bácsi engedélye nem fért a fejembe. De hiszen meghalt. Mindegy. Fő, hogy az enyém.

Azután felálltam és Helga nénihez mentem. Átöleltem a nyakát és két pusztit varázsoltam az arcára. Azután még kettőt és még kettőt. Ennyit csak megér ez a csoda.

Helga néni lassan eltolt magától. Átnyújtotta a kis bőrtokot és kitessékelt az ajtón. Még utoljára elmondta a feltételt.

Én szinte repültem haza. Boldogan mutattam a megszerzett kincset és büszkén meséltem, hogy kettő helyett hat pusztit is adtam érte, mert ez nem ár ezért a távcsőért.

Helga néni néhány hét múlva elköltözött. Azt mondták Pestre ment Lillához a testvéréhez. Szóval többet nem láttam.

Most ez a kis távcső felidézte kedves emlékét, a beszélgetéseket, melyeket csak felnőtt fejjel értettem meg. Az operát megnéztem, igaza volt. Mindig ő jut eszembe ha Verdit hallgatom. Igaz a gyöngyház berakás még ma is sérült, de a kis távcsövet nem adnám a világ kincséért sem. Hiszen Károly bácsi és Helga néni lelke -gondolom már együtt, örök békességben – talán benne lakik. Én úgy hiszem, hogy ők így boldogok.

ELHAMARKODTAM?

Avagy hogyan nem lettem hegedűművész?

Nos, ennek több oka is volt. Talán az első és a legfontosabb, hogy kaptam egy hegedűt. Ebből következik a többi, hisz az ok okozati összefüggések itt is fellelhetők. De ne szaladjunk ennyire előre, hiszen ahogy atyai nagymám mondaná: sora van mindennek, mint a lepényevésnek. Szép sorjában így alakult ez a kis történet:

Még kicsi voltam, de már nagy trauma ért. Karácsonyra egy felhúzzható mozdonyt kértem, sínnel és kocsikkal, olyan igazi kanyargósat, de nem a villanyos változatot, mert az akkor is nagyon drága volt. Olyat, ami fölé alagutat építék, kicsi hidat, házakat furnérlemezből, szépen kifestve. Anyutól meg kérek – gondoltam – valami zöld anyagot a készletéből, az lesz a fű... Deszka egyébként is van otthon, apu csinál nekem egy lapot amire azt a csodát megalkotom. Nos a csodaszép álomból csak a karácsony teljesült. Én szorongva vártam az estét, amikor a csengettyű hangra megrohanhatjuk a fát és alatta... nem volt semmi. Édesapám sejtelmesen előhalászott a szekrényből egy csomagot és óvatosan kibontotta. Majd kivette belőle az ajándékot és átnyújtotta nekem: boldog karácsonyt kisfiam!

Én elhűlve néztem, majd tartottam kezemben azt amit kaptam: egy feles hegedűt, vonóval, húrokkal. Mit kezdjek én most ezzel? Hol a vonatom? Igaz senki nem ígérte meg, hogy meg is kapom...de akkor is.

– Kicsi fiam, majd beíratlak a zeneiskolába és csodaszépen fogsz hegedülni. Legalább olyan szépen mint én – mondta apa és mosolyogva megpaskolta a fejem.

Apa valóban csodásan hegedült. Nem volt olyan rendezvény, ahol ne kérték volna meg, szorítsa már álla alá a szárazfát és varázsoljon belőle csodás dallamokat. Ezek többnyire magyar nóták voltak, de jól ismerte az öregem az akkori tánczenét is. Mindezt hallomásból. Régebben volt zenekara is és lakodalmakat is vállaltak. Igaz a zenekar még akkor is létezett, az elfoglaltsága miatt egyre kevesebbet vállaltak.

Én nem tudtam mitévő legyek. Próbáltam a húrokon mozgatni a vonót, de még Marci cica is görbítette a hátát amikor hallotta és menekült is szegény pára.

Később, mikor betöltöttem a megfelelő kort és iskolába kezdtem járni jött el a megfelelő pillanat, hogy hegedű-tudásom gyarapítsam. Kedves zenetanárnő jött a szomszéd városból, hogy az arra fogékonyakat a zene szeretetére oktassa. Már az első néhány órán felfigyelt rám, igaz akkor még csak szolfézst tanultunk. Azt mondta, hogy jó a hallásom és ha így folytatom remek zenész lehet belőlem. Igazából nem töltött el büszkeséggel ez a dicséret. De tettem a dolgom, mint egy rendes diákhoz illik. Szorgalmasan tanultam és feleltem, hajtottam végre a rám bízott feladatokat.

Már az év közepén jártunk, amikor elkezdtem tanulni a hegedülés művészetét. A tanárnő, néhány óra után már dicshimnuszokat zengett fejlődésemről, pedig akkor még az is nagy szó volt, hogy nem a hegyénél fogtam a vonót.

Ami késik nem múlik, mondja a közmondás és valóban... egyre gyorsabban tanultam meg a fogásokat. Már önállóan el tudtam játszani, természetesen kottából, amit a tanárnő elém – a kottaállványra – rakott. Nem volt abban egyetlen akkori sláger sem, pedig már a nagyobb fiúk is azt fütyülték az udvaron. Csak a „Hej Dunáról fúj a

szél” ... „A boci boci tarka” és efféle könnyű kis dallamok szerepeltek a repertoáron. Ha néha reklamáltunk emiatt, az volt a válasz, hamarosan lesz majd Bach, no meg Schubert is a palettán... a tanárnő viszont a slágerekről hallani sem akart.

Ahogy telt az idő úgy fejlődtem én is, bár egyre többször esett nehezemre foci helyett gyakorolni, órákat. Mégis megtettem, hisz apunak ez volt a vágya. Már 3 éve nyűttem a hegedűt, „szorgalmasan” amikor a tanárnő bevezetett a kulturális seregszemle selejtezőjébe. Akkor már Bach Parasztkantáta című művét „fűrészeltem” nagy átéléssel és hopp a megyei döntőn találtam magam. Itt már nem voltam sikeres. Míg a színpalak mögött nagy átéléssel készültem a fellépésre egy társam, aki más versenyszámban volt érdekelt nem hagyott békében. Folyamatosan veregette, hol a vállam, hol a fejem, miközben hangosan mondogatta:

„Cini, cini hegedű
cica farka „c” betű”

Közben jókat röhögött, tele szájjal. Később már lányokat is bevont a játékba. Mire elmélyültem volna az előadás módjában, újra és újra kizökkentett. Közben a lányok is felém mutogattak és nevettek. Mondanom sem kell, annyira felpaprikázott, hogy amikor kimentem a színpadra az első néhány hang olyan falsra sikeredett, hogy még Bach is ventilátort játszott a sírjában. Azután már hiába kezdtem újra, hiába adtam elő a számot hibátlanul, már semmi sem segített.

Az ötödik zenei évet fejeztük be, amikor a tanárnő azt javasolta apámnak, hogy a nyári szünet alatt is segítsen hozzá a mindennapos gyakorláshoz, mert a következő évben nagy tervei vannak velem. Abból sem lesz semmi,

hiszen a nyáron egy hónapig a nagyapáéknál leszek a Balaton mellett és isten ellen való véték lenne a fürdés és a játék helyett a szárazfát nyikorgatni.

Ember tervez... Mikor megérkeztünk a „felhőtlen” nyaralás helyszínére, nagypapa már azzal várt bennünket, apámhoz fordulva:

– Fiam elintéztém amit kértél. A zeneiskola igazgatónője jó ismerősöm és megígérte, hogy meghallgatja a fiút. Ha jól szerepel, akkor egy héten háromszor, amíg itt lesz, fogadja és tanítja is.

– Köszönöm Apuska – válaszolta apám, akin látszott, hogy madarat lehetne vele fogatni az örömtől, majd hozzám fordult – aztán nehogy szégyent hozz a fejemre... no meg a tanárnődére se.

– Rendben – válaszoltam, vagy csak inkább morogtam az orrom alatt.

Szombaton érkeztünk, így az első pár nap a felhőtlen nyugalom napja volt. Még a hegedűvel sem piszkált senki, én meg gondosan hallgattam arról, hogy nekem bizony gyakorolni illene. Lapítottam mint aki alatt tele a pelus. Azután eljött az igazság pillanata. Szerdán már korán hazamentünk a strandról – a többi hasonló korú srác még javában fröcskölte a vizet – mert délután jelenésünk volt a papa ismerősénél. Meghallgatás lesz hegedűből...

A zeneiskolában az igazgatónő épp egy kislánnyal foglalkozott, aki zongorázott és szinte ügyet sem vetett ránk. Csak úgy foghegyről vette oda:

– Üdvözlöm Gábor bácsi, hozta az unokát? – de fel sem nézett a kottából, közben utasításokat adva a tanítványnak – egy pillanat, mindjárt, csak egyszerre két dolgot nem tudok csinálni – elmosolyodott. Majd folytatta az eddigieket.

Nem lesz itt baj, gondoltam, úgy kellek én ennek a nő-

nek, mint púp a hátára. Ismét csak tévedtem. A hölgy egy pillanatra felfüggesztette addigi tevékenységét, elvett az asztaláról egy kottát, kinyitotta, az állványra tette és csak annyit mondott: ezt játszd el! Azzal visszament a tanítványához és mintha mi sem történt volna folytatták a gyakorlást. A kotta amit élém tett – nem akartam elhinni – Bach Parasztkantátája volt. Beletörődve a megváltoztathatatlanba, ahogy már annyiszor, ismét eljátszottam a művet. Már az utolsó taktusoknál tartottam, de a tanárnő látszólag ügyet sem vetett rám. Csak azt szerettem volna, ha minél előbb végzünk. Ahogy befejeztem az igazgatónő felkapta a fejét. Odament az asztalához, leült és csak annyit mondott: kérhetném még egyszer?

Mit volt mit tenni, újra eljátszottam. Amikor elhangzott a mű, az igazgatónő annyit mondott, nagyapának:

– Gábor bácsi, akkor ahogy megbeszéltük hétfőn, szerdán és pénteken várom magukat ebben az időben. Majd odafordult hozzám – ügyes vagy és tehetséges. Jól tudunk majd együtt dolgozni, amíg itt leszel.

Elköszönt és folytatta tovább a munkát a kislánnyal. Úgy éreztem magam, mint akit azzal a forró barnával öntöttek nyakon. Vége a nyaralásomnak. Vonszolhatom a vonót egy héten három nap, ráadásul délután a legjobb strandidőben. Ilyen az én szerencsém. Ennek ellenére szorgalmasan gyakoroltam, de csak az órákon. A többit – ha az idő engedte – a vízben lubickolva töltöttem.

Azt el kell ismernem, hogy a zeneiskolában eltöltött időm alatt többet tanultam, mint otthon három év alatt. Már olyan számokat is tanultam, mint Mozart, Beethoven, Chopin. Igaz a többségük nem hegedűre íródott. A tanárom azt mondta, hogy csak szorgalmasan csináljam amit mond és higgyem el nem fogom megbánni. Gyorsan

eltelt az egy hónap. Amikor utoljára mentünk csak alig félórát gyakoroltunk, majd két levelet adott át a nagyapámnak, azzal, hogy feltétlen adja szüleim kezébe. Fontos, tette hozzá, a gyerek jövője szempontjából. Tőlem úgy búcsúzott, hogy bárcsak ilyen tanítványai lennének és sok sikert kívánt az életben.

Furdalt a kíváncsiság, vajon mi lehet azokban a levelekben, ami olyan fontos a jövőm szempontjából. Hiába kértem a papát, nem volt hajlandó megmutatni.

– Nem a te dolgod kisfiam – mondta – ami apádnak és anyádnak íródott, az nem tartozik ilyen tejfölösszájúra. Túl közel van még a feneked a földhöz....Majd megmutatják a szüleid, ha úgy gondolják! – ezzel a két levelet bezárta a szekrénybe és a kulcsot a zsebébe tette.

Másnap apu megérkezett, hogy majd hazavigyen. Ebéd előtt a papával elmentek valamit elintézni, a nagy a konyhában főzött és a szekrénykulcs a helyén volt a zárban. Meg a két levél is. Nosza, most vagy soha! Meg kell tudnom mi áll a papíron! A gondolatot tett követte és elolvastam a leveleket. Mintha indigóval írták volna, hisz ugyanazt tartalmazta mindkét levél csak más volt a címezése és a megszólítás is a leveleken. Ami benne volt mellbe vágott. Bár szó szerint már nem emlékszem, de a tartalma és néhány sora örökre bevésődött az agyamba.

Tisztelt X.Y. Igazgató úr!

Tisztelettel ajánlom figyelmébe ezt a kisfiút, aki a nyarat itt nálunk töltötte és volt szerencsém őt tanítani. (Ez volt eddig az általános bla-bla. A lényeg, ami bevésődött, így szólt, ezt a mai napig kívülről fújom, még akkor is ha álomból ébresztenek fel) Ez a fiú, akit az Ön figyelmébe ajánlok, akkora tehetség, hogy államköltségen is érdemes lenne taníttatni. Tisztelettel kérem hallgassa meg és döntsön

ebben a kérdésben. Amit egy hónap alatt iskolánkban fejlődött nem mindennapi. Sok ilyen tanítvány kívánnék a zeneiskoláknak és konzervatóriumoknak.”

Többször elolvastam és nem akartam hinni a szememnek. Mint egy halálraítélt előtt, előtttem is lepergett az életem. Láttam a haverokat, barátokat eltűnni, a játék izgalma helyett a folyamatos gyakorlás nyűgét, foci helyett újabb és újabb kihívásokat a zene területén, sikert vagy sikertelenséget... az utóbbiak már nem is érdekelték. Az első gondolatom az volt, nem szabad, hogy apa megkapja a leveleket. Pedig hogy örülne neki, hogy a fia milyen tehetséges... de megölné a gyermekkorom...

Hosszas vívódás után visszatettem a levelet a helyére és kioldalogtam a szobából. Nagyí észrevette, hogy valami nem kerek. Nem faggatott. Csak annyit mondott: jövő nyáron újra jöttök, ne búsulj. Úgyis kezdődik az iskola, hamarosan.

Papa megfeledkezett a levelekről, csak hónapokkal később érkezett meg apuékhoz, postán. Ősszel a régi tanárnőm sem jött a faluba, állítólag megbetegedett és abbahagyta a zene tanítást. A kis csapat lassan széteszlott. Ki-ki saját maga próbálkozott. Nekem is volt több tanárom, de olyan, mint a balatoni, egy sem. Mindegyiket csak az oktatásért járó pénz érdekelte, én meg úgy voltam vele, nem erőltetem a dolgot, mert még a végén felfigyelnek rám. Inkább fociztam, azt jobban szerettem.

Amikor felvételt nyertem a középiskolába, kollégiumi elhelyezéssel, apa megkérdezte, a hegedűt odacsomagolja-e. A magam tizenöt-éves felsőbbrendűségével vágtam oda: nem kell!

Apa szemét ellepte a szomorúság. De nem szólt semmit. Szótlanul a helyére tette a hegedűtokot, csak azután kér-

dezte meg:

– Mit szeretnél fiam? Látom a hegedűt nem szereted. Pedig, ha nagyapád nem felejt el a leveleket, most nem kellene a középiskolával bajlódnod. Szereted te a zenét egyáltalán? Vagy csak a hegedűt utálod?

– Szeretem a zenét. A klasszikusokat is. Nem minden nap és nem minden órában. Szeretek focizni és nem akarok napi nyolc, tíz órát gyakorolni. Én örülök, hogy a nagyapa feledékeny volt. De ha már megkérdezted mit szeretnék: gitározni. Az ma a menő. Azt hiszem tudnám szeretni.

A hegedűről többet nem esett szó. Később kaptam egy gitárt, igaz tanár már nem járt hozzá. Egy kollégiumi diáknak pedig soha nem volt annyi pénze, hogy önmagát finanszírozza. Nem is erőltettem. Megtanultam azokat az akkordokat a társaktól, melyekre a leginkább szüksége van egy gitárosnak. Később a honvédségnél már zenekarban is játszottam. Ebben, ki is merült a zenei pályafutásom.

Mikor édesapám meghalt a hegedűje még évekig nálam volt. Féltve őrizgettem. Néha-néha, csak úgy nosztalgiából, megpróbáltam a régen ismert dallamokat eljátszani. Apám csodás hangú zeneszerszáma, szinte követelte, hogy hagyjam abba. A hangok, amiket előcsaltam, sokszor köszönőviszonyban sem voltak a kottával. Nyekergett szegény pára, féltem a szíve megszakad.

Ilyenkor bocsánatot kértem a jobb napokat megélt szárazfától és gondosan, mint a hímes tojást, helyeztem vissza a tokjába, a következő próbálkozásig. Később eladtam, hogy ne menjen tönkre. Ez már egy másik történet.

Így nem lettem hegedűművész. Virtuóz lettem volna vagy csak a futottak még kategória végén kullogók gyanutahordozója? Ki tudja. Ma már sokszor eszembe jut, hogy mi lett volna, ha... Ami elmúlt, elmúlt. Bánkódni rajta ér-

telmetlen. A döntés megszületett és úgy látszik a sors is jóváhagyta. Más felé vitt az utam. Az útjelző pedig nem a zenei pálya felé mutatott... Talán ha a kis-vonat hozta volna, azon a bizonyos karácsony estén a hegedűt...

A CSALÓDÁS

Fáradt volt. Az egész heti dupla műszak alaposan kivette belőle az erőt. A vonat monoton kattogása szinte azt sugallta, aludj, hisz oly messze még a végállomás. A kellemes meleg, a fáradtság, a vonatkerek egyhangú kattogása, valóban álomba ringatta. Valaki megrázta a vállát. Bágyadtan pillantott fel, a kalauz állt előtte.

– Fiatalember, nem akar leszállni? A végállomáson vagyunk: Budapest Nyugati pályaudvaron...

– Bocsánat, kicsit elszundítottam. Köszönöm, hogy szólt – válaszolta, majd az órájára nézett – a buszt már úgylis lekésem, de majd megyek a következővel.

– Hova, ha szabad kérdeznem, mert ha nem keltem fel, csak a külső rendezőn ébredt volna, valamikor...

– A kedvesemhez megyek – elmosolyodott – vár már... remélem! Sietek is... Még egyszer köszönöm... Viszontlátásra.

Szinte csak az utolsó percben érte el a buszt. Tele izgalommal haladt a célja felé. Gondolatai ide-oda csapongtak és mindig ugyanoda tértek vissza: vajon tényleg várnak, vagy csak szeretném, hogy így legyen? Az utóbbi két hétben nem érkezett levél. Előtte hetente. Ezért is döntött a meglepetés látogatás mellett. Vett egy kis fekete plüss-kutyát... az lesz az ajándék... ha fogadják. Mindig az a ha... A

szerelmes ember már csak ilyen. Mindig aggódik valamiért, vagy épp a féltékenység csírája kezd szárba szökkenni. Mire végighaladt az összes lehetőségen, számba véve minden apró, vagy épp kitalált momentumot, meg is érkezett. Ahogy leszállt a buszról, vállára kapta a sporttáskáját és a turistaszálló felé vette az irányt, mert szoba kell éjszákára. Arra mégse számíthat, hogy marasztalják. Hisz kicsi a lakás. Jól is van ez így. Hirtelen megtorpant. Egy lány állt előtte. A barátjának a csaja volt régebben, csak időközben szakítottak. Közrejátszott a nagy távolság, no meg a srác sem volt igazán hűséges típus.

– Szia Péter, mi szél hozott téged erre -kérdezte rögtön csodálkozva, majd hozzátette – csak nem Piroshoz jössz?

– Remélem majd fogad, mert nem kértem előzetes időpontot.

– Nem akarlak megbántani, mert te egy igazán rendes srác vagy – bár Géza is ilyen lett volna, még ma is együtt lennénk – azt hiszem nem minden arany ami fénylik... Ezt jó lesz ha az eszedbe vésed... No erről csak ennyit...Én nem akarlak téged semmiben befolyásolni, csak nem ezt érdemelnéd... Inkább mesélj magadról, nem ülünk be egy kávéra valahová?

– Ne haragudj Ilus, most nem! Sietek! Beavathatnál viszont, hogy amit mondtál, hogyan értetted...

– Nem mondtam semmit, azt is csak halkán – a lány elnevette magát – kár érted, te egy rendes srác vagy. Én Pirosh helyében... Mennem kell! Szia! Érezd magad jól itt nálunk!

Péter, ahogy Ilus elment még álldogált egy darabig a járdán és nem tudta mitévő legyen. Talán a lány csak féltékeny arra, hogy ők jól megvannak... azt reméli, hogy majd Géza helyett őt szerezheti meg...mégis... mi van ha... Ezt a gondolatot elhessegette magától. Nem, ez nem lehet.

Továbbindult.

A portás készségesen adta a szobakulcsot. Megjegyezte, ha fél egyedül, gondosan zárja be az ajtót, mert csak egymaga lesz a 18 ágyas szobában. Még nevetve hozzátette: ha úgy akarja akár minden órában másik ágyon alhat. Péter ezt már meg sem hallotta. Sietett, mert még tusolni kell, meg borotválkozni és nem akart vacsoraidőben beállítani.

Mikor megérkezett Pirosékhoz a térre, a ház kapuján egy srác lépett ki. Egy pillanatra Péterre nézett azután elsietett a másik irányba. A négylakásos ház első emeletén laktak Pirosék. Csengetett. A lány nyitott ajtót... hirtelen vörös lett mint a főtt rák, a mosoly lehervadt az arcáról és alig bírta kinyögni a szavakat:

– Micsoda meglepetés!... Péter, mit keresel te itt?

– Ezt ma már hallottam egyszer, mikor leszálltam a buszról és összetalálkoztam a szálló felé menet Ilussal, ő is ezt kérdezte...

– Te találkoztál Ilussal...mit mondott?

– Semmit! Csak üdvözölt és Gézáról kérdezett.

A lány mintha megkönnyebbült volna egy kicsit. Csak álltak az ajtóban. Piros belül, Péter meg kívül.

– Jaj de figyelmetlen vagyok – törte meg a csendet Piros – gyere beljebb. Még pusztit sem adtam akkora meglepetést okoztál. Olyan jó, hogy itt vagy!

– Két hete egy sort sem írtál. Úgy gondoltam meglátogatlak. Csak nincs valami baj?

– Tudod az iskolai elfoglaltságom volt az ok. Az idén érettségizem. Hajtani kell, hogy az egyetemi felvételiben ne csúszhasson hiba. Gyere már be. Majd itt bent megbeszéljük. Anyuék is percekben belül itthon lesznek. Adrinak, a húgomnak vesznek cipőt, így beutaztak Pestre. Apu meg...

őt soha nem tudjuk mikor jön haza... a szolgálat az szolgálat. Lesz megelégedés.

Jó, hogy nem mondtam el mit is mondott Ilus, gondolta Péter, az a lány már biztos, hogy arra hajt, hogy Géza helyett engem vadásszon le. Abból nem eszik. Úgy döntött az információt megtartja magának. Még alig rakta le a táskáját, amikor csengettek. Marika néni és Adri jöttek meg, nagy szatyrokkal. Mikor meglátták Pétert az asszony szeme kekre tárgult, csak Adri örült igazán a fiúnak. A nyakába ugrott és körbepuszilta. Az est további része kellemesen telt. Piros örült az ajándéknak, Adri is kapott egy csekélységet. Marika néni virágot, Feri bácsi, az apa, egy üveg alföldi bort.

Egy óvatlan pillanatban Piros a fiú fülébe súgta, hogy a szülei és Adri holnap Komáromba utaznak rokonokhoz, ő itthon marad. Övék lesz az egész nap. Tehát ne szundizzon túl sokat, legkésőbb tízre itt legyen. Majd együtt kitalálják, mi lesz a közös program. A fiúval madarat lehetett volna fogatni úgy örült. Végre kettesben. Szülői felügyelet, no meg a kis csitri kotnyeleskedése nélkül. Micsoda szép nap lesz.

Időközben Feri bácsi is hazaérkezett. Magához intette a fiút és külön vonultak a konyha legtávolabbi sarkába, ahol Péternek töviről hegyére be kellett számolni a munkahegyéről, a keresetéről, a sportról amit szabadidőben csinál és a távlati elképzeléseiről. Ahogy mesélt az öreg időnként hevesen bólogatott, máskor a fejét ingatta, de nem szól közbe. Azután megkérdezte:

– Nem akarsz inkább katona lenni fiam? Nem sorkatonára gondoltam, mert az hamarosan úgyis leszel, hanem tiszt. Igazi katonatiszt, mint én?

– Már említettem – jött a válasz szinte azonnal – nem szeretem az egyenruhát. Ha sorkatonaként viselnem kell, viselem, igaz, akkor sem fogom szeretni. Ha bevonulok,

mindent úgy csinállok, hogy az nekem is jó legyen, ha már úgyis ott kell lennem, de hogy tiszt legyek...azt nem szeretném.

– Miért? Lakást adnak, nem kell olajos helyeken dolgoznod és megbecsülnek. Mi nem jó ebben?

– Talán csak az, hogy katona. No meg... minden és mindenki a parancsnak van alárendelve. Ha azt mondják oda kell menni, nincs ellenkezés... menni kell. Én szeretem a munkám, jó a csapat. Jól keresünk. Igaz fagyban sárban, hóban és tűző napon is menni kell, mert a berendezések nem állhatnak meg, de akkor is szeretem. Ha letettem a munkát a magam ura vagyok. Ezt nem tudja a katonaság!

Feri bácsi hosszan ingatta a fejét. majd annyit még hozzatett:

– Ha mégis meggondolnád magad, szólj! Mert a család után a megélhetés a legfontosabb!

Reggel korán ébredt. Már mindennel kész volt 8 órára, meg is reggelizett. Csak ült az ágyon és leste az órát. 20 perc még odaér...Piros 10-re mondta... A mutató meg olyan lassan vánszorgott, hogy hozzá képest egy nyugdíjas lajhár kapkodó idegbolondnak tűnt. Legszívesebben a ház előtt – úgy hogy ne lássák – várakozott és leskelődött volna mikor is mennek el. Türelmetlen volt. Hajtotta a boldog együttlét lehetősége. Majdnem beléjük futott így is. Még időben észbe kapott és a sarok mögé húzódva leste, ahogy a kocs kiáll az udvarról, beszállnak és Piros lelkes integetése mellett elmennek. Az a srác, aki tegnap a Pirosék házából jött ki, most mit les a szembelevő sarok mögöl? Nem törődött vele tovább, hisz várta a szerelme. Sietős léptekkel indult meg a ház felé. A lány ahogy meglátta, megvárta, belé karolt és együtt mentek fel a lakásba. Istenem milyen boldog nap lesz ez.

Valahol, ott mélyen legbelül megszólaltak azok az icipici csengettyűk, amik mindig a veszély érzését keltették. Forgott az agya, mint a lendkerék. Időnként felvillant egy kép, ahogy az a srác kijött a házból, leskelődött a sarok mögül, no meg Ilus furcsa mondatai... de a szerelem... nem tűri a gondolkodást, mint vetélytársat.

– Kérsz egy kis bort – kérdezte Piros – apu tegnap nem itta meg a szokásos mennyiséget, maradt az üvegben egy-egy pohárkával... de ha ezt a fehéret nem kéred, van vörös is a kamrában, felbontom, ha akarod... Tudod, hogy tegnap nem jól viselkedtél, te csacsi... Ellentmondtál apámnak, megsértve a mundérja „becsületét”, legalábbis így mondta, mikor elmentél... Szerintem most ne is törődjünk ezzel... Miénk az egész nap... Milyen programra gondoltál – huncutul elmosolyodott – én már kitaláltam!

A lány a nyakába csimpaszkodott és megcsókolta. Hosszan, forrón, mint még soha! Majd elkezdte vonszolni a hálószoba felé. Az ágyhoz érve hanyatt döntötte a fiút és melléfeküdt. Csókolóztak. Igazi szerelmesek módjára. Péter a lány haját simogatta, kedves szavakat suttogott. Nagyon boldog volt, de azok a fránya csengettyűk... Imádom, szeretem – ismételte magában egy-egy szerelmes csók között, de ennél többet nem akarok... még nem! Korai lenne! Hiszen Piros még iskolás!

Hirtelen kibontakozott a lány öleléséből.

– Ne haragudj – mondta mosolyogva – de szólít a természet, mindjárt jövök.

Azzal kiment a fürdőszobába, megmosta az arcát. Megtörölte. Lassan, komótosan. Bár nem kellett, de lehúzta a WC-t. Ahogy kilépett az ajtón, a kulcs fordult meg a bejárati ajtóban. Óvatosan szinte zaj nélkül lépett be a család slátszott rajtuk a döbbenet, hogy a fiú a fürdőszobából jön elő...

– Ilyen hamar – kérdezte Piros, aki ekkor lépett ki a szobából, meg sem lepődve, hogy a szülők hazaértek – nem úgy volt, hogy csak este érkeztek?

– De igen – válaszolta Marika néni, aki közben úgy elvörösödött, hogy kezdett egy főtt rákra hasonlítani – az a fránya kocsi felmondta a szolgálatot. Szerencsére nem messze a szerelőtől, így eltoltuk oda és haza gyalogoltunk. Péter! Hogyhogy te itt vagy?

– Én hívtam el – vágta rá rögtön Piros – épp menni akartunk sétálni a városba.

– Most már ne menjetek sehova, mindjárt összeütök valami ebédet. Ha már így hozta a sors! Hányszor mondtam, hogy azt a roncsot csináltasd meg végre, de soha nem hallgatsz rám. – Ez már a férjnek szólt, aki csak nézett ki a fejéből, mint aki nem érti, hogy itt mi is történik... De a fiúnak ez a felháborodás nem tűnt igazinak...

Ebéd után sétáltak egyet a városban. Családostul. Egy percre sem maradtak kettesben. Bár Piros szerelmesen belekarolt és időnként hozzá is bújt, sőt még puszikat is nyomott a fiú arcára, szájára, valami mégsem stimmelt. Az a fiú mindig ott álldogált amerre jártak. Mikor beültek fagyizni a terasz másik felén ő is rendelt egy adagot.

Este mikor elköszönt a családtól, Piros kikísérte a kapuig. Péter nem bírta tovább.

– Piros, szeretsz te engem, vagy csak játszol velem mint macska az egérrel?

– Hogy kérdezhetsz ilyet kedves – jött az azonnali válasz – tán illus dörmögött valamit a füledbe? Egyáltalán nem is értem, miért állsz vele szóba? Most már elmondhatod: mondtott neked valamit rólam, rólunk?

– Nem volt időnk beszélgetni – hazudta a fiú – csak üdvözölt, meg azt kérdezte, hogy Géza hogy van... azután

meg azt, hogy nem hoztam-e magammal a csomagomban, mert neki nem válaszol a leveleire... De én elköszöntem és siettem szállást foglalni a turistában, ahol szoktam.

Piros hirtelen ránézett és Péter kétkedést látott a szemében. Ma mindenki megőrült – gondolta – de nem mondta ki. Ilus a fantazmagóriáival és most Piros is a kétkedésével. De hangosan csak ennyit mondott:

– Tudod kicsim, én csak téged szeretlek. Bízom benned, mert egyszer azt mondtad: „ha vége lesz én nyíltan megmondom”... ugye így van, így lesz?

Piros élénken bólogatott, egy csókot lehelt a fiú ajkaira. Majd jó éjt kívánva felszaladt a lépcsőn. Péter elindult a szállása felé... de a sarkon... megint abba a bizonyos srácba botlott. Már épp meg akarta kérdezni, hogy miért is követi, de a srác sarkon fordult és elszaladt. Mindegy – gondolta Péter és gondolatban még legyintett is egyet.

Másnap tovább alhatott. Pirosnak reggel már iskolába kellett mennie. Milyen jó, hogy ma is szabin vagyok, meg talán az egész héten, ha fogadnak... de itt megint feltűnt a gondolataiban az a bizonyos fiú. Ki lehet és mit akarhat tőlem? No majd legközelebb megkérdezem. Tudnom kell!

Délelőtt sétált egyet a városban. De a srácot nem látta sehol. Talán nem is engem tartott szemmel, hanem Pirost? Lehet, hogy az apja bízta meg, hogy a lányát figyelje? Egy hangra kapta fel a fejét.

– Szia Péter – jutott el a tudatáig Ilus hangja – hogy-hogy nem vagy Piroséknál?

– De hiszen iskolába van, nem? – nyögte ki nehezen Péter – és te miért nem vagy suliban? Már nem oda jársz mint Piros? Ha nem lenne suliban, biztos mondta volna.

– Imádom a naivitásodat! Olyan vagy mint egy óriási óvódás, aki rácsodálkozik a világra. De odajárok én is, csak

ma szünet van. Az igazgató rendelte el, mert a tanároknak fejtágítót tart. Nem tudtál róla? – Ilus hangosan elnevette magát – szegény Péter! No de mennem kell, mert várnak... szép napot neked. – azzal már el is tűnt mint a kámfor.

Péter agyában megszólalt a vészcsengő! Itt valami nagyon nincs rendben. Miért nem mondta a lány, hogy ma nincs iskola? Hiszen tudta, hogy szabit vett ki és ma is itt van, sőt ha nem haragszanak a szülők, a héten marad. Csak állt a járdán és nézett maga elé. Kavarogtak a fejében a gondolatok. Elmegyek hozzájuk és megkérdezem... lehet, hogy csak azért nem szólt mert tanulnia kell...itt az érettségi... meg egyetemre akar menni... de akkor miről beszél Ilus... mi ez az egész... meg az a srác aki követte őket, amióta csak itt van...Nekitámaszkodott a ház falának és nagyokat szippantott a város benzingőzös levegőjéből. Mit csináljon? Lehet, hogy csak rémeket lát? Döntött: el kell menni Pirosékhoz és tiszta vizet kell önteni a pohárba. Az érzést, ami most belülről rágja, le kell gyűrni... szereti a lányt és most csak ez számít.

Mikor belépett a lépcsőházba és elindult felfelé a lépcsőn a szíve már a torkában dobogott. Egy percreg várt az ajtó előtt majd becsengetett. Láta, ahogy a kitekintőn valaki megnézi, hogy ki az, de az ajtó nem nyílt. Újra csengetett. Pillanat, mindjárt, csak kezet mosok, hallotta Marika néni hangját. Lehet, hogy Piros nincs is itthon? Majd nyílt az ajtó.

– Szia Péter – mondta Marika néni zavartan – gyere be. Éppen főzök...

– Piros nincs itthon? – vágott közbe Péter – úgy hallottam ma szünet van.

– De itthon van, ott találod a szobában, azt hiszem tanul. Ahogy belépett a szoba ajtaján, Piros, aki az ágyon fe-

küdt, fenézett a könyvből amit olvasott, de annyit sem mondott, hogy szia. Olvasott tovább, mintha a fiú ott sem lett volna. Péter odament és leült mellé. Piros látványosan húzódott arrébb. A fiú adni akart neki egy puszit, de a lány elkapta a fejét.

– Hagyj békén – mondta határozott és kemény hangon
– hagyj békén!

– Mi baj van Piros, megbántottalak valamivel, miért nem mondtad, hogy ma nincs iskola?

– Mióta tartozom neked beszámolóval? Nem vagyok a birtokod! Minek jöttél ide, senki nem hívott! Hagyj olvasni! Menj innen! Nem vagyok rád kíváncsi!

– Megmondanád végre, hogy mi bajod van? Csak patogsz itt, mint egy nikkelbolha, de még mindig nem tudom, hogy mi a bajod.

– Átvertél – jött a nyers válasz – én ezt nem tűröm! Velem ezt nem teheted!

– De mivel, az istenért! Mivel vertelek át?

A lány nem válaszolt, csak úgy tett, mintha olvasna. Ügyet sem vetett a fiúra, akit majd szétvetett az ideg. Lázasan forgott az agykerék, de semmi olyan hibát nem talált, ami ezt a viselkedést indokolná. Csak ült az ágyon az elhúzódott Piros mellett és nem tudta mitévő legyen.

– Elmenjek? Látni sem akarsz többet? Mondj már valamit az istenért! Mi az, hogy átvertelek. Legalább nézz rám, ha hozzád beszélek!

Piros rá sem hederített. Csak a könyvet lapozgatta, mintha az lenne most az egyetlen célravezető cselekvés. Egy szót sem szólt a fiúhoz, még csak rá sem nézett. Péter felállt és az ajtó felé indult. Ekkor lépett be Marika néni.

– Legalább ebédelj meg fiam – soha nem szólította így. Némi szánalmat is látott a szemében – igaz nem főztem

valami nagy dolgot, csak egy kis tökfőzelék van fasírttal, ha szereted. Lányom, gyere te is, megterítettem kettőtöknek. Én majd megvárom apádat, meg Adrit és akkor eszünk.

Péter az ebéd alatt többször megpróbálta kiszedni Pirosból, mi a baj, hogy mivel is verte át. A lányból harapófogóval sem lehetett egy szót sem kihúzni. Mikor végeztek az evéssel, csak akkor vetette oda Péternek, úgy foghegyről, de vitriolba mártott szavakkal:

– Menj ahhoz a kis ribihez, gondolom úgy is kibeszéltek már engem. Látni sem bírlak! Ne gyere ide többet, mert ez a lakás előtted zárva ettől a pillanattól.

– De Piros! Mi a fenéről beszélsz...

A lány azonban meg sem hallgatta, csak beviharzott a szobába és becsapta az ajtót. A fiú, mint akit leforráztak ült ott és azt sem tudta mit tegyen. Felállt. Összeszedte a táskáját.

– Köszönöm az ebédet Marika néni – mondta – azt hittem itt szívesen látnak, de épp most rakták ki a szűrömet. Csak tudnám miért?

– Azt hiszem ez a lány megbolondult. De én ebbe nem szólhatok bele. Ne gyere többet Péter, bár én mindig szívesen láttalak. Te egy végtelen rendes fiú vagy, csak... tudod a lányomnak nem kellesz...

Azzal odalépett Péterhez és megölelte. Még egy puszt is adott a fiú arcára. Azután szépen kitessékelte az ajtón. Az ajtó becsukódott. Péter már épp kilépett volna a lépcsőház ajtaján, amikor meglátta azt a srácot. Sietett a ház felé. Gyorsan elbújt a lépcső alatt. Hallotta ahogy a fiú rohan fel a lépcsőn, majd csönget. Azután meghallotta Piros hangját:

– Csakhogy itt vagy végre...már úgy hiányoztál!

– Simán ment? – kérdezte a fiú.

– Kirúgtam! Láttad volna azt a savanyú pofát amit vágott! Suttyó parasztkölyök! Mit is vártam tőle? Gyere be... csak anyukám van itthon... őt már ismered... Na, gyere te drága...

Péter lába a földbe gyökerezett. Még hogy suttyó parasztkölyök... hiszen technikus oklevele van...Azután, mint aki nagy nehéz terhet cipel elindult. Elhatározta, megkezesi Ilust...

Határozott lépetekkel haladt a ház felé, agyában a leszámolás dühe kavargott. Gézával már többször voltak itt régen. Udvari, szoba konyhás lakás volt, ahol a lány és az anyukája lakott. Kopogott az ajtón, majd hívásra sem várva lenyomta a kilincset. A lakásban félhomály uralkodott. A lány a szobában az ágyon ült.

– Miért nem mondtad, hogy Pirosnak pasija van? Miért nem mondtad, hogy ne csináljak magamból hülyét – kiabálta Péter és úgy érezte, hogy a gombóc ami a torkában van megfojtja – miért?

– Én utaltam rá – vágott vissza csendesen a lány – de te se nem láttál, se nem hallottál... Csak Pirost láttad, mert őt akartad látni, pedig a kezdetek óta nem tartott semmi-re. Ezt többször ki is mondta amikor beszélgettünk. Mikor összejöttetek épp összeveszett a jelenlegi pasijával, de később kibékültek. Csak azt nem tudta, hogyan rázzon le. Menj innen Péter... a városból is... mielőbb. Nem neked való hely ez! Te ennél többre vagy érdemes!

Most már elárulhatom: én szerettem volna, ha te vagy akkor a párom, ott a strandon, de te Pirost választottad... Mielőtt bármi is megfordulna az agyadban... a levetett holmi nekem sem kell már... Menj és hagyj most magamra... Sajnálom ami veled történt... De csak ennyi...

Ha nyitott szemmel jártál volna... De most már mind-

egy...

A szállón Péter kifizette a számlát és épp elérte a buszt. Fáradt volt. Zilált aggyal gondolkodni sem tudott. Holnap megyek dolgozni. Meglepődnek biztos a kollégák. Majd kitalálok valami mesét...

Végül, nem ment be a munkahelyére. Mivel szabadságon volt, inkább hazament a szüleihez. Ott is rengeteg volt a munka és épp jókor jött a segítség. Permeteztek, kapáltak, elvégezték a ház körüli munkákat. Csak Péter anyja vette észre, hogy valami nem stimmel a fiával. Nem ilyen szokott lenni. A mindig jókedvű, vidám gyerek, most szó nélkül végezte a munkáját. Egy mosoly sem volt az arcán.

Végül, csak győzött az anyai kíváncsiság. Megkérdezte:

– Mi a baj kicsi fiam? Már néhány napja itt vagy, de szinte sír rólad a bánat. Mi történt? Elmondod? Hátha tudok, tudunk segíteni?

– Ezen aligha! Piros kirúgott! Nem átallotta azt állítani, hogy az én hibámból, pedig ő pasizott be. Kibékült a régi fiújával. Ezért váltam én feleslegessé. Annyi gerinc sem volt benne, hogy megírja, ne menjek. Ne strapáljam magam, mert neki már más kell. De megfizetek neki! Még nem tudom hogyan, de kitalálom! Hogy tehetett velem ilyet...mikor annyira szerettem?

– Gyere fiam üljünk le. Én azt hiszem ezt soha nem tenéd meg, hogy bosszút állj azon a lányon. Miért is? Mert mást szeret és nem téged? Ne erre gondold most és ne is ez járjon az eszedben. Nem erre tanítottalak. Te egy értelmes és okos fiú vagy! Előtted ott van még az élet. Biztos jön majd egy másik lány, akit ugyanígy fogsz szeretni. De addig, csak arra emlékezz, ami ebből a kapcsolatból szép volt. A többit engedd el!

– Anya... ez olyan nehéz!

– Igen...tudom! Az élet... a nagy szervező, mindig megtalálja a gyógyírt a sebekre... csak akarni kell... neked is... Azt hiszem, ahogy ismerlek...menni fog.

Na gyere! A kedvencedet főzte a nagymama. Császármorzsa, sok-sok baracklekvárral...

Ez talán egy kicsit felvidít!

Jegyezd meg, kicsi fiam: ha valakit igazán szeretsz, akkor a boldogsága érdekében akár róla is le tudsz mondani... csak szeretettel tedd...

A lánynak meg küldj egy képeslapot és tiszta szívvel kívánj neki boldog és sikeres életet!

Azt hiszem, „bosszúnak”, ez lesz az igazi...

ILDI

Ez a nap sem indult másképp mint a többi. Péter már kora reggel a buszon ült, hiszen a munkásszálló „kényelme” után várta az otthon, a szülői ház melege. Egész héten dolgozott, még készenlétet is vállalt, de szombat, vasárnap most szabad. Nem kell térdig sárban járni az olajmezőt, hiszen két napig szakadt az eső. Nem kell ma a szerszámos ládát messziről cipelni, hogy megjavítsanak egy szivattyút. Ma és a holnap a pihenése, hacsak... apa nem talált ki valami elfoglaltságot. Mondjuk eső utáni permetezést, vagy kapálást, hiszen a homok gyorsan nyeli az esőt. Nem tudta mi lesz, de nem is bánta. Anya biztos valami finomat főz, hiszen egész héten a menza... már a könyökén jött ki. Volt piros, meg sárga leves, de mindennap másnak hívták, mégis olyan egyforma íze volt. Mondogatták is az egyik munkatárssal, aki remekül főzött, hogy ha ezek a szakácsok otthon is így főznek, ak-

kor... Itt azután mindenki képzelje azt amit a habitusa megenged.

Elbóbiskolt, míg a busz falta a kilométereket. Pihent itt is. Fárasztó a napi munka, no meg utána az edzések, hiszen valahol le kellett vezetni a még megmaradó energiát. Nem pénzért, csak hobbiból, de szívvel és lélekkel. Arra ébredt, hogy a kalauz közölte a végállomás következik. Ahogy a jármű megállt, már szálltak is le az utasok. Péter az utolsók között kecmergett le a buszról, még kisé álmosan, de jóleső érzéssel, hogy mindjárt otthon lesz.

– Szia Péter- köszönt rá egy ismerős hang – de jó, hogy látlak. Azt hittem a hétvégén is dolgozol. Buli lesz Jancsi-éknál, nem jössz el este? Mindig jó a társaság, meg marhapörkölt készül bográcsban... tudod, hogy Jancsinak jó bora is van... Lesznek ott igazán szemrevaló lányok is... szóval eljössz?

– Azt hittem már sose jutok szóhoz – jött a válasz – Zolika, ha valamikor feldobod a talpad, a nyelved úgy kell külön agyonverni... Igazán nem értem Pintyót, hogy szerethet egy ilyen fickót aki ennyit tud pofázni. Ez a nők privilégiuma. Nem tudtad?

– Persze – nevetett Zolika – ahogy te azt elképzeled. Nem jutott még eszedbe, hogy esetleg azért beszélek annyit, mert otthon nem tudok? – újabb nevetés – Na most akkor jössz vagy sem? Ildi is ott lesz. Láttam a múltkor is csak őt nézted, majdnem cigányútra ment a borod is... Mi lesz? Mondasz már végre valamit? Várjunk vagy sem?

– Fogalmam sincs barátom, mert azt sem tudom, hogy apa talált-e valami elfoglaltságot a hétvégére, valami sürgőset, halaszthatatlant, amit csak most és együtt tudunk megcsinálni. De ha mégsem, akkor, bár nem szoktam kimaradni, de lehet, hogy elmegyek. Ildi remek lány, szíve-

sen csapnám neki a szelet, de a múltkor sem akart észrevenni... Ha egy szekér nem akar felvenni...

– Mi az, hogy nem szoktál kimaradni – replikázott Zolika – hiszen már tizenennyolc is elmúltál, kereső ember vagy, mikor akarod az életet elkezdni? Maholnap bevisznek katonának és még azt sem mondhatod, hogy van egy lány akivel jársz, aki esetleg majd vár rád... Barátom te mazochista vagy! Nem is akármennyire. Nem lehet öröké dolgozni... élni is kell.

– Jól van jól! Csak hagyd már abba. Azt hiszed, hogy nekem nem lenne jobb bulizni, mint itthon is trógerolni, de tudod nálunk apa a főnök. Vele kell ezt megbeszélnem. Ha tudok elmegyek. Most elköszönök, mert anya már biztos valami finommal vár és nem tudja elképzelni, hol is vagyok. Na szia! Ha tudok megyek... de Ildi ott legyen ám, mert ha nem mondtál igazat... egy centi a tövéből... aztán a többivel azt csinálsz amit akarsz, vagy tudsz...

Ezen mindketten jót nevettek. Péter sietett haza, hiszen már fél órája, hogy a busz megérkezett, az otthoniak pedig elképzelni sem tudják hol lehet. Péter nem volt kocsmába járó, így azt nem feltételezhették, hogy valamelyik ivócimborával tért be a kocsmába néhány körre. Anya már várta. A kedvence készült, tojásleves, csirkepörkölt galuskával és utána csörögefánk, úgy ahogy csak anya tudta elkészíteni. Roppanósan, hajtogatva és rengeteg porcukorral... Mire feltérképezte, mit is lehet majd a pocakba tömködni, apa is megjelent és hatalmas öleléssel üdvözölte fiacskáját. Nagymama is előkerült – a tyúkoknak adott valami zöldet – és ő is néhány puszit nyomott az unoka arcára.

– Apa – fordult oda Péter – mit terveztél a hétvégére? Zolikával találkoztam ahogy leszálltam a buszról és meg-

hívott estére Jancsiékhoz egy buliba... Sok volt a munka a héten, igazából jó lenne egy kis kikapcsolódás nekem is. Mit szólsz hozzá apuci?

– Igazából csak holnapra terveztem munkát, ha ilyen marad az idő, tudod meg kellene permeteznünk a szőlőt. De ha nem maradsz túl későig, akár el is mehetsz – jött a válasz – hiszen nagy fiú vagy már, önálló kereső, neked is jár a pihenés! De ha reggel ötkor hozzáfogunk délre már végzünk is. Ehhez igazítsd az elfoglaltságod. Rendben?

– Persze, hogy rendben – vágta rá gyorsan Péter – persze, hogy rendben. Korán itthon leszek, azután holnap bepermetezünk és még buszig pihenni is tudok egy kicsit!

Ebéd után az előkészületek zajlottak a holnapi munkához a tanyán, ahol a szőlő volt. Nagy betonkádba vizet hordtak, apa beáztatta a rézgálicot, kicsit körbenézték a szőlőt, majd mentek haza, mert készülni kellett az esti bulira.

– Pulóvert azért vigyél fiacskám – mondta anya – mert az esték hűvösek. Ne maradj későig, mert tudod apád dühös lesz, ha nem tudsz holnap helytállni a munkában.

Indulni kellett. Nagy lesz a meglepetés, hogy mégis eljött. Zolika már biztos elkotyogta mindenkinek, hogy itt-hon van, így biztos, hogy várják is. Csak legalább Ildi is várná. A fiatal szőkeség, már az első pillantásra belopta magát Péter szívébe. A lány, mintha tudomást sem vett volna róla, szinte rá sem nézett egész este. Ez bántotta is egy kicsit. Igaz nem tulajdonított egyelőre nagyobb jelentőséget az ügynek.- Sietek haza – szólt még vissza a kapuból – kulcsot vittem, de igyekszem korán jönni – azzal már robogott is Jancsiékhoz.

A társaság egy része már ott volt. Az udvaron a bográcsban már rotyogott a pörkölt, körülötte a férfiak. a tár-

sak, mindegyikük kezében borral teli pohár. Ahogy felmérte a helyzetet Péter már látta, hogy ez nem az első kör. Nagy szeretettel üdvözölték, hátba veregették, mindenkinek volt hozzá egy- két szava, vagy megjegyzése: mármint régen láttalak, már le se... a kisebbet, mióta városi fiú lettél... stb. de a légkör mit sem veszített baráti jellegéből. A cukkolás meg hozzátartozott a mindennapokhoz. Péter már megszokta, a munkahelyen sem volt ez másképp. Előkeveredtek a lányok is, ők még pusztit is nyomtak az arcára, mire a fiúk egy része összehúzza a szemöldökét. Mindegyik, az arcán vigyorral fenyegette meg, hogy mi lesz, ha elcsábítja tőle a kedvesét ez a városi ficsúr... Ildi nem volt sehol. Mindegy – gondolta – talán majd legközelebb. Eldöntötte, ezt az estét akkor sem hagyja elrontani. Egy lány még nem a világ – csengett a fülébe egyik öreg munkatársa mondása – hisz látod fiatal barátom, harmincöt éve nyüstöljük egymást ugyanazzal az asszonnyal oszt mire mentem vele ahelyett, hogy válogattam volna közöttük. Tudod nő és villamos után nem fut az ember, jön másik... ezt annyiszor emlegette, hogy már mindenkinek a könyökén jött ki. Minden alkalommal jót nevettek rajta. Az a hír járta, hogy az öregnek otthon szavazati joga nincs. Azért is jött a hajdúságból ide dolgozni az alföldre.

– Látom, hogy Ildit keresed, mert úgy pásztázol a szemmeddel, mint egy vércse ami a zsákmányát keresi. Itt lesz ő is nemsokára, csak még valami dolga volt otthon – bökte hátba Zolika, huncut kacsintással a szemében – Látjátok – fordult a többiekhez – nem is a mi kedvünkért, a barátai kedvéért van itt, hanem Ildi az aki elrabolta a szívét... Na mit szóltok hozzá? Itt egy valódi hősszerelmes, helyett Péter, a mi barátunk! Erre inni kell cimborák, mert

úgy részt vennék már egy jó lakodalomban!

A fiú vörös lett mint a rák! Mérges is volt Zolikára, mert csendes titkát, amit csak vele osztott meg, most világgá kiabálta. Olyan a szája mint a kacsza feneké. Állandóan fröcsög... Most minek kellett ez. A lányok biztos elmondják majd Ildinek és akkor... lehet, hogy a lány szóba sem áll vele többet. Ki tudja, hogy van-e udvarlója? Ez a Zolika, ez a Zolika! Ezen azután a társaság még jobban nevetett, látva, hogy a fiú kezd hasonlítani egy főtt rákhoz, amit ugyan még egyikük sem látott, de a mondás az mondás. Akkor biztos úgy is van! Péter, hogy leplezze zavarát, úgy tett, mint aki félrenyelt és heves köhögésbe kezdett, amittől a jókedv még magasabbra hágott. Jött a hátba verés, a jó tanácsok sora, hogy ilyenkor mi a teendő, még Janika fel is kapta és alaposan megrázta, hátha akkor könnyebben távozik a cigányútra szaladt borocska. Később Ildi is megérkezett. Csinos volt, szőke és csodálatos volt a szeme. A fiú úgy érezte, hogy megtalálta élete értelmét, neki már ebben a világban csak Ildi kell és senki más!

Meglepetésére, most nem volt a lány olyan tartózkodó. Még pusztit is adott Péternek üdvözlésül. Ettől a fiú még vörösebb lett, már igazi gutaütéses színe volt. Persze, hogy megint Zolika volt aki kavargatni kezdte a dolgokat.

– Ildi – azt ugye tudod, hogy Péter fülig szerelmes beléd – mondta, közben ha nem lett volna füle, biztos, hogy a szája körbeéri a fejét – csak azért volt hajlandó leereszkedni közénk, mert mondtam neki, hogy itt leszel. Dolgos fiú, jó haver, ha nem foglalt a szíved, jól járnál vele...

Péter legszívesebben elsüllyedt volna szégyenében. Na ha legközelebb találkozik Zolikával, azt az egy centit csak kivágja a tövéből, bár inkább a nyelvét kellene. Hogy tehe-

tett ilyet. Barát az ilyen! Már bánta azt amikor úgy határozott, hogy eljön. Csak ült magába roskadva, bámulta a kezében lévő borospoharat és nem tudta mit is kellene erre felelni. De hirtelen felkapta a fejét és kicsit ugyan rekedtes hangon de – és ezen maga is elcsodálkozott – odavágta:

– Tudod Zolika, Ildi egy csodálatos lány az én szememben, lehet, hogy neki nem jelentek semmit, de inkább így is ő, mit te talpig díszmagyarban!

A röhögés fergeteges volt! A fiú úgy látta, hogy Ildi is há-lásan néz rá a visszavágásért és Zolika... ő volt aki a leghangosabban nevetett, majd alaposan hátba vágta a cimborát!

– Így kell ezt barátom -mondta – most már akár a lánykérés is jöhet!

– Az még egy kicsit korai lenne, te dumagép – válaszolta Péter helyett a lány, azzal belekarolt a fiúba – de hosszú az este, még minden előfordulhat. Igaz Péter?

A vacsora is jó hangulatban zajlott. Fogyott a borocsk-a is. Előkerült az „üvegből” egy- két magyar nóta is. Mert minden borosüvegben van, ha jó a bor, több, ha kevésbé akkor kevesebb. De olyan bor nincs ami nem rejt magában néhány kedves strófát. Már két óra felé járt az idő, mikor széledni kezdett a társaság. Hogy elszaladt ez a néhány óra – gondolta Péter – s amikor a végig mellette ülő lány is készülődni kezdett, összeszedve minden bátorságát megkérdezte: hazakísérhetlek? A lány bólintott és el-indultak. A cimborák még tettek néhány borgőzös megjegyzést, vigyázva arra, hogy ne lépják át a jó ízlés határát, de azért legyen éle a dolognak. Egymás mellett haladtak és beszélgettek. Azután egyszer a lány belé karolt és megkérdezte.

– Tényleg tetszem neked Péter, vagy csak Zolika hamiskodott, mint szokott? De őszintén! Te egy nagyon ren-

des jóra való srácnak tűnsz, de majd elválík. Nos? Mi a válasz?

– Már a múltkor is csak téged néztelek – jött a válasz – de akkor rám sem néztél. Most nagyon rosszülesett volna, ha nem vagy itt. De arra gondoltam, hogy egy ilyen csinos lánynak biztos van már partnere, udvarlója, ezért nem is tápláltam nagy reményeket. De szívesen járnék veled, ha te is akarod, bár én csak ritkán vagyok itthon, mert a városban dolgozom. Ha így is megfelel? De ezt csak te döntheted el.

– Nekem megfelel, hiszen én is a városban dolgozom, csak hétvégeken vagyok itthon. Udvarlóm is akadt volna számtalan, de úgy érzem még nem találtam meg az igazit. Addig nem akartam ezzel a kérdéssel foglalkozni. De szívesen találkozom veled. Azután majd meglátjuk a dolgok hogyan alakulnak.

Lassan Ildiék házához értek. Még hosszan beszélgettek mindenről. Terveikről, elképzeléseikről, az életről és... ami egy ilyen korú fiatalnak csak megfordulhatott a fejében. Megbeszélték, hogy holnap a busznál találkozni. Azután az élet, majd hozza amit hoznia kell. Péter az órájára nézett amikor elköszönt és hazafelé vette az irányt. Négy óra múlt pár perccel. Istenem – gondolta – lesz nemulass, ha nem ér haza addigra mire kelni kell. Sietősre fogta a lépteket, a végén már szaladt is. Pár perccel fél öt előtt ért haza. Na ha apa még nem kelt fel, akkor gyorsan be az ágyba és ha kelti, akkor majd úgy csinál, mintha... Előkereste kulcsot, dugta volna a zárba, de nem ment. Első pillanatra az fordult meg a fejében, hogy nem a jót hozta el, hanem sietségében egy másikat kapott le a kulcs-tartóról, De nem, hiszen belemegy csak nem fordul el! Benne hagyták a másikat, villant át az agyán, apa így akar

ellenőrizni. Sután, bután áll az ajtó előtt, amikor hallotta, hogy megcsikordul a zár. A nyíló ajtó mögött apa állt, arca szigorú volt, de csak ennyit mondott: ez neked korán van? Ilyenkor kell hazajönni? Majd sarkon fordult és be-
ment öltözni.

No ezt megúsztam villant át Péter agyán, de már hallotta is a következő szavakat:

– Mit állsz ott? Gyere be, öltözz! Mennünk kell! Aki éjszaka legény annak nappal is legénynek kell lenni! Vár a munka, tudod, hogy tegnap leáztattam a permetszert.

Az egész délelőttöt végighajtották. A permetező nehéz volt, de a fiú nem hátrált meg. Apa ugyan mondta, ha fárad, akkor fél géppel permetezzon, úgy mégiscsak könnyebb, de azt már nem. Egész délelőtt ott volt közöttük a feszültség, de apa nem vesztegetett több szót a történte-
kre. Még nem volt egészen dél, amikor végeztek. Elmosták a gépeket, bezárták a tanya-épületbe és elindultak haza. Az ebéd már várta őket. A terített asztalon finom húsleves gőzölgött, karajcsontból, úgy ahogy anya, olyan istenien tudta megfőzni. Evés közben apa törte meg a csendet.

– Helytálltál fiam és most nagyon fáradt lehetsz. De így jár az aki nem tarja a szavát. Ez neked korán volt, reggel fél öt mikor hazaértél... ez neked korán volt?

– Apa – jött a válasz – aki azt mondja, hogy vasárnap reggel fél öt az nincs korán, hát... de a mondatot amit viccesnek szánt már nem tudta befejezni. Apa felcsattant.

– Majd megtudtad volna, hogy mit jelent az adott szó... bezzeg az én időmben...

Nagymama, a csodálatos öreg nagy, csak csendesen szólalt meg, de súlya volt a szónak:

– Fiam, nem tudod kit vertem meg azért, mert két nap-

pal később jött haza, mint ígérte és még a lovakat és a kocsit is magával vitte?

Apa kezében megállt a kanál. Rámeredt a nagyira, úgy mint aki szellemet lát. Majd belecsapta a vasárnapi húslevesbe a kanalat, felállt az asztaltól és bement a szobába. Délutánig, a búcsúzásig nem is került elő. Péter tudta, hogy apának igaza van, de mint nagyi mondta, ő is volt fiatal... Akkor meg minek ez a körítés, hogy: bezzeg az én időmben? Hiszen senki sem volt jobb a deákné vásznánál, csak mások voltak a lehetőségek. Minden fiatal megtalálja a rést, ahol egy kis szabadságban lehet része. Ha megöregszik ezt elfelejti... Mint annyi minden mást! Ildi akkor is megérte! Csodálatos lány! Istenem, csak a buszt le ne kesse, mert ott várja őt. Annyi mindent kell még megbeszélni. S az idő... az idő ami eddig csak vánszorgott, most fénysebességre kapcsolt... Tudta, ő vele utazik, ha a fene, fenét eszik is!

A LÖVÉSZEZET

A fegyver hangos dörrenéssel köpte ki a magját. Majd újabb és újabb dörrenés hallatszott. A lőtéren emelt domb csak felerősítette a hangot, de nem verte vissza. Lövészet volt. A kiképzés egy újabb eleme.

Tüzet szüntess – hangzott a vezényszó – a fegyverből a tárat kivenni, töltényhüvelyeket összeszedni. Ha végeztek a fegyvert vállra és kísétálunk megnézni, mit is produkáltak.

Nyugodtan készülődött. Kivette és a táskába tette a tárat, majd megnézte nem maradt-e a csőben töltény, bár

tudta, hogy csak hármat kaptak fejenként, hiszen a sorozatlövés csak ezután következik majd. Így írta elő a szabályzat. Mikor végzett, beállt a sorba és várta az indulási parancsot. Ahogy kiértek a céltáblához – ötven méter – mindegyik katona a saját táblája mellé állt.

Döbbsen látta, hogy a céltábláján halvány, pici nyoma sincs a találatnak. Ez hogy lehet. Hiszen a kiképzés során megnyerte a kispuska lövészetet, még hozzá magasan: huszonkilenc körrel. Nem – gondolta – itt csak valami technikai probléma lehet. Hiszen mindent úgy csinált ahogy a vezényszó utasította: cél a tábla alsó széle közepe és egyes lövéssel, három lövést leadva: tűz!

Állt a táblája mellett döbbsen. Arra kapta fel a fejét, hogy az őrmester ráordított:

Mit csinált maga? Hova célzott? Ilyet még nem is láttam, hogy 50 méterről képtelen valaki eltalálni a céltáblát! Mi a büdös franc volt ez katona? Mi a büdös franc? Tönkre teszi az átlagot!

– Ne ordíts a katonával Imre – szólalt meg a hátuk mögött egy hang – azzal úgyse mégy semmire. Kipróbálhatom én is ezt a fegyvert, hátha a beállításával van valami probléma. Katona, kérem a fegyverét, hátha én eltalálom a céltáblát – mondta mosolyogva a lövészetet felügyelő százados.

Nincs ennek a fegyvernek semmi baja – vágott vissza az őrmester – hiszen magam állítottam be. A többiek hogyan tudták eltalálni a táblát, csak ez az egyetlen ami üres. Minek kipróbálni? Ez a balfácán úgy látszik lőni sem tud!

Őrmester – emelte fel a hangját a százados – kipróbálom a fegyvert, ha tetszik Önnek, ha nem! Ez parancs! Így jó lesz, ha már szép szóval nem tudjuk egymást megérteni. Azzal nyújtotta a kezét a katona felé és elvette a gép-

pisztolyt. Tárat is kért, no meg az őrmestertől három löszert. Visszasétáltak a vonalhoz és a százados féltérdre ereszkedett. A vállához szorította a géppisztolyt. Egy pillantást vetett körbe, hogy valaki nincs-e a tűzvonalban, majd leadta a három egyes lövést.

Itt az igazság pillanata – mondta mikor kísétáltak a céltáblához a katonával és az őrmesterrel. A céltábla üres volt. Sehol a találat nyoma. Pedig szinte centiről centire átvizsgálták.

Látod Imre erről beszéltem, nem jól van a fegyver beállítva. Remélem nem azt akarod mondani, hogy vadászként, első osztályú lövőként, én sem jól csináltam, ezért nem találtam el a céltáblát. Adni kell még egy lehetőséget a katonának, de másik fegyverrel, mert ennek a beállítása rossz! Azt, hogy mi okozta a hibát nem firtatom. Ezer és egy oka lehet. De a beállítás rossz! Intézkedj, hogy a katona újra lőhessen. Ez parancs! De az új fegyverrel is én lövök először és csak utána a katona. Értetted?

Az őrmester arca vörösben játszott. Szinte alig bírta kinyögni, hogy értettem. Látszott rajta, hogy nincs ínyére a dolog, hogy a katona előtt oktatta ki a százados. Talán nehezményezte is, de nem ez volt az az idő és hely, ahol ezt meg kellett vitatni. A rajgazból újabb fegyver került elő és a próbálövés is megtörtént. Három lövés, mind a tízes körbe. A százados átadta a fegyvert a katonának az őrmester pedig kiosztotta a három töltényt.

A katona gondosan célzott, majd szépen egymás után leadta az egyeslövést. Miután elrendezte a fegyvert és jelentette a századosnak, hogy a lövészetet most befejezte. Kiséáltak a céltáblához. Ami rögtön feltűnt és nyilvánvaló volt, egy tízes és egy kilences kör. De hol van a har-

madik. Annak is a táblában kell lennie – gondolta – de helyet adott a századosnak és az őrmesternek az ellenőrzésre.

Huszonkilenc kör – mondta a százados ellentmondást nem tűrő hangon – ugye mondtam, hogy nem a katona a balfácán! Ez a katona egy kiváló lövő, a kispuska lövészetben is bizonyította már.

Én nem látom a másik tízest – replikázott az őrmester – lehet, hogy valamelyik lövés mellément. Én csak tízes és kilences kört látok és az csak tizenkilenc kör.

Jöjjön közelebb őrmester – emelte fel a hangját a százados. Nem igaz, hogy nem látja! Hiszen a tízes kör két összefonódott lyukból áll, ami azt jelenti, hogy egymás mellett, szinte egymásban, két találat volt a katonának. Egy golyó ilyen lyukat csak akkor tudna produkálni, ha visszafordult volna és újra kilyukasztja a céltáblát. Ezt mind a ketten tudjuk, hogy lehetetlen. Nem kell elvitatni a katonától a találatot – zárta le a beszélgetést.

A katona neve mellett, immár másodszor szerepelt a huszonkilenc körös találat. Az már csak a hab volt a tortán, hogy a bukó táblát egyetlen rövid sorozattal leszedte, megspórolva ezzel néhány töltényt. A lövészet után már a kiváló katona cím is elérhető közelségbe került. Az őrmester soha nem tudta megbocsájtani, a szolgálat ideje alatt, ezt a fiaskót. Talán az idő majd széppé teszi a kellemetlen emlékeket is. Hisz minden rosszban van valami jó is!

A TAKARÉKKÖNYV

A falu étterme, így vasárnap kora délután, szinte üres volt. Csak két-három asztalnál ültek vendégek, ebből ket-

tónél kártyacsata dúlt. Ulti. Igaz pénz nélküli – mert az étteremben pénzre játszani nem volt szabad – de a szenvedély megkívánta, hogy hódoljanak neki. Az egyik asztalnál a tetőfokára hágott a hangulat. A vendég felugrott a székre és a cipője sarkával ütötte a középen heverő lapokat: Rendőrt! Rendőrt! Megfogtam a piros ultit – kiabálta. Az épp arra járó felszolgáló – rendes nevén pincér – rendre intette.

– Kedves vendég, legyen szíves ezt abbahagyni. Ez egy vendéglő és nem egy sarki kocsmá. Nézze meg, a cipője sarka foltot hagyott az abroszon. Még egy ilyen és fel kell, hogy függesszék a játékot. Gondolom ezt nem akarja. Kérem, csak kulturáltan.

– Ki ez a fickó – kérdezte a megszólított renitenskedő vendég, mikor a pincér látótéren kívül került – milyen joggon avatkozik a játékba? Túl nagy a pofája!

– Na figyelj ide barátom – szólalt meg az egyik játékos – amit tettél azért nem a fickó a hibás, hanem te. Jobb lenne, ha be fognád végre és megpróbálnál emberi módon játszani. Örülj, neki hogy megengedik, a vasárnap délutánonként itt kártyázzunk és szemet hunynak ha látják, hogy egymást zsebből fizetjük ki. Ha még egyszer a bemondáson kívül kinyitod a szád, többet ne gyere ide. Neked van túl nagy pofád! Ha kell, szívesen befogom. Értve vagyok?

– Jó, jó – jött a válasz már sokkal szelídebben – csak úgy örültem, hogy végre sikerült nyernem. Jól van. Befogom a számat. Játszunk végre?

A törzsvendégek csak később kezdtek szállingózni. Akkor már a zenekar is hangolt. Ma nem volt bál a kultúrházban, ide gyülekeztek a fiatalok is. A törzsvendégek közé tartozott egy tanyavilági juhászember. Ő minden vasárnap itt iddögált, sőt már saját asztala is volt. Oda más

nem ülhett. Az asztalon ilyenkor mindig rajta volt a foglalt tábla. Ma viszont késett. A pincérek összesúgtak. Csak nem lett beteg, találgatták. Épp levenni készült a táblát az asztalsor pincére, amikor megjelent a törzsvendég. Látszott rajta, hogy egy kicsit kapatos. De nem volt részeg. A szalonspicc határán egyensúlyozott. Lassan az asztalához ment. Az odasiető pincér meg is jegyezte:

– Csak nem feküdtek a nadrágjára uram, hogy egy órácskára elmaradt a szokott időtől?

– Á dehogy – jött nevetve a válasz – ki feküdt volna rá? Birkát nem engedek az ágyamba, még a szobába sem...én nem vagyok olyan – azzal jelentőségteljesen a kérdezőre kacsintott és jóízűen felkacagott – ha már itt van kérhetem a szokásosat?

– Természetesen. Máris hozom. Be is van hűtve, épp olyanra, ahogy uraságod szereti.

A szokásos, egy üveg asztali száraz fehérbor volt és hozzá egy üveg szóda. A vendég így szerette. Itt szokás volt betartani: a „mindent a kedves vendégért” szlogent és szó szerint.

Időközben megtelt a vendéglő, sőt pót-asztalokat is állítottak a söntésbe összenyitva a két helyiséget, amit csak egy széles harmonikaajtó választotta el egymástól.

A juhász még néhányszor kiürítette a szokásosat, majd közvetlenül záróra előtt, valahonnan érte jött egy taxi, nagy feltűnést keltve, hiszen a falunak ilyen járműve nem volt. A juhász kérte a számlát majd fizetett, jelentős borravalót hagyva az őt kiszolgálónak. Nagy nehezen felállt az asztaltól és a taxisra támaszkodva elment.

A kiszolgáló személyzet lassan hozzálátott a takarításnak. A juhász asztala mellett egy papír hevert a földön. A pincér lehajolt és felvette. Egy bemutatóra szóló takarék-

könyv volt. Benne az írás szerint százezer forinttal. Istennem – gondolta – ez a szerencsétlen elhagyta. De mi a fenének hord az ember vendéglőbe takarékkönyvet? Az étterem vezetőjéhez sietett.

– Karcsi bácsi – nézze mit találtam. Biztos a juhász hagyta itt, mert az ő asztala mellett volt leesve. Százezer forint van benne. Vissza kell adnunk neki.

– Fiam, át kellene adni a rendőrnek, majd ő rendezi a további sorsát a betétkönyvnek, vagy te másképp gondold – és huncutul elmosolyodott.

– Én azt hiszem nem kellene odaadnunk senkinek. Majd jön ez az ember egy-két napon belül, hisz ekkora összeg egy vagyon. Biztos, hogy hiányzik majd neki, ha végre visszatér az esze a tiszta világba, a másnaposság után... mert alaposan felöntött a garatra. Még a zenészeknek is adott ötszáz forintot, azok meg úgy húzták neki, hogy bele is izzadtak. Nem gondoltam másként. Vissza kell adni. Őt illeti meg. Nem akarom megtartani, nincs hozzá jogom.

– Jól van fiam – válaszolta Karcsi bácsi – becsületesnek nevelt az apád. Maradj is mindig ilyen. De ha nem haragszol addig bezárom a trezorba, hogy nehogy lába keljen. Lásd, hogy én sem akarom lenyúlni, még tanúkat is hívunk erre az akcióra.

Azzal összetrombitálta a többi felszolgálót és elmondta nekik mi történt. Többen megjegyezték nagy nevetve, hogy meg kellene tartani. Mennyi remek dolgot lehetne vásárolni belőle ide a személyzet munkakörülményeinek javítására. Ez csak a vicc helye volt. Mindenki egyetértett abban, hogy vissza kell adni a betétkönyvet, hiszen a tulajdonosa nagyon jó vendég. Kár lenne elveszíteni.

Napok teltek el. A juhász nem jelentkezett. Találgatták, hogy mi lehet vele. Csak a felszolgálója volt nyugodt.

Higgyétek el vasárnap délután itt lesz, mint eddig mindig. Hét közben ő is dolgozik, no meg talán észre sem vette, hogy elhagyta ezt a kis „bukaszt” ennyi pénzzel. Jócskán kapatos volt mikor elment...illetve kitámogatták a taxihoz.

Vasárnap a szokott időben megjelent a törzsvendég. Lassan odasétált az asztalához és helyet foglalt. Látszott rajta, hogy nem olyan mint szokott, valami rágja, emészt. Megrendelte a szokásosat, majd arcát a tenyerébe temetve támaszkodott az asztalra.

– Fiam! Gyere csak – mondta Karcsi bácsi mikor felvette a felszolgálótól a rendelést – tudod van egy feladatunk. Vissza kell adni a jogos tulajdont. Már ki is vettem a trezorból. Itt van. Tedd a zsebedbe és add neki vissza. Nézd csak meg. Azt adtam vissza amit ideadtál.

Valóban a takarékkönyvben ott árválkodott a százezer forint. Mintha azt mondta volna: a tiéd lehetek ha akarod. Ez a „majom” már arra sem emlékszik hol is hagyott el. A felszolgáló összecsukta és a zsebébe rejtette a könyvecskét.

– Hoztam uram a szokásosat. Úgy ahogy szereti – kezdte a beszélgetést – de úgy látom valami nagyon rágja a lelkét. Talán tudok segíteni a bajon...

– Nem tud fiatalember – vágott közbe a juhász – nézzen rám mit lát... ó én...- elharapta a mondat végét – hiszen úgyse mondhatja ki amit gondol. Én vendég vagyok, ön pincér... hogy is mondhatna nekem bármit. De majd én mondom – és dőlt belőle a szó – én egy ökör vagyok, egy ízeltlábú...vagy nem is, inkább az isten barma... Két hete eladtam az összes birka-bundát amit lenyírtunk, meg néhány bárányt is elvittek az alomból és az érte kapott pénzt a takarékbba tettem. Hol hagytam el a könyvecskét, nem tudom. Lehet, hogy a taxiban, lehet, hogy abban a kocsmában, ahol idejövetelem előtt, néhány pohárral elfogyasztottunk

a cimborákkal a sikeres üzletre tekintettel... Majd bele örülök már. Tűvé tettem mindent, de sehol sincs... Ne vegye sértésnek... megkérdezem: nem találták meg takarékkönyvben?

– Uram! Itt már sok mindent hagytak el de takarékkönyvet...

– Ne haragudjon, de majd az eszem megy el – vágott közbe a juhász – lekötöttem süldő bárányokat, a jövő héten kellene érte menni, de most miből vegyem meg? Miből?

A szeme sarkában megjelent egy könnycsepp. Lassan bort töltött, tisztán, pedig úgy soha nem szokta és egy-hajtókéra megitta. Már töltötte volna a következőt amikor a felszolgáló elvette előle a poharat. A juhász értetlenül nézett rá.

– Nem hagyta uram, hogy befejezzem a mondatot. Csak azt akartam mondani, hogy takarékkönyvet most először hagytak el itt a vendéglőben. Itt a takarékkönyve, megtaláltam, megtaláltuk és most visszaadom a jogos tulajdonosának. De ha szabad ilyet mondanom, máskor jobban vigyázzon rá. Olyan időket élünk, hogy nagy a kísértés és a takarékkönyv, mint tudjuk, bemutatóra szól.

Azzal az asztalra rakta a könyvet a juhász elé a pohár helyére. A férfinak elkerekedett a szeme. Csak ült és hol a könyvecskére, hol a pincérfiúra nézett, mint aki nem is akarja elhinni, hogy a szerencse rámosolygott. Reszkető kézzel fogta meg, a zsebébe süllyesztette az elveszettnek hitt kincset. Felállt és magához ölelte a fiút, majd annyit mondott: köszönöm.

Aznap este már nem rendelt több bort. Igaz szódát sem. Nem is maradt záróráig. Amikor fizetett ötszáz forinttal többet adott. A felszolgáló nem akarta elfogadni. A juhász felállt, elkészönt és otthagya a pénzt az asztalon.

Még az ajtóból visszaszólt: Vannak még becsületes, jóra való emberek. Köszönöm!

– Karcsi bácsi! Most mit tegyek? – kérdezte a felszol-

gáló, mutatva a többletet amit a juhász hagyott az asztalon.

– Fiam! Ez téged illet. Hiszen zsebre is rakhattad volna a könyvecskét. Senki nem látta mikor megtaláltad. Nem tudom így volt-e, de hatalmas lehetett a kísértés. Az összeg is akkora, hogy ebben a világban bárki gondját megoldhatta volna. Rakd szépen zsebre és legyél büszke magadra. Én is az vagyok rád! Örülök, hogy ilyen ember dolgozik a kezem alatt... Azt azért nem hiszem, hogy a birkabunda amit lenyírtak ennyit hozott, de ez már nem a mi gondunk. Egy jó pontot így is jóváírtak nekünk most odaát. Az is igaz – nevette el magát – a nagyobb pöttyöt te kapod. Nekem csak egy tűszúrásnyi jut majd, de az is valami.

Még néhány évig ebben a vendéglőben dolgozott a fiú, de azután másfelé vitte a sorsa. Amíg ott dolgozott, a juhász minden vasárnap ott ült az asztalánál és a borravaló amit adott soha nem volt kevés. Csak hírből hallotta: amikor eljött onnan, a juhász is elmaradt a vendéglőből. Talán csak azt gondolta: lerótt a háláját és nincs már itt keresnivalója. A sors útjai kifürkészhetetlenek.

Hosszú évek teltek el, de ez a történet soha nem halványul el az emlékezetében. Igaz az sem jut soha az eszébe, hogy mi lett volna, ha... akkor... a hetvenes évek elején...

DE JÓ ÚJRA LÁTNI...

A telefon hosszan csengett. Kihallatszott a bezárt ajtón keresztül. Na – gondolta, mire bejutok úgyis elhallgat, akkor pedig nem tudom meg, hogy ki keresett. A telefon, nem hagyta abba a csengést. A frissen felszerelt betűzár sem akadékoskodott sokáig. A kagylóban egy is-

mert hang, a sógor hangja recsegett:

– Szia Péterkém! Csak azt akartam kérdezni, hogy szombaton ráérsz-e? Tudod vettem egy kis hétvégi bungalót és ott kellene apróbb munkákat elvégeznem, de segítség nélkül nem megy! Mennék érted reggel és haza is vinnélek, majd ha végeztünk. Ha jó neked...

– Éppen jó is lehet. Még nem terveztem be semmit szombatra. Bár lenne nálam is mit csinálni, de a kedvéért elnapolom. Mikor jönnél értem, hogyan készüljek?

– Tudom, hogy nem szeretsz korán kelni, így ha megfelel, akkor úgy nyolc felé mennék. Szerintem délután... négy körül már végeznénk is. Még nem döntöttem el, hogy kerítést állítunk vagy a teraszhoz készítünk korlátot. Azt hiszem ez utóbbi lenne a fontosabb... De majd kialakul ez addig... Te ugye tudsz hegeszteni?

– Az, hogy tudok az enyhe túlzás. Az iskolában tanultam. Már pár éve nem gyakoroltam. Egyszer mindent el kell kezdeni... Tudod, a jó munkához idő kell, a rosszhoz meg még több mert azt kétszer kell csinálni. Csak legyen megfelelő felszerelés, mert nekem nincs!

– Persze, hogy lesz! Kértem az egyik havertől hegesztő masinát meg pajzsokat is. Remélem nem vert át és használható lesz. Ebédre meg marhapörkölt lesz galuskával. Szóval szombaton találkozunk.

Kattant a telefon. Péter egy kicsit még morgott magában: bezzeg amikor neki kell segítség azt mindig hosszan kell egyeztetni, mert a sógor nagyon elfoglalt ember. Mind-egy, hagyta végül jóvá, csinálni kell, hát csináljuk. Ha meg morgok, csak magamnak ártok. Köztudott, hogy a mérgeződés, bosszú magadon, más hülyesége miatt...

Szombaton a megadott időben már ott toporgott a sógor. A garázsból még összekaptak néhány szerszámot,

ami egy ilyen horderejű munkánál elengedhetetlenül szükséges lehet, mint például: pillanatszorító, kombinált fogó, keretes fémfűrész, stb. ami a sógor szerszámosában még hírmondónak sem volt felfedezhető. A telken már várt rájuk két ember, akik majd a kerítés oszlopait fogják állítani, mert hát az is fontos, de a szakmunka Péterékre várt. Papírlapokon sorakoztak a kész tervek, pontos méretek, szabásminták. A terasz előtt a zártszelvények hat méteres szálakban, kétféle méretben, hiszen az oszlopoknak vastagabbnak kell lenni.

–Előbb reggelizzünk – mondta a sógor – tele hassal a munka is jobban megy, de előtte még egy kis papramorgót ajánlok a jobb étvágy kedvéért.

– Én nem kérek – jött a válasz Pétertől – hiszen józanul is el tudom rontani a dolgokat ha akarom, ha meg iszom is... akkor nagyobb az esély.

Ezen mindannyian nevettek. Finom volt a reggeli. Házi füstölt sonka, friss puha kenyérrel, paprika, paradicsom. Jóízűen ettek, nem kapkodva, nem sietve, hanem komótosan, megadva a módját. Közben megbeszélték, hogy kinek mi lesz a feladata, hogyan képzei el a gazda a mai nap forgatókönyvét.

Reggeli után Péterék leszabták az oszlopokat, majd a kereszttartókat, melyekre a hegesztés után a korlát elemeit fogják felcsavarozni. A fa elemeket a sógor már a minap lefestette, hogy ezzel se kelljen bíbelődni. Az oszlopokra négy-szögletes fém talpak kerülnek, mert így fogják rögzíteni a terasz betonjához a korlátot. Alig húzta az első ívet Péter, már érezte, hogy itt nincs valami rendben. Túl világosan látszódott a felület, mintha lánghegesztő szemüvegen keresztül nézte volna. De az az ívhegesztéshez nem megfelelő. Meg is jegyezte, hogy ez a pajzs nem jó. Elkérte a másikat.

Az sötétebb üveggel volt ellátva, de ... mindegy erre a pár hegesztésre jó lesz. Délre kész is voltak a korlát fémrészeivel és ebéd után felcsavarozták a fa elemeket. Nem volt nagy a korlát így hamar végeztek. Még négy óra sem volt amikor Péter már otthon lefürdött. Levertnek és fáradtnak érezte magát, ledőlt egy kicsit aludni. Hanem az ébredés! Úgy érezte, hogy késsel hasogatják a szemeit. Nagy nehezen kinyitotta, de akkor még jobban fájt. Ennek a fele sem tréfa gondolta, el kell mennem a szemészetre, mert ezt így nem bírom ki reggelig. Megpróbálta kimosni a szemét, de a „homok” csak nem akart belőle eltűnni. Még homályosan ugyan de látott...

Gyorsan felöltözött és lekocogott a buszmegállóba. A végállomáson szállt le és onnan gyalog ment az ügyelet klinikaára.

A doktornő első kérdése az volt, mikor megtudta, hogy mi a panasz: van-e vele valaki. Megdöbbent mikor a férfi közölte, hogy egyedül jött és busszal. Pár perc után már hallotta is a diagnózist:

Fiatalember! Önnek mindkét szaruhártyája leégett... még szerencse, hogy a folyamat visszafordítható... most csepegtetünk a szemébe, hogy kitáguljon a pupillája, meg azért is, hogy csökkenjen a fájdalom... majd lekenem az egyik szemét egy kenőccsel és leragasztom, de a másikat, ha valahogy hazakerült, önnek kell lekezelni és leragasztani. Csak arra vigyázzon, hogy meg ne sértse a szemet, mert nem érzi, nem látja és ez roppant veszélyes. Ha most kezelném és ragasztanám le, akkor nem látna és hogyan menne haza...

Szinte azonnal jött a válasz: taxival, mással úgyse tudnék...

Nono fiatalember – mondta a doktornő – látom humorosnak ítéli meg a helyzetét, de várjon addig míg innen a

rendelő fényeiből kijut a köz-világított utcára...Azt hiszem akkor már nem lesz ez olyan humoros.

A lekezelt és leragasztott szem kezdett megnyugodni. Nem szúrt annyira és Péter abban reménykedett, hogy hét-főre minden rendben lesz... csak még valahogy haza kell jutnia. A doktornő egy tégelybe csomagolt a kenőcsből, hozzá gézt és ragasztószalagot, hogy otthon el tudja látni a másik szemet is. Az asszisztensnő a portásfülkéig kísérte. Ott egy jó éjt és egy vigyázzon magára mondat után magára hagyta. Péter kilépett az utcára. Milyen igaza volt a doktornőnek. Foltotokat látott és sötétség vette körül. Csak a „távolban” világítottak a kandeláberek lámpái. Találnom kell egy taxit mondta, másképp nem jutok haza. Ha fejmagasság körül látok egy sárga fényt, az biztos taxi lesz. Taxi sehol! Látott ugyan elsuhanni kocsikat – inkább elmosódott foltokat – de egyiknek a tetején sem volt sárga fény. Közel a falhoz, szinte tapogatva haladt a járdán. Lassan, komótosan. Már kezdett lemondani róla, hogy hamar hazajut, amikor megpillantotta az áhított fényt... úgy fejmagasság alatt... Odament. Közelről látta, valóban egy taxi. Megkopogtatta az ablakát, mire a sofőr elég mérgesen szólt ki: mit akar?

– Kérem én csak haza szeretnék jutni – válaszolta Péter – elvinne?... és megadta a pontos címet.

– Maga részeg? – jött a válasz – Mert ha igen akkor nem viszem sehova, nem akarok utána kocsit takarítani. Nem ér az nekem annyit.

– Olyat sem láttam aki ivott – vágta rá gyorsan Péter – a szemészetről jövök. Leégett mindkét szaruhártyám és most szinte nem látok semmit. Azért nem ragasztották le a másik szemem, mert akkor nem tudnék közlekedni... magam vagyok, nincs kísérőm...

– Elnézését kérem – mondta a taxis – persze, hogy el-

viszem. Miért nem ezzel kezdte... Be tud szállni egyedül is... várjon segítek.

Azzal kézen fogta Pétert és beültette a kocsiba. – Mit is mondott, hova vigyem? Mikor megkapta a címet elindult. Végre hazajutok – gondolta Péter – végre hazajutok.

A ház előtt a taxis bemondta a viteldíjat. Péter odaadta a pénztárcáját, vegye el ami neki jár, mert ő képtelen most megkülönböztetni a bankjegyeket. A férfi elvette, majd visszaadta a pénztárcát, megköszönte a viteldíjat, majd a kapuig kísérte Pétert. A lépcsőházi világításban sem látott sokkal többet, mint a szabad ég alatt. A lakásajtóban jött az igazi döbbenet. A betűzár! Most hogy fog bejutni? Hiszen nem látja a betűket! Tudja a jelszót, de ki kellene találni a sorrendet a klaviatúrán. Istenem! Mindegy! Valahogy be kell jutnom – gondolta. Próbálta megfejteni a betűk sorrendjét, de a próbálkozások rendre kudarcba fulladtak. Hétfőn veszek egy kulcsos zárat dörmögte magában. Nem akart becsöngetni sehova, hogy segítséget kérjen. Úgy gondolta ez nem lenne helyes! Nem tudta mennyi ideje próbálkozott már, amikor egyszer csak kattant a zár! Otthon, édes otthon!

A fürdőszobában öt centire kellett állnia a tükörtől, hogy lássa, hol a szeme. Így látta azt is, hogy az egyik leragasztva a másik vörösben úszik. Lekezelte a kapott kenőccsel, óvatosan, ahogy a doktornő mondta. Le is ragasztotta. Lekapcsolta a villanyt. Tapogatózva jutott el az ágyig. Még sokáig nem bírt elaludni. Önmagát okolta a történetekért. Azután megnyugodott. Ami megtörtént az megtörtént. Azon már változtatni nem lehet. Az okos a hibákból is tanul.

Másnap későn ébredt. Óvatosan vette le a kötést. Alaposan megmosdott. Örömmel tapasztalta, hogy már nem

is fáj annyira. Nemcsak foltokat látott és a tükörhöz sem kellett öt centire menni. Majd reggeli után újra lekezelem. A mai nap úgyis a pihenése lesz. Reggeli után az első dolga volt megnézni a tárcáját. Valóban csak annyi pénz hiányzott amennyi a viteldíj volt. Még a felajánlott borraivalót sem tette el ez a jóember... Vannak még becsületes emberek, nyugtázta. Vasárnap volt, odakint hét ágra süttött a nap! Felsóhajtott: Istenem... de jó újra látni.

A MŰTÉT

Nehezen ébredt. Mintha pofozgatták volna. Ahogy lassan ébredezett, a tudata határán már érezte, inkább simogatás volt ez mint pofozás. Még nem nyitotta ki a szemét, mert a szemhéjai mintha ólomból lettek volna. De már érzékelte a külvilágot, tisztán hallotta a hangokat, amint egyik kérdezte a másiktól:

– Nem ébredt még fel?

– Nem, pedig már legalább fél órája keltegetem.

– Nem lehet, hogy kicsit sok volt neki a „vicces koktél”?

Hisz elmondása szerint soha nem szedett gyógyszert.

– Így rendelkezett az aneszteziológus. Este meg tabletát is kapott, hogy jól aludjon, de ahogy bevette már aludt is anélkül, hogy hatott volna a gyógyszer. Olyan alvókája van, hogy kezdem irigyelni! A műtős fiú mondta, hogy reggel is, ahogy felszállt a tolóágyra, rögtön elaludt. Sőt aludt a műtétig is, mert az előző kicsit csúszott. Az aneszteziológus is alig tudta felébreszteni, hogy beadja az érzéstelenítőt a gerinc mellé. Ő is jót nevetett, mert amikor beadta az injekciót a páciens megkérdezte, hogy most már alhat tovább? De az ilyen beteggel legalább nincs annyi baj.

Lassan kinyitotta a szemét. Megpróbált fordulni, de látta, hogy a keze le van kötve. Karjában a tű és folyt bele az infúzió. Ezek szerint túl vagyok a műtéten gondolta.

– Jó reggelt – mondta a nővérke – uraságod alaposan kipihenhetted magát. Pedig nem is altatásban volt a műtét, csak gerinc-érzéstelenítéssel. Mi lett volna ha altatják? Bele sem merek gondolni. Itt virraszthattam volna akár holnap délig.

– Mennyi az idő? – kérdezte – mennyit aludtam?

– Nyolc óra van este – jött az azonnali válasz – alaposan belealudt, mert délben már vége is volt a műtétnek. A rossz nyelvek szerint mintha ott is aludt volna... Most ha lehet egy kicsit maradjon fenn, legalább addig míg az infúzió lefolyik... Másik beteggel is foglalkoznom kellene, de nem hagyhatom itt, ha újra bealszik...

– Megpróbálom, bár a szemem legszívesebben most is lecsukódna! Imádok aludni! Ha megígéri, hogy itt marad, inkább visszaalszom. Olyan kedvesen tud ébresztgetni... Menjen csak nyugodtan, megígérem jó fiú leszek... Azt hiszem... most nem is tudnék más lenni...

Túl van rajta – gondolta – most már nem lehet baj. Megijedt amikor az orvos közölte, ha nem műtik meg akár el is rákosodhat. Bár nem volt ínyére, a körülmények meggyőzték, nincs más megoldás. Az a rohadt csavarkulcs! Meg a kétbalkezes Józsi – még ráadásul jót is röhögött. Pedig cseppet sem volt vicces. Az a rengeteg csillag...egész közélről... Na de majd ad neki, csak kiszabaduljon innen.

Nehezen szánta rá magát a vizsgálatra. Szégyellte a dolgot. Az orvosi diagnózis, látva a megduzzadt részt, egyértelmű volt: hidrokele és a műtét a terápia. Néhány nap a kórházban, de utána minden rendben lesz. Most itt van, túl van rajta, még fájdalmat sem érez. Csak ez a megkötős há-

lóing szerű lebernyeg zavarta kicsit... de mások is ilyet hordanak – gondolta – nem is foglalkozott a kérdéssel tovább.

Mikor az infúzió lefolyt a nővérke kivette a tűt és felszabadította a karját. Jó éjt kívánt mosolyogva Csak annyit tett hozzá, hogy a kötés miatt, ha lehet, keveset forogjon álmában és indulni akart.

– Nővérke – szólalt meg hirtelen – egy jó-éjt puszt sem kapok, amiért „felpofozott”. Ennyit talán megérdemelnék... vagy mégsem?

De a nővér csak mosolygott. Nem szólt semmit csak elment...várták a betegek.

Korán keltették. Hozták a mosdótálat. Mondták: majd az ágyban lefürdetik. Csak a fejét rázta. Közölte: ő bizony saját maga, egyedül fog mosakodni. Mintha nem is műtötték volna felkelt és megtisztalkodott. Mikor végzett a nővérke odajött.

– Nincs rosszul? Nem szédül? Nem akar mégis leülni? Nincsenek fájdalmai? Szeretném megnézni a kötését.

– Köszönöm jól vagyok. Nem szédülök és fájdalmaim nincsenek, leülni meg nem aka...

Ekkor mintha az agyát tépték volna ki. A nővérke, ahogy hozzányúlt a kötéshez, egy mozdulattal lerántotta. Megremegett a lába és úgy érezte azonnal elájul!

– Na most le kell ülnöm, mert tényleg elszédülök. Nem lehetett volna szólni, hogy ez következik? Fel tudtam volna készülni. Ez embertelen volt!

– Ne higgye! Ha szóltam volna talán még fájdalmasabb, így meg már túl is vagyunk rajta. Feküdjön le. Új kötés rakok fel. Mindjárt jobb lesz. Nagyon jól csinálta.

Valóban. Az új kötés után szűnni kezdett a fájdalom, de az emléke... az nehezen akart múlni. Reggeli után a vizitkor, az orvosi team megállt az ágya előtt. A műtétet végző orvos nevetve jegyezte meg:

- Na, ilyen betegem sem volt még!
- Mit követtem el doktor úr, csak nem csináltam valami balhét? Semmire nem emlékszem, csak arra, hogy a nővérke ébresztgetett, de már itt az ágyon és nagyon álmos voltam még akkor is.
- Többször önre kellett szólnom kedves beteg, hogy így nem lehet műteni! Folyamatosan vicceket mesélt, olyanokat, hogy az egész team a hasát fogta volna a nevetéstől, ha nem lett volna az ön a műtőasztalon. Vicces figura maga kedves betegem! Egyébként hogy érzi magát?
- Most már jobban, bár a reggeli kötőcsere nem tartozott a kedvenceim közé. Fájdó élmény egy ilyen hirtelen jött szakítás!
- Még egy kellemetlen momentum lesz majd, amikor ki kell szednünk a csöveket. De az is csak pár pillanat, utána már senki és semmi nem fogja háborgatni a gyógyulást.
- Meddig kell maradnom?
- Ma kedd van. Talán csütörtökön ki tudom venni a csöveket, azután még pár nap. Gondolom a jövő hét közepén már mehet is haza. Ha fájdalmai lesznek, nyugodtan kérjen fájdalomcsillapítót!
- Köszönöm szépen nem élek vele. Egyébként sem fáj semmim. Legfeljebb az élet, de az ellen meg nincs gyógyszer! De ha lenne is... úgyse írnák fel receptre, de gondolom itt sem osztogatnák a nővérekék...
- Megint vicces kedvében van. De így van ez jól! Az ilyen betegek sokkal gyorsabban gyógyulnak. Majd holnap is jövök vizitelni.
- Délután látogatók érkeztek. Kollégák. Természetesen csak a fiú csapat!
- Lányok? - kérdezte - a női szakasz nem kíváncsi rám... vagy az eredményre?

– Nézd már a nagyképűt – jött gyorsan a válasz – azt hiszi csak körülötte forog a világ.

Megvetted már a fűnyírótraktort, mert ekkora arcot nagyon macerás lehet sarlóval borotválni... Szerintem meg a baleset sem úgy történt, ahogy elmondtad... biztos a férj hamarabb jött haza, te meg az erkélyen át akartál meglépni... csak az nem jutott eszedbe, hogy azt még '45-ben lebombázták Szerencséd volt, mert megfogott a földszinti korlát... igaz lovaglólülésben.

A röhögés fergeteges volt. Még a betegtársak is – már aki bírt – beszálltak a jókedvbe. Olyan lett a kórterem mint egy kabaré-előadás.

– Azért elmondjuk a lányoknak, hogy mostantól már a lánykórus szopránjaként fogsz énekelni... Biztos fogják érteni... Ha meg nem, elmagyarázzuk! Tudod, a kisdobos ahol tud segít! Egyébként Pannika érdeklődött, mikor leszel „hadra fogható”?

Pajtikáim – a „szónok” jelentőségteljesen nézett körbe – szerintem már soha!

– Istenem! Az ilyennek miért nem volt a magzatvizében legalább egy kicsi cápa?

Valóban a csövek kivétele nem volt kellemes. Nagy levegő és már kint is volt az egyik, ugyanígy a másik. Az orvos megnyugtatta, szépen gyógyul a seb. Elmagyarázta, hogy mit hogyan csinált. Arra is kitért, hogy a jövőben mire vigyázzon. Csak a vizsgálat végén jegyezte meg, hogy a „próbára” még legalább 2-3 hetet várni kell!

Amikor végre elhagyta a kórházat csak az járt az eszében: remélem nem rontottak el „ott” semmit!

A BALESET

Hideg volt, nagyon hideg. A műhely levegője nem há-
sított ugyan, de melegnek sem volt mondható. A szere-
lők a reggeli eligazításhoz gyülekeztek. Ilyenkor adta ki
az aznapi feladatokat a műhely vezetője. A brigádok ve-
zetői – hárman voltak – ilyenkor válogatták ki az embe-
reket a kapott feladatok elvégzéséhez. Az idősebbek a
satupadon üldögéltek a fiatalabbak körülöttük. Volt aki
a szerszámos ládáját hozta rendbe, volt aki a reggelijét
majszolta – előlegben, hisz a reggeli ideje még odébb volt
– de akadt olyan is aki újságot olvasott. Néhányan az elő-
ző nap eseményeiről vitatkoztak.

A műhely vezetője inkább középkorúnak volt mond-
ható. Szürke köpenye elütött a kék munkásruháktól, fél-
cipője sem a szerelőknek előírt bakancs vagy csizma volt.
Magas szikár férfi volt, szemüveges. Kezében az aznapi
feladatokat tartalmazó vaskos, fekete határidő napló.

– Kérek egy kis figyelmet – mondta és sorolni kezdte
a feladatokat. Ki melyik berendezéshez kell, hogy vezes-
se a csapatát, motorcserére, szivattyú cserére, vagy egyéb
javítási munkákra.

Az Alföldi Kőolajfűrészi Üzemnél a műhelynek fontos
szerepe volt. Az itt dolgozó szerelők biztosították, hogy
a munka folyamatos lehessen. A legkisebb leállás is ko-
moly veszteséget jelenthetett. Éppen ezért az év minden
napján, munkaidőben, vagy munkaidőn kívüli készenlét-
ben a szerelők mindig készen álltak a feladatok elvégzé-
sére. Ha sütött a nap, ha esett az eső, ha fújt a jeges szél,
vagy hóvihar volt...nem számított. A fűrótoronynak dol-
goznia kellett. A szerelők tudták ezt.

Péter egy satupadnak támaszkodva várta, hogy mi lesz a mai feladat, hová osztják be, ki lesz a csapat vezetője, Nemrég került ki az iskolából, még igazán nem látta át a teendők sokaságát, hisz ezekre a feladatokra amik itt napi rutinból mentek, nem tartanak képzést az iskolák padjaiban. Szerette ezt a munkát annak ellenére, hogy igazából úri foglalkozást is választhatott volna, hiszen technikus oklevele erre feljogosította, de szerette az olaj szagát, a kihívást amivel nap mint nap számolni kellett, szerette ezeket az embereket, akik...talán...a kezdeti tartózkodásukat félre téve befogadták, sőt elfogadták munkatársuknak. Ábrándozást egy éles hang szakította félbe.

– Technikus úr – mondta Lajos bácsi, aki a legöregebb szaki volt a műhelyben és aki a mai napig nem volt hajlandó egy jottányit sem engedni előítéletéből, soha nem szólította a nevén mint a többiek, csak simán technikus urazta – velünk jön, ha úri ízlésének megfelel. Szerszám mos ládát hozzon, no meg próbáljon úgy mozogni mint ha élne...tegye félre a vasárnapi gondolatait. Munka van.

A többiek ismerték már az öreget és a röhögés végigfutott a műhelyen. Péter gyorsan összekapta a ládáját – igyekezett mindig úgy felkészülni, hogy a csapatnak ne kelljen miatta várakozni – leakasztotta a vastagabb kabátot meg a sapkát. Mehetünk – gondolta – felőlem akár rögtön.

- Lajos bácsi, rám nem kell várni, én már készen vagyok – mondta mosolyogva.

- Tudom – mondta az öreg – vagy húsz éve – de mosoly nem volt az arcán, csak a szokásos lekicsinylő nézése. – Ha úgy gondolja a műhely kocsiba sem ártana beszállni.

Lajos bácsi mindig magázta Pétert. Egyszer azt válaszolta amikor kérdezték a többiek, hogy miért: ennyi kijár az

oklevelének. Azóta senki nem firtatta és Péter sem érezte úgy, hogy ez bántó lenne.

A műhelykocsiban nagyon szűk volt a hely. Minden ami a javításhoz kellett ott volt elhelyezve.. Még az esztergapad is. Igaz komoly esztergálási munkákat nem lehetett rajta végezni, de kisebb igazításokra az is megfelelő. Hárman ültek a gépkocsi műhely részében, Feri bácsi meg az esztergályos, aki maga is szerelő volt, és a „technikus úr” Lajos bácsi meg a gépkocsivezető a fülkében.

Feri Bácsi, aki csak néhány évvel volt fiatalabb Lajos bácsinál, de az öreget soha nem szívlelte, egész úton morgott. Egy Salzgitter önjáró-fúrótorony és lyukbefejező berendezés javításához mentek. Szivattyút kellett rajta cserélni.

Sokszor előfordult, hogy a gépkocsi a sárban nem tudott bemenni a berendezéshez, ilyenkor a szerelők a vállukon cipelték be a szerszámokat és az alkatrészeket is. Igazi hőskor volt.

Kiérkezve, a torony a melegedő részében, Lajos bácsi kiosztotta a feladatokat.

– Én és a technikus úr most kimegyünk és a szivattyút tartó csapszeget kivarácsoljuk a helyéről. Ha ezzel készen leszünk akkor Ferenc ti hárman visszaszerelitek és be üzemelitek. Technikus úr! Szíveskedjen hozni a 15 kg-os kalapácsot. Remélem elbírja! Még most szóljon, ha a súlya alatt össze akar esni, mert bizony használni is kell. Mert ugye azt a technikus úr is tudja, hogy a csapszeg ráolvasásra nem jön ki a helyéről.

Azzal elindult a kijárat felé, abban a vékonynak tűnő hacukában ami rajta volt, még kabátot sem vett fel. A többiek sokszor mondták: Lajos bácsinak az egyik őse biztos a jegesmedve volt.

Hideg volt. Úgy mínusz 18 fok körül járhatott a hőmérő higanyszála. Kopogott a talpuk alatt a fagyott talaj. Igazi farkasordító hideg volt.

– Húzzon kesztyűt technikus úr, nehogy lefagyjanak a kacsói – mondta az öreg, majd elmagyarázta, hogy ő fogja a kiütő dornit Péter meg a kalapáccsal addig üti, amíg a csapszeg ki nem esik a helyéről.

– Nem veszek kesztyűt Lajos bácsi – mondta Péter – ha megcsúszik a kesztyűben a kalapács nyele...nem szeretnék bajt okozni.

Az öreg megvonta a vállát, mint akinek a hét is páros. Ráillesztette a dornit (kiütő szerszám) a csapszeg végére.

– Üsse már technikus úr – vagy ide akar fagyni erre a berendezésre?

– Üsse már technikus úr!

Péter óvatosan, de a lehető legnagyobb erővel ütött. A csapszeg meg sem mozdult. Lendítés... ütés... lendítés... ütés.

– Na – mondta az öreg a huszadik ütés után – mintha megmozdult volna. Gyerünk technikus úr, szedjük ki!

Azzal a hüvelykujjával ráfogott a dorni végére. Péter az utolsó pillanatban tudta csak megállítani a kalapácsot, hogy ne zúzza szét az öreg ujját. Előbb nem akart szólani, de ezt nem hagyhatta szó nélkül.

– Miért csinálja ezt Lajos bácsi – kérdezte dühösen – azt akarja, hogy szétsapjam az ujját? Tudom, hogy ki nem állhat, de mit akar ezzel a gyerekes dologgal elérni? Mire jó ez? Miért hiszi azt, hogy maga mindent megtehet. Állandóan megpróbál megalázni mindenki előtt, pedig én soha egy fűszálat sem tettem a maga útján keresztbe. Az öreg végig hallgatta, nem szólt közbe. Amikor Péter befejezte, akkor kezdte a mondandóját.

– Honnan veszi a bátorságot technikus úr, hogy egy idősebbet kioktasson? Mit képzel? Itt én vagyok a főnök és maga azt teszi amit mondok. Ha azt mondom, hogy üsse azt a dornit, hát üsse. Ne gondolkozzon. Nem kértem, hogy vigyázzon rám, csak tegye a dolgát. De ha nem teszik, hát el is mehet. Az ilyen iskolából kikerült aktakukacoknak úgyse lesz sokáig helye közöttünk.

Fizikai munkára alkalmatlanok. Na...mire vár? Talán kérvényt nyújtssak be, hogy üsse már végre azt a dornit, hogy befejezzük a munkát.

Péter ütötte ahogy csak bírta. De közben nagyon figyelt, nehogy az öreg valami hülyeséget csináljon. Így az év vége előtt már csak egy üzemi baleset hiányzott volna...ugrik a prémium. Pedig most milyen jól jönne az a kis pénz. A csapszeg már majdnem kint volt. Lendült a kalapács és már majdnem elérte a dornit, amikor az öreg megint odarakta a hüvelykujját. Péter látta, hogy baj lesz. Próbálta visszafogni a lendületet, de csak tompítani tudta. A kalapács lesújtott. Elborzadva nézte, ahogy a hüvelykujj szétlapul. Az öreg ösztönös mozdulattal a szájába kapta, majd felállt, eldobta a szerszámot és elindult a műhelykocsi felé az elsősegély dobozért.

– Menjen a melegedőbe technikus úr! Ezt jól megcsinálta. Büszke lehet magára – vágta oda.

Péter úgy érezte, legszívesebben agyonverné az öreget, de sajnálta is. Bement a melegedőbe és leült. A többiek látták rajta, hogy valami baj van. Feri bácsi kérdezte meg először, hogy mi történt. Péter elmesélte. Feri bácsi megsimogatta a karjára tetovált hajókormányt. Azután csak annyit mondott.

– Péter, tulajdonképp maga a hibás. Ha már megtörtént a baj és ott volt a kezében a kalapács, miért nem segítette át

a másvilágra, hogy ne szenvedjen ez a... de nem fejezte be a mondatot, mert Lajos bácsi lépett a melegedőbe, a kezén jókora kötéssel.

– Mehettek Feri – mondta – mi befejeztük a feladatunkat. De a technikus úr itt marad, mert még képes és felrobbantja a tornyot.

Feri bácsi feje lila lett a méregtől. A hangja a dühtől olyan volt mint egy fuldoklóé, de amit mondott súlya volt. – Fogd már be a szádat te vén... de itt sem mondta ki amit gondolt – most megjártad, mert állandóan szívatod az embereket. Ebben éled ki az örömed. Ezt a szerencsétlen gyereket is gyűlölöd. Miért? Ki tudja. De ha rá akarod kenni a hülyeséged a főnök előtt, hát Isten a tanúm, ott verlek előtte agyon. Most legalább hat hónapig majd nem látjuk azt a ronda képedet. Megértettél? Hagyd békén ezt a fiút, mert velem gyűlik meg a bajod... azzal kiment, hogy elvégezze a munkát. Csend borult a melegedőre, az öreg egy szót sem szól Péterhez.

Mikor beértek a műhelybe, a főnök rögtön látta, hogy baj van. De Lajos bácsi nem merte másképp előadni a dolgokat, mint ahogy történt. Azért annyit hozzátett, hogy csak meg akarta viccelni a technikus urat.

A főnök az irodába rendelte Pétert és töviről hegyire el kellett mesélnie többször egymás után, no meg válaszolva a kérdésekre, hogy hogyan történt a dolog. Az öreget sok hónapig nem látták a műhelyben. Már nyár volt amikor visszatért. Igazából senki nem örült neki. Az első eligazításnál, a főnök felszólítására, hogy válasszon a feladathoz embereket, körbenézett, azután jól érthetően és tagolva mondta: – A technikus úr nekem nem kell!

A DÖNTÉS

A csend, mi közük telepedett, szinte kézzelfogható volt. Hallgattak mindketten. A férfi a cigarettájával játszott. Még nem gyújtott rá, csak forgatta a kezében a dobozt. Néha-néha kihúzott egy- egy szál cigarettát, azután visszatevette. Az öngyújtó és a hamutál ott hevert előtte az asztalon. A hamutálban már volt pár darab csikk. Ahogy a nap bevilágított az ablakon, megcsillant a fénye a dohányzóasztal üvegén. Hallgattak. A nő úgy nézett maga elé, mint aki biztos a sikerében. Fejét kissé félrefordítva nézte a férfi arcát. Kezével a hajába túrt, majd hátradől a fotelban.

Még mindig csend. A férfi gondolkodott, vagy csak úgy csinált. Ki tudja. A nő szólalt meg előbb. Hangja tele volt határozottsággal, némi gúnyt is lehetett fedezni, hiszen a győzelem már az övé. Az elmúlt óra beszélgetése ezt vetítette előre.

– Úgy gondoltam együtt maradhatunk. Visszavonom a válókeresetet, de vannak feltételeim – mondta és ismét a hajába túrt, majd így folytatta – meg kell ígérned, hogy minden feltételemet gondolkodás nélkül teljesítesz. Mit szólsz ehhez?

A férfi hallgatott. Elővett egy szál cigarettát, megsodorgatta, hozzáütögette a dobozhoz, majd rágyújtott. Mélyen leszívta a füstöt, majd kifújta. Nem szólt egy szót sem. Majd újabb és újabb slukk következett.

– Nincs semmi mondanivalód – kérdezte a nő, már nem volt olyan magabiztos – nem tudsz mondani az ajánlatomra semmit? Nem elég, hogy tönkretetted az életemet, most közönyösen hallgatsz? Olyan nagy kérdés ez, amit mondtam?

A férfi hallgatott. Szívta a cigarettát, egyik slukk a má-

sik után. Már ő volt a nyeregben. Tudta és érezte, hogy így van. A még parázsló cigarettáról gyújtotta meg a következő szálát. Mélyen leszívta a füstöt.

– Nem igaz, hogy ilyen rohadt alak vagy, hogy még csak szóra sem méltatod a másikat, mikor ajánlatot tesz neked. Nem te mondtad, hogy ne váljunk el? Nem te mondtad a békéltetőn, hogy te csak az alperes vagy, ne téged győzködjenek? Most beadom a derekam, közlöm, hogy együtt maradhatunk, igaz feltételeim vannak és erre nem mondasz semmit. Milyen ember vagy te? – a nő hangja elcsuklott. Már oda volt a fölényes magatartás. Minden idegszálával a válaszra várt.

A férfi beleszívott a cigarettába, majd megszólalt. Hangja kimért volt és színtelen, de határozott, mint aki pontosan tudja, hogy mit akar.

– Most döntöttél a sorsunk felől – mondta két slukk között – nagyon utálok, ha összekevernek a lábtörlővel.

– Miről beszélsz – kérdezte a nő szinte ordítva – miről beszélsz? Milyen lábtörlővel akarlak én összekeverni? Megmagyaráznád?

– Ha akarod – válaszolta a férfi – igaz, nem fog tetszeni a magyarázat és azt hiszem érteni sem fogod amit mondok, mert soha nem is érdekelt, hogy én mit beszélek. De legyen. Azt kívánnád, hogy minden feltételedet gondolkodás nélkül teljesítsek? Eddig ez volt! Ha pénz kellett megkerestem, te meg elszórtad. Ha nyaralás kellett megszerveztem, előteremtettem a pénzt és csak a kritika volt a köszönet. Mindig mindenért én voltam a hibás, meg a nem normális, de bezzeg te elvártad, hogy az egekig magasztaljalak. Az én hátamon másztál fel az uborkafára, lett belőled valaki és köszönet mindenkinek járt csak nekem nem. Helytálltam itthon, a munkahelyen, a fusiban, a ba-

rátok előtt a kedvedért, hogy utána panasznapot tarthass, hogy én milyen egy rohadék smucig alak vagyok és neked milyen nehéz mellettem az életed. – újabb cigarettára gyújtott, majd így folytatta – most is én vagyok a rohadt alak, aki téged válaszra sem méltat. Volt valaha, hogy ilyen hosszan tudtam beszélni? Nem! Most, hogy látod, összemlik a szépen felépített várad, kapkodszt. Előbb fölényeskedsz, elmondasz mindennek, utána meg én vagyok a rohadt alak. Holnap a bíróságon csak nyugodtan mondják ki a válast.

A nő kerekre nyílt szemmel bámult a férfit. Látszott rajta, hogy próbálja felfogni a történetet. Lassan jutott el a tudatáig, hogy itt bizony veszíthet. Sokat.

– Pedig most dobsz el magadtól egy ragyogó lehetőséget – mondta a nő – anyámék azt mondták, hogy vesznek neked egy kocsit, ha együtt maradunk és taxizhatsz. Igaz nem saját zsebre. Ebbe anyám soha nem egyezne bele, Azt mondta, hogy minden nap el kellene számolnod a bevétel-lel és majd ők megmondják mennyi a tied benzinre, szervizre meg bérre. A többi menne a kocsi árába. Majd szólnak, ha letelik.

A férfi hangosan felnevetett. Felszabadultan, harsányan nevetett. Az arcán nyoma sem volt a gondnak.

– Ti tényleg ennyire hülyének néztek engem – kérdezte amikor megszólalt a nevetés után – Istenem! Ez már a kopasznak is hajmeresztő! Dehogt akarok én taxizni. Van belőlük annyi, hogy Tisztát lehet velük rekeszteni. No meg éhbérért. Okos egy család vagytok. Köszönöm, az ilyen lehetőségből nem kérek. Életem végéig törleszteném a kocsit, soha nem lenne vége. Nem! Ebből nem kérek.

– Az a másik ennyit jelent neked, – kérdezte a nő, a hangja újra fölényes és lekezelő volt – azt hiszed ő el fog téged

viselni? Egy ilyen alakot? Nem is tudom hova tettem az eszem, mikor hozzád mentem? Pedig gazdag kérőim voltak, de én egy senkit választottam.

– Most elmondom ismét, szépen lassan, hogy én is és te is értsd – mondta a férfi. Hangja nyugodt volt, semmi fölényeskedés, semmi bántás, de határozott – nincs senki és egy darabig nem is lesz. Téged viszont nem kényszeríthetek arra, hogy egy ilyen alakkal élj. Sajnálom, hogy nem tudtam előbb a gazdag kérőkről, hidd el lemondtam volna rólad a boldogságodért. Ha már neked a gazdagság az egyetlen rózsaszín álom. Mivel a feltételeidet sem szeretném gondolkodás nélkül teljesíteni így azt hiszem, mindkettőnk érdeke, hogy holnap elváljunk. Így nem leszek gátja a csodás életednek, nekem meg nem kell feltételeknek megfelelnem. Köszönöm, hogy beavattál a titokba, mert anélkül nem tudtam volna meghozni a döntést. Hálás vagyok érte, hogy felnyitottad a szemem. Kívánok neked, hosszú, boldog életet és azt, hogy a vágyaid maradéktalanul teljesüljenek, azzal az apró kitételrel, hogy nem velem! De azt hiszem ez elenyésző ár a várható hozadékért.

– Te nem vagy normális – kiáltotta a nő és felugrott a fotelból – ha meggondolod magad és elfogadod a feltételeimet, szólj. Akkor újra beszélünk. Ha nem, akkor holnap találkozunk a bíróságon – azzal kisietett a szobából.

A férfi hátradőlt a fotelban. Újabb cigarettát vett elő a dobozból és rágyújtott. Leszívta a füstöt és hosszan kifújta az ablak felé. A napfényben a füst érdekes formákat vett fel. Megpróbált karikát is fújni, de nem sikerült. Nyugodt volt. Gondolatai elkalandoztak, egy pillanatra felrémlett a kezdet. Amikor még minden szép volt és jó. Így volt vagy csak ezt akarta hinni. Már mindegy. Felállt, az ablakhoz ment. Nézte az utca forgatagát. Siető emberek, gyermeküket sé-

tálatat anyukák, babakocsit toló szülők. Felsóhajtott.

Az okos a bajból is tanul – gondolta – és én okos vagyok. Holnap egy új élet nyílik meg előttem. Most nem fogok hibázni.

A füst lassan betöltötte a szobát. Lám csak, ilyen homály fedi a jövőt is. Ha nagyon akarjuk, mégis szép lehet. Az akarrattal... azt hiszem... itt nem lesz baj!

A BÖGRE

A feszültség tapintható volt! Még a reggeli alatt is. Bár egy szó sem hangzott el, de a tekintetek... azok mindent elárultak.

Péter egyébként is nehéz napokat élt meg. A válás és a költözés, no meg az új lakás rendbetétele, mind anyágilag, mind pedig fizikailag meggyötörte. Az oda vezető útról már nem is beszélve. Az igazi megrökönyödés csak akkor érte, amikor kiderült, hogy szinte minden holmija eltűnt és a szállító kocsit csupán 2-3 dobozt és egy ülőgarnitúrát tudott az új lakásba vinni. Nem baj – gondolta – majd meglesz minden aminek lennie kell. Legfontosabb, hogy végre minden a helyére kerüljön. Milyen jó, hogy legalább a szerszámok egy része itt van. Mire menne ezek nélkül. Festett, tapétázott, burkolt és villanyt szerelt, sokszor hajnalig dolgozott, de nem bánta. Ahogy haladt előre, úgy bontakozott ki egy új élet lehetősége. A ház lakói is elismerő pillantásokat vetettek az elkészült munkára, ha egyszer-egyszer a nyitott ajtón keresztül benézhetek a lakásba.

Egy vasárnap úgy döntött, bár kellene még ezt is azt is csinálni, ma pihenni fog. Meglátogatja anyjáékat, hiszen már legalább egy hónapja nem volt otthon a szülői ház-

ban. A busz végtelen lassúsággal araszolt a cél felé, Péternek az volt az érzése, hogy minden ferdén álló fánál van egy megálló. Sűrűn nézte az óráját, de a máskor oly rohanó percek most csak vánszorogtak. Minden út egyszer véget ér, így ha lassan is, megérkezett. Végigsétált a jól ismert utcán egészen a szülei házáig. Mielőtt csengetett, még benézett a kerítésen, hátha az udvaron meglát valakit, de az udvar üres volt. Az órájára nézett: hiszen ebédidő van – mondta magának – majd körbenézett, látja-e valaki, hogy magában beszél. Csengetett. Kisvártatva az apja jelent meg az ajtóban.

– Hogy kerülsz ide, olyan régen nem láttunk – mondta és magához ölelte.

– Bizony apa, van annak már egy hónapja is, hogy erre jártam, de most itt vagyok... ma úgy döntöttem – folytatta – hogy nem csinállok semmit. Kell a pihenés, meg... – Gyere fiam, épp ebédelünk, ahol két ember jóllakik, ott a harmadiknak is jut – tessékelt a konyhába – nézd anya ki jött? Kicsi fiad van itt. Szakított időt ránk is a rengeteg munka mellett.

Anya gyorsan még egy terítéket tett az asztalra. Ül le fiam és egyél – mondta – látod apa, milyen jó, hogy csirkét sütöttem, azt Peti is szereti. No meg kicsi fiam sütöttem piskótát is, majd megkenjük lekvárral, mert még krémet nem volt időm készíteni. Egyél kicsi fiam! Közben azért mesélj, mi van veled, készen van-e a lakás, tudunk-e valamiben segíteni?

– Tudjátok elég jól haladok – kezdte Péter – de hagy egyem meg ezt a finom levest, utána mindent elmesélek. De olyan régen ettem ilyen finomat.

Leves után a sült, a sült után a piskóta, majd egy laza fröccs, hogy ne gondolja azt a csirke, hogy a kutya ette

meg. Apának jó bora volt. Igazi homoki bor. Bár a szőlőt már úgy vásárolta, hisz saját földje már régen nincs, de értett hozzá, hogy hogyan kell a szőlőből bort varázsolni.

Anya elmosogatott, azután ő is odaült az asztalhoz és várta, hogy Péter mit is mond.

– Ott hagytam abba, hogy jól haladok. Már csak néhány apróság van hátra, ilyenek, hogy függöny, de arra nem volt még pénzem, így marad a beépített, lakással kapott relaxa addig, edényem sincs, hiszen a közös lakásból semmit nem tudtam elhozni, mintha a föld nyelte volna el. Van pár darab ruhám, egy törülközőm, néhány alsóneműm, egy tévés-doboz könyvem, meg egy ülőgarnitúra. No és van egy garnitúra ágyneműm meg párna és paplan. Nagyjából ennyi. De nem parázom. Majd szép lassan minden meg lesz. Remélem. Amíg dolgozni bírok addig baj nincs. Vállaltam már két lakást, panelt, tapétázni, az is hoz némi anyagot a házhoz. Ha majd látják, hogy milyen munkát végzek, biztos, hogy lesz még további megrendelés. Még szerencse, hogy legalább a szerszámaim egy része megmaradt. A többi a garázsból hova tűnt? Fogalmam sincs! Legyen vele boldog aki elvitte. Tudod anya én nem haragszom senkire. Akire haragudhatnék, mert tönkretette az életemet, nem ér annyit.

– Kisfiam – szólalt meg anya – úgy döntöttünk apáddal, hiszen mi számítottunk rá, hogy ez így lesz, segítünk. Anyágilag most nem tudunk, de van itt függöny csak meg kell varrni, van itt evőeszköz, étkészlet és egyéb edények, amiből tudunk adni. Ha meg már nem kell, ne dobd majd ki, hozd vissza. Itt meglesz addig míg újra kell valahova. Ha nem hozod vissza, mert ez neked megfelel, innen nem fog hiányozni. Van itt annyi csetres, hogy Tiszát lehetne vele rekeszteni. Ha gondolod összeszedjük, elkészítjük és elvi-

szed. Apa azt mondta, hogy elviheted a kocsit, majd visszahozod valamelyik nap, mert a héten neki is mennie kell...

– Anya – kezdte Peti nagyokat nyelve, mert úgy érezte, az a gombóc ami a torkában van, rögtön megfojtja – nem is kellene pénz, hiszen ami megtakarításom volt, az elég lett a lakásra. Igaz mindenből az olcsóbbat vettem, de ha lesz pénzem, majd veszek másikat. A szőnyegpadló a nappaliban nagyon szép a tapétával együtt, a kisháló és a közlekedő... jól van úgy, ahogy van, olcsó szőnyeggel és tapétával... Kaptam maradék hab-alátétes PVC-t és azzal burkoltam le a konyhát és a közlekedőt. Igaz több darabból van, de összevágtam és szinte alig látható, hogy több helyen is toldva van. Mint tudjuk, szegény ember vízzel főz... ti sem úgy kezdtétek anno, hogy terülj asztalkám volt... Van gáztűzhelyem és legalább tudok egy rántottát csinálni, ha lesz egy serpenyőm, vagy összedobni valami kaját, ha lesz edényem... köszönöm a segítséget... mást most nem tudok mondani vagy adni... köszönöm, hogy vagytok nekem.

Ekkorra már a könnyek is kicsordultak. Anya sírt, Péter is könnyeivel küszködött, apa is – a kemény apa – elmorzsolta egy könnyecseppet, azután hátba veregette a fiát – megoldjuk fiam, megoldjuk.

A délután azzal telt el, hogy összeszedték mindazt ami-re Péternek szüksége volt. Tányérokat, bögréket, evőeszközöket – mindenből egy hatos készletet - fazekat, lábast, serpenyőt, még egy fakanalat és egy szakácskönyvet is. Tanulj meg főzni kisfiam – biztatta anya – az mindig jól jön, ha az ember nem marad éhen. Nem lehet mindig vendéglőben étkezni. Azután jöttek a ruhaneműk: ágynemű, törülközők – kicsi és nagy – alsóneműk és még hossza sorolhatnám. Úgy látszik a szülők mindenre felkészültek. Az anyai megérzés – gondolta Péter.

– Ma nem tudom ezeket elvinni anya – mondta Peti látva a terjedelmes rakományt – a jövő héten rengeteg a vállalt munkám, így nem lenne időm a kocsit sem visszahozni. Jövő szombaton reggel már itt leszek és még aznap vissza is jövök, majd csak vasárnap utazom haza. Most csak néhány apróságot viszek el, ami feltétlen kell a mindennapokhoz.

Szombaton reggel nagyon igyekezett és már nyolc óra-kor csöngetett a szülői háznál. Várták. Szépen becsomagolva minden, a ruhaneműk táskákban, csak arra vártak, hogy bekerüljenek a gépkocsi csomagtartójába. A kocsi is a garázs előtt állt már.

– Reggelizünk előbb vagy bepakoltok – fordult anya apához.

– A fiatalúr majd eldönti – válaszolta apa – hiszen az övé ez a zsibvásár – majd felnevetett – nem olyan sok ez. Rakjuk be, azután reggelizünk.

Szépen egyesével, vigyázva hordták ki a csomagokat. Amikor a Lada csomagtartója megtelt a hátsó ülésre pakoltak. Csak hat bögre nem volt becsomagolva, mert mint anya mondta, elfogyott az újságpapír. De ha a fiatalúr gondolja belerakhatják egy dobozba és valami ruhát raknak közé, hogy ne csörömpöljön. Péter felkapta a bögrét fülüknél fogva, 3-3 darabot egyik másik kézbe és már indult is a kocsi felé. Akkor jött a baj. Vagy a sietség, vagy a figyelmetlenség, de valami közrejátszott abban, hogy megbotlott és bár nem esett el, de egy bögre kicsúszott a kezéből és a betonon darabokra tört.

– Nem tudsz vigyázni? Hogy lehetsz ilyen figyelmetlen – rivallt rá anya – most hogyan fogjuk azt az egy darabot pótolni. Ez egy készlet volt és ilyen már nem is kapható. Istenem! Hogy lehetsz ilyen figyelmetlen.

– Anya – mondta Peti – hiszen ez csak egy bögre. Összetört, hát összetört. Nekem az öt darab is elég. Majd veszek még egy hasonlót, így meglesz a hatos készlet. Az pedig, hogy nem egyforma, kit érdekel.

Anya sarkon fordult és bement a lakásba. A feszültség tapintható volt! Még a reggeli alatt is. Bár egy szó sem hangzott el, de a tekintetek... azok mindent elárultak.

Reggeli után anya csak annyit mondott – Igen fiam, csak egy bögre! De ilyet csak azok mondanak, akik nem dolgoztak meg érte... Neked csak egy bögre... de mennyire hiányozna, ha csak ez az egy lett volna belőle... Ha kicsit figyelmesebb vagy most ez nem történik meg. De kerestem a hasonlót, bár soha nem lesz olyan... jusson eszedbe: mindenért meg kell dolgozni... amiért megdolgoztál az soha nem lehet „csak egy bögre” vagy valami más. Az érték, a munkád gyümölcse. Vésd az eszedbe fiam!

Apa és anya sincs már. Péter is megette már kenyerét, de a hat bögre a mai napig használatban van. Pedig ennek már több mint 35 éve, hogy a házhoz kerültek. Ha előveszi őket mindig eszébe jut az anyai intelem, látva, hogy egy bögre más mint a többi: „amiért megdolgoztál az soha nem lehet csak egy bögre vagy valami más. Az érték, a munkád gyümölcse. Vésd az eszedbe fiam!”

Istenem! Ha még egyszer megölelhetném őket!

CSÁSZÁRSZALONNA

Úgy döntött beáll a sorba. Nem sokan vannak előtttem – gondolta – az a hat ember... gyorsan sorra kerülök majd. A pult túloldalán az eladó mindezt nem így látta. Szép komótosan tette a dolgát. Az embernek olyan érzése volt, hogy egy nyugdíjas lajhár hozzá képest kapkodó idegbolond. Tett vett a pulton belül. Cseppet sem zavarta, hogy a sor egyre csak növekszik, majd néhányan elunva a várakozást továbbállnak. Néha megjelent a pult mögött egy-

egy kolléga, de látva a sort, úgy döntött, hogy jobb a békesség és az ellenkező irányba távozott. Az eladó, végre befejezte a „dolgát” és „érdeklődéssel” fordult a sor elején állóhoz, mintegy bizonyítva, hogy itt mégiscsak ő a „valaki”.

– Mit adhatok? – hangzott a frappánsan megfogalmazott kérdés, mert ugye ez így dukál a nagyérdemű vásárlónak, hiszen mégiscsak belőle él a bolt és kiszolgálószemélyzete.

A sor elején már lassan a türelmét vesztő vásárló lassan sorolni kezdte, hogy mit is szeretne a pultból a kosarába helyezni: füstölt szalonnát, egy pár kolbászt a csípősből, no meg felvágottat ami nem csípős, de paprikás, mert az unokák azt szeretik. Az eladó hölgy – mert a bolt férfi dolgozói a húspultnál rendeződtek sorokba – levágott egy darabot a szalonnából, a mérlegre dobta, majd becsomagolta, újra a mérlegre tette, a kijövő árcédulával lera-gasztotta. Így tett a páros kolbásszal is, természetesen mindenütt belemérve a csomagolóanyagot is, hiszen a boltot nem érheti kár. Előkerült a paprikás vastagkolbász is. Mielőtt a szeletelőgépbe tette, gondosan nekilátott lehúzni a bőrét. Elfarigcsált egy darabig, majd leszelte a kért mennyiséget az előzőek szerint eljárva, átadta a vevőnek.

Lassan fogyott a sor. Az órájára nézett. Húha! Már húsz perce várakozik. De a jó munkához idő kell, a rosszhoz még több, mert azt kétszer kell csinálni, jutott eszébe a sokat emlegetett szlogen. Elmosolyodott. Végül is nem siet sehova. Ráér.

Ahogy ott nézelődött, a pultban elhelyezett finomságok között meglátta a kedvencét. Gyönyörű, vastag, tele hússal császárszalonna nézett vissza rá. Főtt, füstölt ahogy szeretete. Talán festeni sem lehetett volna szebbet. Szinte már látta magát, ahogy friss puha kenyérrel, paprikával vagy

retekkel kiegészítve isteni falatkák fognak sorakozni a tányérján, hogy jóízűen elfogyassza majd reggelire. Még az a keskeny kocsonyás rész is benne volt amit úgy imádott. Nagyot nyelt. Ebből veszek legalább egy tenyérnyi csíkot. Eláll a hűtőben. Két-három napig biztosítva a vacsora és a reggeli. Igazi „koleszterin- bomba” de nem számít. Folyamatosan csak a szalonnát nézte, ahogy haladt a sor és azon rimánkodott, hogy más, ha lehet, addig ne vásároljon belőle, még az a tenyérnyi csík nem pihen a kosarában.

Mikor sorra került előbb azokat vette meg, ami a listán szerepelt. Mikor minden a kosárba került, az eladó kérdésére, hogy mit adhat még, kérte azt a tenyérnyi csíkot a szalonnából. A döbbenettől szólni sem tudott amikor az eladó egy kissé már viselkedésnek látszó darabot tett a mérlegre. A színesedő szalonna egyáltalán nem volt bizalomgerjesztő, de valószínű, hogy friss sem. Inkább csak szalonna volt egy leheletvékony húscsíkkal a közepén.

– Hölgyem – szólalt meg ahogy végre összeszedte magát a döbbenettől – ezt nem kérem. Én abból kérek egy tenyérnyi csíkot, amit mutattam Önnek. Ezt a szalonnát ne is mérje, mert ezért a pénzért ezt a csúnyaságot nem veszem meg.

– Sajnos abból nem tudok adni – jött az elutasító válasz – amíg ez el nem fogy, nem kezdek másikat. Most kéri vagy nem?

– Mi az, hogy nem tud belőle adni – kérdezte, még mindig türelmesen – hiszen itt van a pultban és eladó az árú, nem?

– Ez a boltunk szabályzata, ettől én sem térhetek el. Ha van olyan termék amit felváltunk, addig nem szeletelünk másikat míg az el nem fogy! Ezt is meg kell venni valakinek! Most kéri vagy sem? Döntse el, mert mások is várnak a sorban.

Egy pillanatra átfutott az agyán, hogy kéri a panaszkönyvet, vagy ahogy most hívják a vásárlók könyvét. De a mai

világban... ez már senkit sem érdekel. Legyintett. A pénztárhoz ment és fizetett. A pénztáros megjegyezte:

– Ha kérte volna az egész táblát, köteles lett volna odaadni, nem érte volna meg?

– Hölgyem – válaszolta – egy ilyen tábla legalább négyöt kiló. Mit kezdjek én annyi szalonnával. Arról nem is beszélve, hogy 2500.-Ft kilója. Csak két-három jó reggelit szerettem volna és olyan szép volt az a szalonna. Nem értem! Nem a vevő az első? Az eladó dönti el, hogy én mit vásárolhatok? Milyen világot élünk?

Erre már nem jött felelet.

Elrakta szatyrába a vásárolt árut és lassan kioldalgott az üzletből. A pénztár melletti táblán még elolvasta, hogy a bolt dolgozói a vásárlók elégedettségi listáján hogyan állnak, a vevők jelzései alapján! Vajon erről tud a vezetés, hogy hogyan alázzák meg a vásárlót? Talán igen, de az is lehet, hogy nem.

Az igazi füstölt szalonnaíz helyett azonban csak a keserű vásárlási élmény maradt meg neki. Szép új világ – gondolta – ahol megmondják, hogy a pénzedért mit is vásárolhatsz!

NOSZTALGIA

Ahogy befordult a sarkon, még adott egy laza gázfröccsöt, üresbe tette a sebváltót és hagyta, hogy a gépkocsi egyre lassulva elguruljon a hatodik házig. Lehúzódt az útszéleire és a fékre lépett. Megállt. Leállította a motort. Régebben, ha megérkezett, ilyenkor mindig kiszállt, kinyitotta a nagykaput és begördült az udvarra. Régebben. Mert ma már más idők jártak. Nem itt lakott és csak

néha vezetett erre az útja. Ilyenkor mindig megállt a szülői ház előtt. Bár már más lakott itt és zavarni sem akart soha senkit, nosztalgizált egy kicsit. Csak így a kocsiban ülve. Nézte a jól ismert épületet és ilyenkor emlékek rohanták meg. Régi, csodás emlékek.

Valamikor ez a három porta az övék volt. Az egyiken a nagy ház állt és még áll ma is. Ablakában a felirat: Ez a ház eladó. Takaros kis ház volt, amolyan falusi szobakonyha. Hatalmas gang, két kamra és valamikor egy pince és felette magtár tartozott hozzá. Azután a pincét feltöltötték a magtárt pedig lebontották. Nem érte meg a vályogfalakat megmenteni. A többi alászigetelték és még ma is áll. Igaz az oldalain meglátszik az idő vasfoga, mely repedéseket mart a rabbicolto falakba. A kőporozás is hagy már némi kívánnivalót maga után. Igen. Már ez az épület is régen elmúlt százéves. Elmosolyodott. Bizony gyermekkorában gyűjtötték az utcáról a lovak elpotyogtatott melléktermékét, mert nagy hetente annak hozzáadásával mázolta fel a kamra döngölt padlóját. Ott mindig hűvös volt és tiszta illat. Néha még ma is érezte ezt az illatot. Szinte maga előtt látta az egyetlen szoba – csodaszép – anilines festékkel festett falait, melyet virágok borítottak. Igazi mestermű volt.

A középső portán helyezkedett el a melléképület, garázzsal, magtárolóval, nyári konyhával és pincével. Bizony régen, volt olyan év is, hogy százhusz hektoliter bort tároltak az itt lévő hordók és ugyanennyi almát a tárolók, amíg azt el nem szállították. Később a TSZ mindent vitt, ingyen, és ma már a régi gyümölcsösöknek hírmondója sem maradt. Valamikor a nyári konyhához kívülről egy kemence is tartozott. Igazi falazott kemence, kúpos, a tejét védő kicsi tetővel. Szinte összefutott a nyál a szájá-

ban, ahogy ez az eszébe jutott. Istenem. Azok a finom kenyerek, kalácsok, lekváros bukták, lángosok, amik onnan kerültek ki a nagy keze-nyomán. Ezen a portán volt a családi ház is, ahol született, ahol nevelkedett, amihez annyi kedves emlék fűződött. A valamikor világos-drapp kapart kőporvakolat már szürkésnek hatott. Telik az idő és minden öregszik. Az épület falán itt is repedések látszottak. Nem sok gondot fordítanak rá – gondolta. Mint egy piramis, melynek levágták a csúcsát olyan volt a tető. Még mindig a régi cserepek fedték és védték az idő viszontagságaitól. Olyan jó lenne... csak egyszer... újra látni belülről a házat. Ahol mint gyerek boldog volt, vagy legalább most így emlékezett rá. Az idő múlása mindent megszépít, könyvelte el magában a régi igazságot.

A harmadik portán a gazdasági épületek álltak. Ólak – kettő volt belőle, a disznóknak, mindegyiknek egy-egy – az istálló, hatalmas udvar ahol a téli takarmányt tárolták a két tehénnek. Szárkúpok álltak itt, melynek közepe mindig üres volt, mint egy barlang, ahol olyan jókat lehetett játszani. Míg megfelelően kitágították, hogy legyen a játéknak elég hely, a megszáradt kukoricalevél törmeléke hullott a nyakukba. Szúrt és csípett, akárcsak a por. Ki törődött akkor ezzel. De volt ott szalmakazal, kukoricagóré, tyúkól, no meg egy kamra, ahol az egyéb takarmányt tárolták. Mindenre emlékezett. Ami eddig talán az elmúlt évtizedekben eszébe sem jutott, sőt, nem is emlékezett rá, most szép sorjában az eszébe jutottak. Meg kell öregedni, hogy a régi idők újra, kristálytisztán jöjjenek elő a múltból? Pedig az ember sokszor arra sem emlékszik, hogy az előző héten mi is történt vele... és lám a régi emlékek mint a diafilm, egyik kocka a másik után...

Volt itt gyümölcsös is, no meg szőlő, kétféle. Kövidin-

ka és rizling. Igazi jó homoki bornak való. A szőlő mindig szépen termett. Sok volt vele a munka is. Metszés, kötözés, kacsozás, permetezés, majd újra kacsozás, újra permetezés egészen a szüretig. A szőlő végében barackfák álltak, őszibarack. Nem sokat termett, de annyi mindig volt, hogy nem kellett a piacra menni vásárolni. Meg homok, homok hátán. Ha igazi erős szél fújt képes volt átrendezni a kert talaját. A telekhatáron egy domb volt. Nem magas – később el is hordták a tulajdonos engedélyével feltöltve ezzel az építkezések alapjait – mégis télen messze le lehetett csúszni a szánkóval...idejárt a falu apró népe...

Eddig jutott a gondolatokkal, amikor az órájára nézett. Istenem, még elkések. Tizenöt perc volt a kezdésig. A könyvtárban már várnak rá. Még egyszer végignézett emlékei tárházán, a szülői házon és indított. Ma nem késhet el! Ma nem!

Szeretettel fogadták, mint aki egy messzi útról tért haza. Könyvbemutató. Verseskötetének bemutatója. A kezdeti feszültsége lassan oldódott. Kedves fogadtatás és szeretet lengte körül. Alig győzött válaszolni a kérdésekre. Mindenkinek volt hozzá egy kedves szava.

Amikor a műsor véget ért, egyetlen gondolat futott át az agyán: hazaértem... újra itthon vagyok!

AZ ESÉLY

A két alak hosszan nézte egymást. Az idősebbik felállt és lassan elsétált oda, ahonnan már látta a földet, ezt a csodálatos kék bolygót. Gondolkodott. A szakállát simogatta, mely fehéren és lágyan hullt a mellére. Hallgattak. Az öreg lassan megfordult és visszasétált, majd leült.

Hosszan nézte a fiatalabbat. Dús hosszú haját, éles tekintetét, mely állta a nézését, gondosan ápolt szakállát, majd megszólalt:

– Te komolyan gondolod, hogy visszatérsz...oda...de nem fejezte be a mondatot. Mindketten tudták a folytatást. Már annyiszor készültek, hogy megbeszéljük, de mindig fontosabb, halaszthatatlan dolguk támadt. Most viszont idő is volt és az alkalmas volt a beszélgetésre. No meg a szükség is így hozta.

– Igen – válaszolta a fiatalabb – tudom mit akarsz mondani – legyintett, mintha nem akarna tovább beszélni, de rövid gondolkodás után így folytatta – meg kell tennem. Te is tudod és én is tudom mi várhat rám, de meg kell tennem... Nem bújhatok el ez elől... megígértem még akkor...

– Nem volt elég egyszer? Már régen rájöttem, hogy a teremtés félre sikerült... túl sok szabadságot engedtem meg, most meg... minden ember istent akar játszani... nem elég nekik egy? – Az öreg felállt, megigazította aranycsatos fehér tógáját, mely görög vagy római mintára készült. Vagy azok másolták az övéről... Tett néhány lépést, hogy újra megszemlélje a földet. Szép volt ez a kék színben játszó sárgolyó. Gondolkodott. Miért teszi tönkre az ember ezt a csodás lakhelyet? Pusztul a természet de hiába ad újabb és újabb figyelmeztetést. A pénz, a hatalomvágy, nem ismer irgalmat. Mérgezik a levegőt, irtják az erdőket, lám, most is... karácsonykor... ami igazán egy szép és emberi ünnep lehetne... fák ezreit írják ki a haszon reményében... ha nem sikerül túladni rajta, hát elégetik... micsoda pazarlás... micsoda pazarlás... Pedig... még végig sem gondolhatta az ifjú közbevágott...

– Persze, hogy nem elég – mondta a fiatalabb és ő is felállt, majd így folytatta – vallásokat kreált az ember,

majd hatalmat akart a vallásnak, ezért még ölni is képes volt... a kis ember nyomorog... aki meg magas pozícióba kerül... őt meg csak a hatalom és a vagyon érdekli... valakinek rendet kellene tenni végre... A vallások papjai sem téged szolgálnak már... Az egyéni érdek mindennél fontosabb...

– Hogyan akarod – simított végig a szakállán az idősebb – úgy mint legutóbb? Szeretet hatalmával? Hiszen mit értél el vele?... egy pillanatra a csönd feszült közékük... Mit értél el vele? – ismét végig simította a szakállát, majd így folytatta – azt hiszem, az emberen már nem lehet segíteni...

– Ha meg se próbáljuk – replikázott a fiatalabb – ha meg se próbáljuk...vajon mennyivel vagyunk jobbak az embernél? Akkor minek teremtetted őket? Ha megteremtetted... miért ilyennek?

– Nono fiam! Lassabban a testtel – vágott vissza az öreg...azután megint a csönd játszott főszerepet...mind ketten gondolkodtak... – Lehet, hogy mégis neked van igazad... talán... mielőtt meghozom a végső döntést... egy próbát megér... de nem testesülhetsz meg... azt nem! Oldd meg ha tudod de csak így... nem viheted a vásárra a bőrdet – dühösen legyintett egyet, majd így folytatta – nem ér az egész annyit... ha visszajöttél megbeszéljük... menj! De kérlek... vigyázz magadra!

A fiatalabb megölelte az öreget majd elment. Az öreg még hosszan töprengett. Tudta, hogy az ifjú szertelen, néha félt is attól, hogy ismét baj lesz és nem tud beavatkozni...legyintett egyet...hátha most szerencsével jár. Tudta, az emberben nem lehet megbízni. Érdekei vezérlik, no meg a nyáj-ösztön. A vetett konc éhsége mindent felülmúl. Az is lehet, hogy a fiúnak van igaza... egy próbát ta-

lán megér... De mi változott a teremtés óta? Háborúk: területekért, olajért, vagyonért, gazdagságért, vallásért... a kőtablába vésett törvények már régen elvesztek... átírták a magukat felsőbbrendűnek kikiáltók... a hiba... az a hatalmas hiba... mégis az övé, hiszen ő adott szabad akaratot... már bánta, de van amit visszavonni nem lehet... csak reménykedni, hogy egyszer talán a józan ész majd visszatér... csak reménykedni... hogy is mondják az emberek? A remény hal meg utoljára... legyen úgy!

A SZERETET ONNAN JÖN, AHONNAN NEM SZÁMÍTANAK RÁ

A busz lassan gördült ki a mellékutcában kialakított parkolóhelyéről. Így lassan, szinte araszolva haladt a megálló felé, ahol már szép kis tömeg várakozott a felszállásra. Beérkezett és megállt. De a vezető még nem nyitotta ki az ajtókat Rendezgette a papírjait, melyet egy nagy fekete mappából vett elő, majd írt is valamit. Időnként az órájára nézett. Majd tovább folytatta a megkezdett rendezgetést. Kettő perc volt az indulásig, amikor lerakta a mappát és kinyitotta az első ajtót, jelezve, hogy felszállhatnak az utasok. Lett is tülekedés rögtön, hiszen mindenki szeretett volna ülőhelyhez jutni. Néha egy-egy utas megállt, hogy jegyet vásároljon. Kalauz nem volt a buszon. Ma már mindent a vezetőnek kell intézni. Lassan elfogyott a felszálló utas és az ajtó becsukódott. A motor felberregett és épp indulni készült, amikor egy idős férfi jelent meg a vezető látóterében, jelezve, hogy ő is utazni kíván. Az ajtó kinyílt, az öreg felszállt.

– Ejnye Pista bácsi – mondta a vezető – a héten már ez

a harmadik, hogy le akarja késni a járatot. Mi történt? Talán ráfeküdtek a nadrágjára? – felnevetett, mintha a világ legjobb viccét mesélni. Azzal indított és a busz elindult. Az ajtó hangos csattanással csukódott be.

– Nem feküdtek arra Géza fiam – mondta az öreg – tudod mióta Julisom meghalt, immár 3 éve, egyedül élek és rengeteg a tennivaló a ház körül. A jószágot is el kellett látnom, mert csak reggel fogok hazajönni. Tudod portás vagyok egy nagy cégnél, éjszakai portás. Napközben itthon is van mit csinálni, meg aztán tudod fiam, éjszaka nem nagyon tudok aludni, meg a pénz is kell, hát dolgozom. Amíg bírom. Ha meg már nem megy, abbahagyom! Tudod vannak malacok, meg tyúkok és két kutya vigyázza a házat. Őket bizony nem hagyhatom éhezni. Mire minnemenel végzek, már indulnom is kell. De már a fürgeségem, bizony nem a régi. Elmúltam hatvanöt. De a nyugdíj kicsi. Kell a pénz! Hála Istennek a gyerekeket nem kell már támogatni, mindent amit tudtunk megadtunk. Ha másért nem, hát azért, hogy egyedül maradjak – kesernyésen felnevetett, de látszott rajta, hogy marja a keserűség.

– Pisti meg Julcsi nem járnak haza? – kérdezte Géza, aki közben vezetett. Igazából a szolgálati szabályzat tiltotta, hogy a vezető menet közben beszélgessen az utasokkal, de ezt a szabályt csak nagyon kevésszer tartották be.

– Tudod Géza – mondta az öreg – amióta Julisom meghalt, nagyon keveset vannak itthon, de talán jobb is ez így. Pista fiam Pesten dolgozik, oda is nősült, igazi nagyvárosi lányt vett el, két gyerekük van, de a menyem nagyon nem szívleli a falut. Neki itt minden bűdös, meg trágyszagú. Ha haza is jönnek, szinte azonnal indulni akar vissza. Amíg itt vannak százszor megkérdezi: hogy lehet egy ilyen lepratelepen élni? Pedig én igyekszem azt a kis portát meg

az állatokat rendben tartani. Amennyire bírom. Mert hát segítség az nincs. Lett volna egy özvegyasszony aki szívesen parkolt volna le mellém, de a fiam és a lányom azt mondták, ha Mancika ide költözik, ők többet rám nem nyitják az ajtót! Igaz így se teszik meg....

A busz befutott a következő megállóba és Géza intézte a felszállást, jegyet adott, bérletet ellenőrzött, végezte a munkáját. Az öreg hallgatott addig, mert ugye a buszvezető fontos ember. Nem szabad ilyenkor zavarni. Amikor az ajtó becsukódott és a busz elindult az öreg folytatta.

– Julcsi orvos lett, gondolom ezt tudtad és egy nagyközségben háziorvos. Elvált, onnan van két gyerek, mindkettő fiú. Azután férjhez ment újra, onnan meg van egy kislány. De a férje egy minden hájjal megkent csavargó. Az eredeti foglalkozása azt hiszem: életművész, de hogy valójában miből él, fogalmam sincs. Valószínű a lányom keresetéből. Egyébként olyan a beállítottsága is. De úgy csinál, mintha ő tartaná el a családot! Egyszer vagy kétszer voltak itt, de ki akart oktatni arról, hogy mit kellene csinálnom, meg hogyan. De nem ám valami szolid stílusban, hanem magas lóról, lekezelően. Mondtam is a lánynak legutóbb mikor itthon voltak, hogy: tényleg meg kellett venni azért a tíz deka kolbászáért ezt az egész disznót? No erre úgy megharagudtak, hogy azóta szóba sem állnak velem. Így azután öreg napjaimra magam maradtam..... Ha ez az Orbán gyerek beváltja a fenyegetését, hogy a családnak kell eltartani az öreget... azt hiszem nem lesz kihez fordulnom! Legfeljebb kiköltözöm Julisom mellé, csak előbb megásom a vermet – az öreg ismét felnevetett, de

Géza látta a tükörből, hogy könny csillog a szemében.

– Ha már úgyse jönnek a gyerekek – mondta Géza – miért nem fogja a hóna alá Pista bácsi Mancikát? Hátha össze-

jönne egy jó kis lamúr – hamiskásan rákacsintott az öregre, majd így folytatta – pedig maguk aztán mindent megadtak a gyerekeknek. Pisti mérnök, Julcsi orvos, mi kell még nekik ennél több? Ha engem így istápoltak volna a szüleim... istenem... most nem buszt vezetnék! Miért nem maga volt az apám Pista bátyám. Mennyivel másabb lenne most az életünk.

– Tudod Géza fiam én, fiatal koromban nem tanulhattam. Úgy gondoltam, hogy a gyerekeknek mindent megadok, csak ne legyenek olyan tudatlanok, mint az apjuk. Bár van érettségim is, meg szakmám is, meg próbáltam magam képezni, sokat is olvastam, de mégsem vittem sokra. Megbeszéltük Julissommal, hogy tanuljanak a gyerekek. Ne a földet túrják. Legyen belőlük úr, ha már mi nem lehettünk azok. Áldott jó asszony volt az én Julisom. Mindenben mellettem állt míg a tüdőrák el nem vitte. Csak hát ugye nagy szenvedélye volt a cigaretta. Még a kórházból is kiszökött, hogy rágyújthasson. Ez volt a veszte.....4 hónap alatt elvitte a betegség!.....

– A busz közben megállók sorát hagyta el. Sem felszálló, sem leszálló utas nem volt. De a következő falu megállójában sokan várakoztak. Géza kinyitotta az ajtót, intézte a felszállást. Jegyet adott, bérletet ellenőrzött, utasok feltett kérdéseire adott választ, ami az indulásra és érkezésre vonatkozott. Mikor elfogytak a felszálló utasok az ajtó becsukódott. A busz újra elindult. A végállomásig még 30 kilométer volt hátra. Géza intett az öregnek, hogy folytathatja.

– Mancikát kérdezted – mondta az öreg – Mancika már talált magának partnert. Suttogó Józsinak is meghalt a felesége a nyáron, aztán egy hónapra a temetés után összeköltöztek. Rajta is voltak a falu száján rendesen. Egyébként is megharagudott rám a Mancika... Mikor a gyerekek el-

utasították, én elmondtam neki... Nyámnyila fazonnak monddt, aki nem képes kiállni az igazáért.. Meg azt mondta, hogy tuskó vagyok – az öreg itt elnevette magát, majd így folytatta – meg azt is mondta, hogy egy paraszt család évi tüzelője kijönne belőlem, ha felaprítanának! Ilyen asszony volt a Mancika! A Jóisten keze volt szerintem benne, hogy nem engedte a házamba! Még hogy én tüzelő? – körbe nézett, hogy ki hallja, de szinte biztos volt benne, hogy mindenki. Újra felnevetett – Még hogy én tüzelő? Ha, ha, ha!

– Pista bátyám, akkor magát is veri a sorsa rendesen – mondta Géza, de ő nem mosolygott – hogy örülnék, ha apám és anyám még élne! De sajnos egyik sincs a föld fellett. Autóbaleset. De biztos hallott róla. Jeges úton kisodródtak és ott volt az a hatalmas tölgyfa. Mindketten... azonnal... de legalább nem szenvedtek. Anyósoméék sincsenek már... a gyerekeimnek meg nincs nagyszülő. Nem akar lízingelni két unokát? Gézuka 12 éves, Ildike 9 múlt. Jöjjön el vasárnap, ha van kedve hozzá, aztán megbeszéljük. Nem akarom elvenni a vagyonát, de a gyerekeit sem akarom megrövidíteni, csak... egy ilyen jó ember mint maga... nem ezt a sorsot érdemli. Ne mondjon most semmit. Gondolja át! A héten még biztos találkozunk. Majd elmondja akkor mit gondol erről. A gyerekeknek nagyon hiányzik egy nagyszülő. Még ha fogadott is. Ha meg nem találkozánk, tudja hol lakunk. Ott az ABC-vel szemben abban a sárga házban. Ha úgy dönt, hogy elfogadja, vasárnap várjuk.

– No de Géza fiam, a párod mit fog szólni ehhez – az öregnek elcsuklott a hangja. Átfutott az agyán, hogy lám egy idegentől mennyi kedvességet, szeretetet kaphat az ember. Mert a magánynál rosszabb dolog nincs a világon. Legszívesebben elsírta volna magát, de egy öregember ilyet nem tesz! Pláne egy zsúfolt buszon.

– Megmondom magának Pista bátyám, Ildikó ötlete volt! Én csak egytetértettem vele. Majd megismeri. Áldott jó asszony! Naponta hálát adok az Istennek, hogy utamba sodorta. Naponta imádkozom, pedig nem vagyok hívő, hogy idő előtt el ne vegye, mert abba belepusztulnék! Neki is nagyon hiányoznak a szülők és arra gondolt, mivel nem sűrűn látta, hogy a maga gyerekei itt jártak volna, talán magának is jó lenne egy „család” még ha csak fogadott is. Tudja, napok óta próbálom elmondani, de nem tudtam, hogyan fogjak hozzá! Remélem nem haragszik?

– Meggondolom, Géza fiam, meggondolom – mondta az öreg és lehorgasztotta a fejét, majd még annyit mondott – Ildikót is üdvözlöm, add át neki.

Nem beszéltek többet az utazás alatt. A busz megérkezett a végállomásra. Az öreg leszálláshoz készülődött. Géza megfogta a karját és mélyen a szemébe nézett, majd ennyit mondott:

– Vasárnap várjuk Pista bátyám! Nagy szeretettel... Remélem elfogadja, amit felkínáltunk! Nagyon szeretnénk!

Az öreg nem szólt, csak magához ölelte Gézát, majd sarkon fordult és elment. Várta a munka. De lépései már fürgébbek és fiatalosabbak voltak mint korábban. Lámlám gondolta mennyi szeretet van ebben a világban és talán nem is ott, ahonnan az ember joggal elvárná. Tudta, hogy vasárnap ott lesz Gézáéknál! Egy pillanatra megállt a járdán és az ég felé nézett.

– Julisom! Mit szólsz te ehhez? A felhők közül egy pillanatra kisütött a nap. Csak egy villanásnyi időre. Az öreg csak ennyit mondott: köszönöm!

AZ ÖREG

Az öreg csendesen ült a fotel karfájára támaszkodva és gondolkodott. Sok-sok évtized mi elszállt már felette. Ha a korára céloztak, mindig azt mondta: „jegyezzétek meg a kor az csak egy állapot!” Ilyenkor gyakran eszébe jutott, hogy bizony ezt a nyolcvankettő évet ő megélte, de hányan vannak, akik csak szerették volna. Mert ugye a sors útjai kiszámíthatatlanok.

Szeretett élni, pedig nagyon kegyetlenül megtépázta a sors. Az asszonya már közel húsz éve, hogy elment. Élhetett volna még. Az a fránya orvosi műhiba... Ha vissza tudta volna hozni őt, bizony beperli az orvost, de aki már odaát van, az vissza nem jön. Majd ő is megy, ha itt az idő. Gondolta, megbünteti a sors azt a gondatlan orvost, vagy lesz majd valaki aki tesz róla, hogy tovább ne praktizáljon. Pedig milyen jó asszony volt. Gondos, pedáns, tiszta. Jobbat nem is kívánhatott volna.

Egyetlen fia motorbaleset áldozata lett. Oly sokszor figyelmeztette, a száguldás jó dolog, meg szabadnak is érzi magát az ember, de mások is közlekednek az úton... meg is kell állni, vagy legalább meg kellene. Andris jó gyerek volt, mindig számíthatott rá. Kései gyerek volt, már azt hitték nem lesz gyermekük, amikor... Csak az a motor-őrület ne lett volna. Hányszor dicsekedett: tudod apa, ez a motor két-százötvennel is megy alattam. Ilyenkor ő rosszállóan csóválta a fejét. Azután egy hajnalon – ennek is már több mint tíz éve – egy szabálytalanul kikanyarodó teherautó véget vetett a száguldásnak. Rögtön meghalt – ahogy az orvosok mondták – Andris nem szenvedett.

A menyét és kicsi fiú unokáját – ő is lehet már 20-22 éves, ha nem több, a dátumokkal már bajban volt egy kicsit, néha – azóta sem látta. Elköltöztek, még a környékről is és nem is jelentkeztek. A telefonszámuk is megváltozott, hírt sem hallott felőlük. Egy darabig fájt a magány érzése, fájt, hogy elhagyták, magára maradt. Lassan megszokta. Gondozta a kicsi kertet amíg bírta. Azután egy nap gondolt egy nagyot és merészet, eladta minden vagyonkáját és beköltözött ide az otthonba. Itt legalább emberek között van. Bár nagyon különbözőek, de ő jól kijön velük. Mindig hangoztatja, ha megkérdezik, hogy van-e valamire szüksége, hogy a mindennapi betevő megvan, tartós fogyasztási cikket már úgysem vásárol. Ilyenkor még egy aprócska nevetést is megenged magának. Szeretett itt élni és őt is szerették. Így érezte.

A nap, ahogy átsütött az ablak üvegén elbágyasztotta. Elbóbiskolt a fotelban. Arra ébredt, hogy valaki óvatosan keltegeti. Az egyik nővérke volt. Homályosan, de eljutottak a tudatáig a szavak, amit hallott: István bácsi! Vendége van. Ébredjen. Egy fiatalember, azt mondja az Ön unokája.

Egy pillanat alatt felébredt. Istenem – gondolta – ennyi év után. Pedig már úgy megszokta, hogy egyedül van. Gondolkodott. Mi legyen most? Eddig mindenkinek azt mondta itt, hogy nincs már családja. Nem akarta bolygatni a múltat és magyarázkodni mások miatt. Most hirtelen valaki mégis előkerül.

– Beengedjem – kérdezte a nővérke – de ha nem akarja én el is küldhetem.

Az öreg úgy érezte, hogy kiszáradt a torka és egy szót sem tud kinyögni. Végül mégis nagy nehezen kinyögte: engedje be Franciska, hagy lássuk mit is akar ez a valaki.

Kisvártatva egy fiatalember jelent meg az ajtóban. Az öreg szeme végigfutott rajta. Mintha az apját látnám... mintha Andrisomat Istenem! A szeretet érzése járta át öreg szívét. Legszívesebben azonnal a keblére ölelte volna, de...

A fiatalember még csak nem is biccentett. Köszönni meg egyáltalán. Odasétált az egyik székhez és leült, lazán keresztbe tette a lábait és nézte az öreget. Egyikük sem szólt egy szót sem.

– István bácsi – mondta Franciska – magukra hagyom önöket, ha valamire szüksége lenne csak szóljon, itt vagyok a másik szobában. Azzal kiment.

– Szia papa – szólalt meg a fiatalember – régen láttalak. Most is csak azért jöttem, mert kerestelek a régi házban. Ott mondták, hogy most itt laksz. Anya ugyan azt mondta, hogy nem is keresselek, mert már biztos, hogy elfelejtettél bennünket, hiszen ebben a korban amiben te vagy, néha szenilisek az öregek. Én úgy döntöttem, hogy mégis meglátogatlak. Hiszen a nagyapám volnál, vagy mi... Régen láttalak. Meg híreim is vannak a számodra. Hamarosan nősülni fogok és kellene egy kis pénz, gondoltam, hátha a ház árából juttatsz nekem is valamit. Anyám ugyan azt mondta, hogy egy zsugori vén alak vagy, régen is az voltál, de én mondtam neki, hogy egy próbát megér. Ha beszállsz a projektembe, sűrűbben, mondjuk havonta meglátogatlak. Ennél többet nem ígérhetek. Előttem az élet és nem igazán akarom elpazarolni. Azt hiszem ez egy fair ajánlat. Na mit szólsz hozzá papa. Örölsz az unokádnak?

Az öreg nézte ezt a nyegle fiatalembert. Csak úgy dőltek belőle a szavak, de az érzés ami a jövőtelekor, öreg szívét átjárta, most fejvesztve menekült. Csak ezért? Mert pénz kellene? Még, hogy ő zsugori? Hiszen ő vette a házat amiben a fiáék laktak, amit a menyé eladott amikor elköltöz-

tek, sok-sok éve. Hiszen ahányszor csak náluk járt, mindig vitt ajándékot. Ő fizette ki azt a „gyilkos” motort is. Ő a zsugori? Meg, hogy szenilis? Hiszen mindenre pontosan emlékszik. Talán arra már kevésbé, hogy tegnap mit is evett, de a régi idők, mintha ma lettek volna. Úgy érezte, egy hatalmas gombóc van a torkában, ami fojtogatja pedig le kellene nyelni. Alig ismert a saját hangjára amikor megszólalt végre.

– Azt hiszem fiatalember, rossz kapun zörgettél. Ne haragudj de a neved sem tudom, mert annyira nem voltál intelligens, hogy bemutatkozz. Nekem nincs unokám! – maga is megdöbbszent ezen, de már kemény volt és határozott. Ha csak ezért jöttél, mehetsz is – gondolta, majd így folytatta: a fiam évekkel ezelőtt meghalt és nincs unokám sem. Ha lenne, biztos nem volna ilyen nyegle mint te, édes fiam! Azt hitted idejössz egy vénemberhez, akinek családja nincs, kicsit felborzolod az emlékeit és rögtön eléd szórja minden vagyonkáját, ami az élete munkájából megmaradt? Rosszul számítottál. Nem vagyok szenilis és rögtön megérzem, ha át akarnak verni. Szóval barátocskám, azt hiszem ideje volna távozni...

– Azt hiszem anyának igaza volt – vágta rá dühösen a fiatalember – te tényleg egy vén zsugori vagy. Inkább megtagadod az unokádat, csak ne kelljen tejelni. Minek neked öreg már a pénz? Ma holnap úgyis betakar a sárgaföld. El akarod vinni a fejed alatt?...Nem hiszem el! Miért nem hallgattam anyámra? Még egy ilyen vén hülyét?

Az öreg nem válaszolt a kifakadásra, csak átszólt Franciskának, hogy a fiatalember távozni szeretne.

– Én az unokád vagyok, akkor is, ha nem akarsz rám emlékezni – fordult vissza az ajtóból a fiatalember – Ezt még meg fogod bánni, mert sem én sem anya nem nyitjuk rád

többet az ajtót... Minek is jöttem ide... – azzal kiment és becsapta az ajtót.

– István bácsi! Mi volt ez? – kérdezte Franciska – de az öreg csak legyintett. Nem válaszolt. Franciska látva, hogy az öreg nem akar beszélni, kiment.

Az öreg felállt és az ablakhoz ment. Látta ahogy a fiatalember kirobog a kapun. Vissza sem nézett. Visszasétált a fotelhez és leült. Kezébe temette az arcát és sírni kezdett. Csendesen sírt. A könnyek végigfolytak az arcán. Később a sírás zokogásra váltott. A vállai rázkódtak és legszívesebben üvöltött volna. Sok-sok év fájdalma szakadt fel most belőle. Fülében ott csengett az „unokája” minden szava. Hát ezt érdemeltem? Csak a pénzem kellett volna, de én nem! Mit vétettem Isten? Mit vétettem, hogy mindent elvettél tőlem?

Ahogy hirtelen feltört úgy maradt abba a sírás. Mire Franciska újra visszajött – bár elárulta a vöröslő orra és a könnyben úszó szeme, hogy itt érzelmi kitörés történt – már újra a régi volt. Csak egyetlen dolgot kérdezett a nővérkétől:

– Franciska! Nem tud olyan családot, a környéken, aki szeretettel fogadna egy hiánypótló nagypapát a gyerekei mellé? Szívesen vállalnám!

FORTISSIMO NŐI HANGRA

Ez az októberi hajnal sem volt más, mint ahogy mostanában már megszokhattuk. Csendes őszi idő, plusz fokokba hajlóan, de igazi hideg még nem volt. Elálltam már a szél dzsekit és alatta a melegebb pulóvert, mégsem volt hidegnek mondható. Az unokámért kellett utaznom vonattal, mert nálunk tölti majd az őszi szünetet. Kikötése volt, hogy vonattal szeretne utazni. Természetesen az

unoka óhaja, pláne, ha a papa kedvence is – hiszen egy tündéri kislány, aki már lassan eléri a kamaszkort. Arról nem is beszélve, hogy kedvességével mindent elér ami csak belefér a papától elvárható keretekbe.

A parkolóból néhány méter, majd vagy 30 lépcső és máris a pénztár előtt álltam, ahol az intercity pótjegyét kellett megváltanom. Igaz, helyjegy nélkül olcsóbb lenne, de így 65 év felett már együtt is csak fillérek. Nyugodtan, kényelmesen sétáltam a peronon a 21-es kocsi felé aho-va a jegyem szólt. 21. számú kocsi 96. ülőhely volt az enyém. Ablak és asztal mellé kértem a jegyem, mert ugye, az én koromban az ember már szeret kényelmesen utazni.

A fülkében meleg volt. A „fotelom” háttal a menetirány-nak, a kérésemnek megfelelően biztosította a helyem. Fű-töttek. Annak ellenére, hogy a kinti hőmérséklet talán ennyire nem indokolta volna. Mindegy. Pestig úgyis le fog hűlni – gondoltam. Már éppen belemerültem volna a ma-gammal hozott könyv olvasásába, amikor nyílt az auto-mata ajtó és egy idősebb házaspár érkezett a fülkébe. Nagy darab asszonyság és elhanyagolható súlyú férje in-dult megkeresni a helyét a kézben tartott jegyek alapján. Néhány ülőhellyel arrébb meg is találták. A férj nagy ne-hezen felküzdötte a csomagokat a polcra. Még el sem ren-dezkedtek, az már asszony rákezdte:

– Most mondd meg – jegyezte meg, hangosan, hogy mindenki hallja és ellentmondást nem tűrő hangon – hát nem állatok ezek? Itt el lehet pusztulni olyan meleg van! Azonnal csinálj valamit...

– Jól van anyukám – jött a belenyugvó válasz – de mit? Talán a kalauznak kellene szólni, de még 20 perc van az indulásig és kalauzt nem láttam... de itt az asszony bele-fojtotta a szót. Szinte lángolt a szeme.

– Mit...mit...- engem nem érdekel... keresd meg és állítsd le a fűtést. mert itt meg lehet pusztulni. Elvégre te vagy a férfi? Nem?

A férfi felállt. Látszott rajta, hogy szavazati joga annyi van, mint a vágóhídra terelt birkának. Tétovázott egy pillanatra, hogy merre is induljon el. Azután mielőtt még megérkezett az újabb felszólítás elindult a legközelebbi automata ajtó felé. Vállán, hátán az együtt töltött évek gyötrelmeivel. Abba hagytam az olvasást. Kíváncsian vártam mi lesz ebből. A hölgy mint egy felbőszített bika úgy fújtatott. Ha nem lett volna lusta felállni, talán az ajtóig lökdösi élete párját, csak haladjon már végre.

A férfi az ajtóhoz ment és kinyitotta. Majd a lábát oda téve meggátolta, hogy az ajtó becsukódjon. Ezt az automata vagy százszor kísérelte meg, de a láb nem tágitott. Az asszonymak levegő kellett. Neki meg feladata a megoldás. Az asszonyon látszott, hogy ez a megoldás nem igazán a kedvére való, de jobb híján... ez is jobb a semminél. A férfi szorgalmasan őrizte az ajtót, nehogy az becsukódjon. Két sorral arrébb ahol az asszony ült, egy férfi állt fel. Magas, őszes, határozott karakter. Odament a „munkájába beletörődött” kiszolgáló személyzetnek átminősített szegény párához és jól hallhatóan felszólította:

– Kérem ezt hagyja abba – valószínű hozzáférő lehetett – mert az automata ezt sokáig nem fogja tolerálni. Ha meg egész úton nyitva lesz az ajtó majd azért fognak hőbörögni. Ha valami problémájuk van szóljanak a kálauznak – legyen szíves fejezze be az ajtó kitámasztását – mondta nyomatékkel és visszasétált a helyére. Az asszony megpróbált beleavatkozni, de a férfi tudomást sem vett róla, csak leült a helyére. Párja abbahagyta az ajtó kitámasztását és visszasomfordált a helyére bűnbánó pillan-

tásokat vetve élete párja felé: – én mindent megpróbáltam – lehetett az értelme.

Az asszony továbbra is látványosan „haldoklott”. Pedig a férj áldásos tevékenységének hála jelentősen lehűlt a kocsi belseje, ami már Pestig fel sem melegedett. Lassan elindult a vonat. Mikor az első megállót elhagytuk megjelent egy kalauz – egy kedves, szimpatikus hölgy, akinek a jegyek ellenőrzésekor mindenkihez volt egy kedves szava – és megkezdődött a „dráma”.

– Mi a fenének fűtenek ennyire ezen a rohadt vonaton, hogy az ember majd belepusztul – szegezte a kérdést neki az asszonyság... ez biztos, hogy azért van, mert maga nem látja el a feladatát rendesen, nem tartózkodik a munkahelyén... már szólni akartunk, de maga nem volt sehol... majd írni fogok a MÁV-nak és lekérem az ön adatait és fel is fogom jelenteni, hogy hagy rúgják ki, mert nem látja el a feladatát... – természetesen mindezt olyan hangerővel, hogy a legtávolabbi sarokban is tisztán lehetett érteni.

– Kedves hölgyem – kezdte volna a kalauznő a választ mikor úgy érezte, hogy szóhoz juthat – de az asszonyság belefojtotta a szót.

– Micsoda arcátlanság... én nem vagyok az ön hölgye... de maga nem végzi rendesen a munkáját... ezért kell nekem ettől a melegtől szenvednem... de majd feljelentem, minden fórumon ahol csak lehet, mert az ilyeneknek itt nincs helye, aki a munkáját nem végzi el... nagyokat fújtatva szedte a levegőt, de itt a kalauz kezdett beszélni:

– Nekünk előírásaink vannak itt a vasúton és aszerint kell a munkánkat végezni. Fel kell fűtenünk a kocsikat, mert az elindulás után leáll a fűtés. Már most is áll, de ha gondolja én az ön kedvéért bekapcsolom a klímát, hogy ne legyen melege... de akkor eszébe juthatott, hogy itt nem

csak ez a pár utazik, ezért az utasokhoz fordult, mielőtt elindult volna – Hölgyeim és Uraim! Másoknak is melege van? Bekapcsoljam hűtésre a klímát?

A válasz harsogó és egyöntetű volt. Nem kell a klíma! Nincs itt annyira meleg.

– Látja – fordult az asszonysághoz – a többség nem akarja amit Ön. – azzal lekezelve a jegyüket, jó utazást kívánt és folytatta a jegyek ellenőrzését, tudomást sem véve a továbbbra is emelt hangon fenyegetőző asszonyság jelenlétéről. Szegény férj, gondoltam, lesz nemulass ha megérkeznek a célállomásra, hiszen az ilyen ember nem tűrheti azt, hogy alulmaradjon. Valaki ezért bűnhődni fog. Mindannyian tudjuk ki lesz az!

A TÉVEDÉS

Egy kéz nehezedett a vállára. Hirtelen összerezsent. Eszébe is jutott azonnal a nagy régi mondása: csak az ijedezik akinek rossz a lelkiismerete. Elmosolyodott. Mik nem jutnak az eszébe. Felnézett. Idegen arcot látott maga előtt. Hiába kutatott emlékezetében, ezt az arcot sose látta. Vajon mit akarhat tőle – gondolta miközben a mosoly még mindig ott játszott a szája szegletében.

– Már azt hittem meg sem ismeresz – szólította meg az idegen – ezer éve nem láttalak. Mondd, hogyan csinálod, hogy semmit nem változtál. Pedig van annak már pár esztendeje, hogy utoljára láttalak... No... Mondj már valamit, hisz úgy nézel rám, mint aki életében nem látott fehér embert – mint aki egy remek poént mondott, talán a nap viccét, felnevetett., majd kérdően nézett a másokra, várva a választ.

Lázasan kutatott az emlékezetében, de mindig ugyan-oda lyukadt ki: fogalmam sincs ki ez a pacák, akit életemben még nem láttam, arról nem is beszélve mit akar tőlem? Nagy nehezen mégis kinyögte.

– Ne haragudj... de nem ugrik be, hogy honnan is ismerjük egymást. Az arcod ismerősnek tűnik – hazudta –, de nem tudok hozzá kapcsolni élményeket. Ha egy kicsit felhomályosítanál! Talán akkor... kellene valami támpont.

Most a férfi szeme kerekedett el. Látszott rajta, hogy töpreng, mit is mondjon. Talán még az is átfutott az agyán, hogy tévedett. De ez csak egy pillanat volt. Széles mosolyra szaladt a szája és újra megveregette a vállát:

– Te tényleg nem ismersz meg? Te, akinek olyan memóriája volt, hogy emlékezetből tudta még azt is, hogy egy orrszarvú tülkök hány molekulából áll... Tényleg foglalmad sincs, hogy én ki vagyok? Csak azt ne mondd, hogy barkochbázunk! Mert azt nem vállalom. De tudod mit. Van idő... találj ki.

Azzal helyet foglalt a mellette lévő ülésen. Oda még felszálló utas nem érkezett. Hallgattak. Istenem – gondolta, talán cserbenhagyott a legendás arcmemóriám, hisz akit életemben egyszer láttam, lehet, hogy a nevére nem emlékszem, de az arcot soha nem felejttem el. Ezt az ürgét viszont soha életemben nem láttam. Inkább nem szólok, hátha kiböki előbb vagy utóbb, hogy ki is ő és mit akar tőlem. Kibámult az ablakon, mint aki nagyon gondolkodik. A vonat kerekei ütemesen csattogtak a síneken.

– Na... mondj már valamit, vagy kérdezz, hogy közelebb juss a megoldáshoz – szólalt meg a kénytelen útitárs – ha ezt a fiúknak elmesélem, nem fogják elhinni. Ha elmondom, hogy az osztály esze nem ismert meg... azt hiszem meghalnak a röhögéstől. Akivel eddig találkoztam mindenki rögtön tudta, hogy ki vagyok és te... na szóval

te vagy a kakukktojás! Ezt nem hittem volna.

– Nézd barátom – kezdte minden bátorságát összegyűjtve – fogalmam sincs, hogy ki vagy. Életemben nem láttalak. Igazából azt sem tudom mit is akarsz tőlem, csak úgy hirtelen kizökkentettél a gondolataimból, a frászt hozva rám... azóta is azt kutatom, hogy ki lehetsz és hol is találkozhattunk, ha már ilyen remekül beillesztettél a képzeletedbe. De nem találok magyarázatot... Azt hiszem összetévesztesz valakivel.

A férfi hirtelen olyan arcot vágott, mint akire a legszébb szerenád éneklése közben ráömlött az ablakon kidobott éjjeli edény teljes tartalma. Csak rázta a fejét. Nem akarta elhinni amit hallott. Még dűnnyögött is, valamit az orra alatt, de azt csak úgy magának. Abból egy értelmes szót sem lehetett kihámozni. Azután csak ült, mint aki megkukult. Hallgattak.

– Bocsáss meg Feri, hogy zavartalak – szólalt meg nagy sokára a férfi – én Csontos Frigyes vagyok, tudod a Frici... akivel együtt kézilabdáztál és jártál iskolába. A mögöttem lévő padban ültél a gimiben és nagyon szeretted azt a kis szőkét az első sorból. Nem hittem volna, hogy nem ismered meg. Vagy csak már nem akarsz megismerni, mert annyira felvitte az Isten a dolgod... bár akkor nem vonattal járnál. Már láttalak egy néhányszor és ide is akartam jönni, de vagy veled volt valaki vagy én voltam elfoglalva. Most úgy döntöttem, hogy mint régi cimborát üdvözöllek... de ha nem akarsz megismerni... nem zavarlak. Minden esetre rosszulesik. No de hagyjuk. Nemsokára úgyis leszállunk – azzal felállt és indulni készült.

Ő csak nézett rá. De hiszen – gondolta – én nem is Feri vagyok, hanem Géza és nem is jártam gimibe, hanem technikumba. Kézilabdázni meg soha nem is akartam, hi-

szen a mindenem a foci volt. Igaz abban sem értem el semmit, de legalább azt szerettem csinálni. De a szőke az igaz... elmosolyodott.

– Bocsáss meg Barátom – szólalt meg, hisz így mégse engedheti el – itt valami hatalmas tévedés van. Én Csülök Géza vagyok. Soha nem jártam gimnáziumba, technikumban végeztem, majd az egyetemen mérnöki diplomát szereztem. Villamosmérnököt. Abban igazad van, hogy az a szőke... mert a mi osztályunkban is volt egy tündéri csaj... nagyon tetszett nekem, de én fociztam és nem kézilabdáztam. Azt hiszem, te tényleg összekeversz valakivel. Nem haragszom érte, hiszen elvem, hogy akit nem ismerek, majd megismerem. De téged soha nem láttalak. Eddig. Ha legközelebb is együtt utazunk, gyere nyugodtan, ha beszélgetni akarsz. Hacsak a munka frontjáról nem, egyéb közös élményekről viszont nem dumálhatunk... de majd megtaláljuk a hangot... Remélem.

– Neked aztán tényleg van bőr a képeden – mondta a férfi – még nevet is kreálsz magadnak, hogy ne kelljen bevallani, hogy a régi híres memóriád már lyukasabb a szitánál. De tudod mit: hagyjuk. Én nem zavarlak többet. Csak azt nem értem, hogy négy évig a haverok voltunk, te meg még azt is letagadod, hogy gimibe jártál. Szép kis alak vagy... mérnök úr.

A férfi sarkon fordult és elment. Vissza sem nézett. Géza hatalmas levegőt vett és mint a jó dohányos lassan fújta ki. No ilyen utam sem volt mostanában. Eszébe jutott egy mondás: az embert kétszer lehet megvezetni, egyszer ha elhiszi a hazugságot másszor pedig, ha nem fogadja el az igazságot. Nos itt az utóbbi következett be. Sajnálta Fricit. Mégsem hazudhatta, hogy osztálytársa volt. Felállt. Levette az aktatáskáját a csomagtartóról és az ülés-

re rakta. Elcsomagolta az iratokat amit olvasnia kellett volna, majd elindult lassan az ajtó felé. Fricit már nem látta sehol. Talán legközelebb.

A hangszóróban a vasutas hangját hallotta: Kedves utasaink... a végállomás következik... köszönjük, hogy utazásukhoz a vasutat választották.

KÖSZÖNÖM, URAM!

Mint a rugó, úgy rántotta fel az ébredés az ágyból. Érezte, nem kap levegőt. A szíve hevesen vert. Körülnézett. A szobában félhomály uralkodott. Az utcai kandeláber éles fénye szűrődött át a sötétítő függöny szövetén. Csend volt. De hiszen itthon van. A saját ágyában. Álmodta volna az egészet? Az nem lehet. Olyan valóságos volt minden. Megtapogatta a mellkasát. Istenem, mi történik velem? Félretolta a takarót és felült. Lassan kitapogatta a lábával a papucsát, felállt és elindult. A másik szobában a párja mélyen szedte a levegőt. Aludt. Hanyatt fekve, ahogy szokott, hiszen csak így tudott igazán jól aludni. A gyerekek is aludtak. A kicsi lány hason feküdt, mellette a takaró összegyűrve. Óvatosan betakargatta. Legszívesebben egy puszit is lehelt volna a homlokára, de nem akarta, hogy felébredjen. A fiúcska, ő volt az idősebb, igaz csak másfél évvel, széttárva karjait, mint az anyja, a hátán aludt. Óvatosan viassomfordált a saját ágyához. Csendesen ült az ágy szélén, gondolkodott.

Pedig olyan valóságos volt minden. Olyan valóságos! Folyton ezt ismételte magában. Próbálta visszapörgetni az eseményeket. Nagyon nehezen tudta kordában tartani a gondolatait. Biztos, hogy nem egy álom volt, amit

el is fogok felejteni reggelre?

Lassan összeállt a kép. Biztos volt már tizenegy óra, mire eloltotta a villanyt és aludni tért. Addig egy sci-fi könyvet olvasott. Kedvelte ezeket a regényeket. Ott minden megvalósulhatott, amire itt a földi létben esélye sem volt az embernek. A könyvespolcán halomban álltak ezek az írások és némelyiket már tíznél többször forgatta a kezében. Különösen sokat olvasott azóta, hogy diagnosztizálták nála a rákot. Sima köhögéssel kezdődött, majd egyre sűrűbben törtek rá köhögési rohamok. Úgy döntött szakemberhez fordul. Azért is, mert majd húsz évet dohányzott és csak két éve, hogy abbahagyta. Büdös és drága, mondogatta a baráti körben, ha cigarettával kínálták. Néha el is vett egy-egy szálát, megsodorgatta, majd visszadta: tudod, hogy én már nem dohányzom, fűzte ilyenkor hozzá. A diagnózis lehangoló volt. A bal tüdején apró pöttyöket talált a vizsgálat, majd mindezt a CT is megerősítette. Az orvos nyugtatni próbálta, bár kiérezte a szávaiból, hogy nem sok jóra számíthat. Megtudta, hogy nem műthető és azt is, hogy kemoterápiával próbálkoznak majd... talán segít. Hat kezelésen volt eddig túl. Egy kicsit mintha csökkent volna a köhögés mértéke. Majd az újabb vizsgálat, most a hatodik kezelés után, megmutatja, hogy mi is történt eddig.

Éjfél körül ébredt. Éles fény világított a szemébe. Hirtelen nem is látta az ágya mellett álló alakokat. Istenem, hol vagyok, futott át az agyán a kérdés. Lassan elfordult róla a fény és megvilágította a szobát. Megdöbbent. Három idegen alak állt az ágya mellett. Mint a sci-fi regényekben. Nagy ovális szemek, hosszú vékony kezek négy újjal, haj és szőrzet nélkül – ahogy a fényben ki lehetett venni – és mintha nem lett volna rajtuk ruha. Nem vol-

tak túl magasak a színük pedig szürke, itt-ott enyhe rózsaszín árnyalattal. Bár az idegenek nem fenyegették, az első gondolata az volt, hogy segítségért kellene kiáltani. Nem jött ki hang a torkán. Megpróbált felkelni. Megdöb-bent: nem bírta a tagjait mozgatni. Csak feküdt, magatehetetlenül, kiszolgáltatva.

Az idegenek csak nézték. Majd egy határozott kijelentést hallott a fejében, mintha hozzá beszéltek volna. Egyiknek sem mozgott a szája. Velünk kell jönnöd. Most. Minden idegszála pattanásig feszült. Nem akarok szerette volna kiáltani, de csak nagyon halk nyöszörgés hagyta el a száját.

Nem kell félned, hallotta újra a fejében, nem akarunk bántani. Annyit olvasott erről. Ilyenkor elvittek embereket és vizsgálat címén annyi szörnyűséget csináltak velük. Később kimosták az agyukat és csak mély hipnózisban voltak képesek újra felidézni a történeteket. Ezek biztos telepatikus úton kommunikálnak, gondolta és erősen koncentrált arra, hogy nem! A fény újra rávetült és lassan fel-emelte az ágyból és lebegni kezdett az ajtó felé. De hiszen nincs is az ajtó nyitva. Akkor hogyan jöttek be? Mire végiggondolta már át is lebegtek az üvegen, mely mint egy függőleges vízfelület nyílt szét előttük.

A szembe lévő ház ablakából egy férfi fürkészte a látványt. Valószínű nem hitt a szemének, mert kinyitotta az ablakot és kihajolt, hogy jobban lássa mi is történik. Hallotta, ahogy az egyik idegen azt mondja: nem emlékezhet. Akkor látta meg a csészealjat ami felettük lebegett. Abból egy másik fénysugár hirtelen a bámuló férfit pásztázta végig, aki erre becsukta az ablakot. Még a függőnyt is összehúzta. Ekkor az ő agya is kikapcsolt.

Mikor magához tért egy ágyon feküdt, de a kezeit és lábait pántok rögzítették. Meztelen volt. Hiába forgatta a

fejét, az erős fény miatt nem tudta feltérképezni a szobát. Csend volt. Nem fázott. Kellemes volt a hőmérséklet, csak azok a „bilincsek” ne lennének. Próbált kiabálni. Hang most sem jött ki a torkán. Feladta. Neki már úgyis mindegy. Ha ebbe most nem hal bele...

Lassan telt az idő. Nemsokára hajnalodik. Mi lesz ha felébred a család és nem lesz otthon... Nyugodjon meg, hallatszott a fejében, hisz olyan ideges, hogy a műszereink majd felrobbannak. Higgye el, nem bántjuk. Néhány vizsgálatot elvégezünk, azután mehet is haza... mintha egy fal mögül lépett ki a néhány idegen. Olyan egyformák voltak, hogy meg sem lehetett őket különböztetni egymástól. Most látta csak, hogy a szürke, valamiféle ruha, vagy inkább kezeslábas. A bőrük színe, ami a ruhából kilátszott, szinte valószínűtlen rózsaszín. Műszert illesztettek a testére, mely önállóan mozgott. Centiről centire feltérképezte az egész testét. Nem volt kellemetlen, inkább bizsergést érzett. Még csodálkozott is, hogy a karjairól, lábairól nem esik le az a kis gépezet. Amikor a vizsgálat befejeződött egy asztal szerű tárgy emelkedett ki a padlóból, annak közepére helyezte az egyik idegen a műszert. Néhány gombnyomás és ... nem akart hinni a szemének... a testének hologramja jelent meg a gépezet fölött. Az idegenek beszédéből semmit nem értett. Inkább hangzott madárcsicsergésnek, mint beszédnek. Elmosolyodott: de hiszen ez egy kalitka...

Az idegenek hevesen gesztikulálva vitatkoztak. Muto-gattak a hologramtest különböző pontjaira. Néhányan a fejüket rázták, ő így értékelte. Azután csak úgy a semmi-ből elkapott egy hangfoszlányt: milyen egyszerűen javítható ez a test... annyira kezdetleges...

Csak nem a rákomat vették észre...talán már áttétem

is van... Istenem most segíts meg, ezek élve felboncolnak.

A vita befejeződött, a hologramtest visszahúzódott, az idegenek újra körbeállták. Nyugodjon meg, csak egy pillanatra fog fájni... Felgyulladt egy fény felette és megvilágította a meztelen testét. Egy pillanatra elkápráztatta a fények játéka, ahogy szinte a szivárvány minden színében játszott. Úgy látta mintha apró kis valamik úsztak volna a fényben a teste felé.

A fájdalom olyan hirtelen és olyan erővel tört rá, hogy elvesztette az eszméletét...

De hiszen ez megtörtént velem gondolta. Miért van, hogy mégsem érez most semmit? Újra bevackolta magát az ágyba és nehezen de elaludt. Reggel frissen és vidáman ébredt. Tudta, hogy valamit álmodott, de nem tudott visszaemlékezni a részletekre. Nem baj, gondolta, egyszer majd eszembe jut, ha fontos, ha meg nem...

Délutánra volt időpontja a CT vizsgálatra. Előtte vértelen volt. Majd a kettő eredményét az orvos fogja elbírálni. Úgy érezte, mintha kicserélték volna. Élni akart...nagyon.

Pár nap múlva csengett a telefonja. Az orvos hangjában némi izgalmat vélte felfedezni, amikor megkérdezte, hogy délután be tudna-e fáradni a vizsgálat eredményét megbeszélni. Rosszat sejtett. Lehet, hogy csak átmeneti volt a javulás? Mindegy, gondolta, nem találgatok. Úgyis kiderül minden. Felhívta az asszonyát, aki megígérte, hogy elkíséri.

Az orvosi szobában négy orvos tartózkodott. Még a professzor úr is ott volt. Ekkora a baj, gondolta, lehet, hogy ez egy konzílium?

– Kedves Kovács úr – kezdte a doki – megérkezett a véreredmény és a CT is igazolta azt. Ön teljesen meggyó-

gyult. A testében, a szöveteiben, a ráknak, nyoma sincs... Mondja, hogy csinálta?

– Én? – nyögte ki nehezen a választ – hiszen csak eljöttem a kemora és ennyi! Betartottam amit nekem előírtak... mit kellett volna még tennem... komolyan meggyógyultam? Ugye nem viccelődik velem doktor úr!

– Természetesen nem, Kovács úr – válaszolta a doki – csak igazából nem értjük. A kemoterápia néha csodákat tesz, de ennyi idő alatt még soha...

– Nem szedett semmit? Nem járt más kollégákhoz kezelésre? Nekünk itt elmondhatja... hátha tudunk máson is segíteni – szólt közbe a professzor.

– Táppénzen vagyok amióta kiderült a betegségem, hiszen a kezeléseket után egy-két napig a házat sem bírom elhagyni, nemhogy máshova járjak... De mi ez az egész, most meggyógyultam vagy sem... Nézzék én egy beteg ember vagyok, megtennék, hogy nem szívatnak tovább?

– Önnek Kovács úr, semmilyen betegsége sincs. Cukor, koleszterin, májfunkció, hogy csak a legfontosabbakat említsem teljesen rendben... A CT vizsgálat egyetlen apró beteg sejtet sem talált... Szívatásról pedig szó sincs... Csak mi sem értjük... Jó hír viszont, hogy a mai nappal gyógyulnak nyilvánítjuk. Várja meg a zárójelentést és a körzeti orvosa majd megszünteti a táppénzes állományt. Még egy kérdést engedjen meg: nem barátja Önnek a „fentebb-lakó”?

Az asszonyára nézett. A nő csendesén sírdogált mellette. Nagy nehezen sikerült lenyelnie a torkában felhalmozódott gombócokat.

– Drágám! Csak nem azért sírsz, mert nem lesz belőled hamarosan víg özvegy? – ahogy kimondta, már visszahívta volna. Nagyon kegyetlenül és cinikusan hangzott.

– Istenem Kovács, hogy te milyen szívtelen alak vagy! Örömben sírok, hogy nem kell a két kicsi gyermekünknek apa nélkül felnőni! Hogy lehetsz ilyen?

Ahogy könnyben úszó szemekkel ránézett, szeretet sugárzott a férfi felé. Újjászülettem, gondolta. Kaptam még egy esélyt az élettől.

Ahogy kiléptek az utcára, az ég felé emelte a tekintetét és hangosan azt mondta: köszönöm Uram!

KÖDBŐL JÖTTEM...

Marci egy átlagos tinédzser srác, aki a maga tizenöt éves felsőbbrendűségével élte a mindennapi életét. Iskolába járt – tizenkét osztályos gimnáziumba – és ellentétben a többi hasonlókorúval, még szerette is ezt az állapotot. Imádott tanulni, szinte mindenben osztályelső volt, kivéve a testnevelést. Mintha róla írták volna az egykori Neoton sláger: „csak egy a baj, vörös hajú, szemüveges...” Mert Marci valóban az volt. Vörös hajú és szemüveges. A tornasorban a középtájat foglalta el sem magasnak sem alacsonynak nem volt mondható. Inkább olyan nyakigláb kamasz. Mindenkinek segített, aki hozzá fordult lecke ügyben, vagy ha valamelyik különóra meg nem értett elemeit kívánta jobban elsajátítani. Sokszor kapott hátba veregetést, sőt a lányoktól pusztit is, de itt mintha elvágták volna... Randizni már egyik sem akart vele.

Marci kedvenc hobbját a csillagászat volt. Karácsonyra kapott fél-profi távcsöve – esténként, amikor a hunyorgó csillagokat nem takarták el a gonosz, szürke felhők – az eget pásztázta, gyönyörködött a számtalan látnivalóban. Ilyenkor hangoztatta – már ha volt kinek – ha az

enyém lenne a Hubble távcső, mennyi mindent tudnék felfedezni. Ha ideje engedte, számítógépén, a NASA elérhető fényképeit és a „nagy álom távcső” közzétett felvételeit bújta. Különös vonzalmat érzett a csillagködökhöz, gyakran gondolkodott azon: vajon mi lehet az ismert univerzum határain túl? Űrhajós szeretett volna lenni, vagy csillagász, esetleg számítógépes szakember. Még nem döntötte el, melyik lenne a legjobb, de gyakran fogalmazódott meg benne, talán mindhárom egyszerre. Hiszen mégis, közelről látni azt, amit most csak távcsövön nézhet, mégis jobb lenne. Újabb és újabb planétákat látni, kóborolni a világűrben, felfedezni a legféltettebb, legtitkosabb bugyrait is... ez volt a szíve vágya. Tudta, mindez, számítógépes ismeretek nélkül...Imádta a sci-fi filmeket, hisz ott minden benne volt, ami neki kedves. Ilyenkor a fantázia szárnyain ő is az űrhajósokkal repült...

Kedvenc időtöltése volt, hogy ült az ágyán, törökülésben és csukott szemmel, gondolatban, a világűrt járta. Ilyenkor úgy érezte, az egész univerzum az övé. Sokszor meg sem hallotta a vacsorára hívó anyai szót, csak apa erőleyesebb fellépése szabott határt a végtelenben kalandozó fantáziának.

Hirtelen, mintha egy ceruza hegye koppant volna az íróasztal lapjához, csak ennyi volt a nesz, ami visszarántotta a valóságba. Szétnézett, de nem látott senkit. Az asztalon is minden úgy hevert ahogy hagyta. Képzelfldtem – gondolta. Már épp vissza akart térni az „űrbe” amikor újra csak koppant az a valami. Majd újra és újra. Az ajtóhoz ment, de az ajtón túl sem volt senki. Pedig meg volt győződve, hogy ez csak kopogás lehetett. Visszaült az ágyra. Néhány pillanat és újra koppant az a valami. Akkor... meglátta a telefonján azt a képet. Egy csodaszép is-

meretlen lány arca nézett vissza a képernyőről. Időnként felemelte a kezét és az ujjával kopogó mozdulatot tett... ilyenkor mintha egy ceruza hegye koppant volna az asztallaphoz...

– Szia – mondta Marci, aki nem tudta mire vélni a dolgot, hisz a telefon nem jelezte, hogy hívása érkezett, csak az a kopogó hang – Szia – mondta újra – én Marci vagyok, de téged még soha nem láttalak. Miben segíthetek?

– Szia – hallotta a lány hangját, aki folyamatosan mosolygott, a szája nem mozgott amikor köszönt – nem tudsz nekem segíteni semmiben. Csak meg szeretnék ismerni. Ha nem bánod? Tudom ez az egész furcsa a számodra, de sebj... majd csak elleszünk valahogy.

Marci csak nehezen szedte össze a gondolatait. Hasbeszélő lenne a lány? Hiszen olyan tisztán és érthetően beszél, de nem mozog a szája. Csak mosolyog. Ha ezt holnap a haveroknak elmeséli... El sem fogják hinni! Azt hiszik majd, hogy kitalált egy mesét, ha már az életben nincs szerencséje a lányokkal. De itt van, beszélget vele és olyan nagyon szép. Még a nevét sem tudom.

– Ne haragudj, de még a neved sem tudom. Egyáltalán ki vagy te és hol laksz? Miért pont én? Nem értem! Vagy ez csak valami hülyítés? Kandi kamera vagy mi?

– Bár nem tudom mi az a kandi kamera, vagy mi – válaszolta a lány – de itt lakom a szomszédban, mondhatnám, de az nem lenne igaz. A távolság nagyobb mint gondolnád, így agyhullámokkal utazni, pillanatok kérdése. Tudod az én hazám egy nagyon távoli csillagköd, ahogy ti nevezitek Carina Nebula peremén található, mi így hívjuk és mondott egy nevet, ami úgy hangzott, mintha egy lemezjátszó tűjét tolták volna végig a forgó bakelit lemezen... Valójában nem is így nézek ki, de azt hiszem jobb,

ha olyannak látsz, amit szívesen képzelsz el magadnak. Igaz én is lány vagyok – a ti értelmezések szerint – csak egy kicsit más, egy kicsit öregebb, egy kicsit... A nevemet kérdezted, bár azt hiszem nem annyira egyszerű mint a tiéd de megmondom. Fogalmam sincs, hogy mit kezdesz majd ezzel az információval – a lány továbbra is csak mosolygott, (megint egy érthetetlen, bakeliten szaladgáló tű hangja)... – hogy tetszik? Ki tudod egyáltalán mondani? Nem is érdekes ez. Ha már kérdezted, elmondtam. Nevezz úgy ahogy szeretnéd! Egyszerűbb lesz mindkettőnknek!

– Mit szólnál, ha Orionnak hívnálak? Tudod az egy csillagkép, amit én nagyon szeretek és amit már gondolatban oly sokszor meglátogattam, de nincs ahhoz felszerelésem, hogy oda eljussak. Pedig szívesen bejárnám az Univerzumot, mert nagyon régen foglalkoztat, hogy mi lehet a határain túl? Téged is érdekel? Olyan csodás a világűr és annyi a szépség benne. Hogyan találtál rám?

– A mi elnevezéseink között nincsenek ilyen nevek, mint az Orion, de tetszik. Nevezz így! Nem jól látod a dolgokat, mert, ahogy ti mondanátok, földhözragadtan kezeled a lehetőségeid. Ti emberek is képesek vagytok a gondolati utazásra, akár csak mi. Igaz mi már nagyon régen, ahogy ti mondanátok, generációk óta utazunk így. Valóban érdekelne, hogy a csillag- és bolygóhalmazokon túl – amit te Univerzumnak nevezel – mi van, de oda még senki nem jutott el közülünk. Tudod olyan a határ, mint ha egy nagy fal lenne...nem jut át a gondolatunk. De biztos, hogy valami azért csak van ott. Mert nem függhet ez az egész a nagy semmiben... Érdekel, hogyan találtam rád? Ez egy érdekes történet. Először a ti időtökhöz mérve, három éve találkoztunk egy ikercsillagon – nem is mondom a nevét, hisz úgyse értenéd – ahol megláttam a gondola-

to, ahogy pásztázta a vidéket. Láttam ugyan rajta, hogy nem vagy teljesen képben, még nem tudod kezelni ezt az adottságodat, de meglepett, hogy fiatal létedre – hisz a gondolatod éretlensége erre utalt – már ilyen messzire jutottál. Követtelek és megláttam a bolygókat, ezt a kék csodát, hisz ilyet még előtte nem is láttam. Azóta rendszeres látogatója vagyok. Egy alkalommal – néhány ciklus órával ez előtt – egészen idáig követtelek. Azután tanulmányozni kezdtem az életed, láttam jársz egy épületbe, ahol tanulsz, éreztem, hogy te más vagy mint a többiek. Tanulni kezdtem a nyelvet, hogy kommunikálhassunk, de csak nehezen találtam meg ezt az eszközt, hogy mindez megtörténjen. Most itt vagyok – mármint a gondolatom – ebben a kis dobozkában, de újszerű és érdekes ez az érzés.

Marci elképedve hallgatta. Már évek óta figyel? Mindig volt olyan érzése, gondolati utazásai során, hogy nincs egyedül. Mintha valaki követné. Mivel nem látott senkit belső képernyőjén, így az érzés csak érzés maradt. Egy idő után megszokta és már nem is foglalkozott vele. Ám milyen a sors! A mai napon minden a helyére került. Még annyi kérdés foglalkoztatja, amire választ szeretne! Vajon megváltja-e ez a lány képében tetszelgő valami, amiről még azt sem tudni, hogy milyen eredetiben? Csak maradjon még. Ha már eljött... itt van... hátha...

– Tudom, hogy ilyet nem szabad egy „lánytól” kérdezni, de mondd te hány éves vagy – nyögte ki végül a kérdést.

– Mi nem beszélünk években, hanem az eltelt időt – amit ti időnek neveztek – mi ciklusnak hívjuk. Ez a ti földi évetek szerint három évnek felel meg. A ciklusok ciklus órából és ciklus percekből állnak. Én még nagyon fiatal vagyok, csak nyolcvan ciklust éltem meg. A legöregebbek némelyike nálunk már meghaladta a négyszáz ciklust is.

– Kétszáznegyven éves vagy és fiatal? – nyögte ki hitetlenkedve Marci – Nálunk aki a száz évet megéli, ő már nagyon öregnek számít. Hogy van az, hogy ti ilyen sokáig éltek... Hogy csináljátok? Mi miért nem élünk annyi ideig? Pedig olyan jó lenne...

– Már sok mindent tudok rólatok azóta, hogy tanulmányozni kezdtelek benneteket és meg kell mondanom, ti mindent rosszul csináltok. A mindenség ura adott nektek egy csodás kék bolygót. Nem hogy élnétek a lehetőséggel, de visszaéltek vele. Irtjátok a fának mondott élőlényeket. Nem kíméletek, pedig innen kapjátok az oxigént, ami a létetekhez szükséges, irtjátok a négy lábú – állatnak nevezett – élőlényeket, a szárnyasokat, a nagy vizek élőlényeit is, amit ti halaknak hívtok. Autónak nevezett valamin mentek mindenhol, még akkor is, ha lábaitok is alkalmasak lennének erre a feladatra. Telepumpáljátok a levegőt mérgező anyagokkal, a vizeket is... Mi más módon élünk, nekünk nem kell oxigén, így valamikor... talán nem is olyan sokára... mi jól élünk itt, ahonnan az ember máshova kényszerül, vagy ő is a kihalásra jut, mint elődei... Biztos voltak itt is korábbi civilizációk. Érdekes faj az ember. Azért, hogy uralkodhasson, azért, hogy letaszítsa emelvényéről a mindenség urát, még az életéről is lemond. Pedig ha egy kicsit másképp élne... Hiszen ti is százötven évre vagytok programozva... csak így ahogy éltek... no hagyjuk... Szerintem te annak a csoportnak a tagja vagy, aki még nem érti ezt és egyébként sem tehetne semmit. Történelmetek számtalan ciklus óta – vagy ahogy ti mondanátok évszázadok óta – csak a háborúkról szól... a mindig többet és többet... a hatalom, a vagyon a fontos, pedig más szemlélettel... no de tényleg hagyjuk... Inkább magadról mesélj vagy kérdezz, mert a gondolati utazásnak is vannak korlátai... Lassan az én időm is lejár...

– Ne hidd, hogy nem értem! Nagyon is. Mi gyerekek ebben tényleg nem tudunk tenni semmit... mondd csak: tanítanál engem? Szeretnék én is a gondolatommal utazni, talán egyszer kontrollálni is tudnám... Tudod hobbit a csillagászat. Most döntöttem el, hogy csillagász leszek és ha sikerülne az „utazás”... talán... más szemmel vizsgálhatnám az Univerzum rejtelseit. Még egy dolog izgat igazán, milyen is vagy valójában... mert csodaszép ez a lány kép... ha nem te vagy... megmutatod?

– Megmutathatom – mondta a „lány” – de szerintem nem fog tetszeni amit látsz. Nagy vagyok. Bár az enyémekek szépek találnak, még ebben sem azonos az ízlésünk. Majd mielőtt elköszönök, az igazi képem is ide vetítem... csak ki ne szaladj a világozból... A másik kérdésedre válaszolva: tanítalak, ha gondolod. Nálunk, szabott ciklusperc van arra, hogy mennyi ideig utazhatunk, mert ekkora távolságok bejárása, pláne megfigyeléssel, szokások, nyelv elsajátításával, hatalmas terhelés. A ti időtökkel mérve ez hetente egy adott napon három vagy öt órányi lehet. Ha neked ez így megfelel... akkor elmentem a memóriámba a találkozás idejét. Bár jobb lenne ha másik bolygón találkoznánk, az nekem sem lenne ekkora távolság, meg így te is gyakorolnád az utazást. Mit szólsz hozzá? Mondjuk, valamelyik általad is látogatott ikercsillag valamelyik bolygója? Esetleg ott ahol felfedeztelek?

– A Castor, Pollux-ra gondolsz, az Ikrek csillagképben, vagy a Proxima Centaurira az Alfa-Centauri hármas csillagrendszer tagjára? – kérdezett vissza azonnal Marci – én azokat szoktam időnként felkeresni, illetve azok bolygóit, mert a csillagok nekem túl forrók...

– Mi másképp hívjuk, mint ahogy mindent. Már nem mutatom a neveket mert úgysem értesz belőle semmit. Megint csak rosszul látod. A csillag csak akkor lenne forró, ha fi-

zikailag repülnél bele... ettől még mi is óvakodnánk... de ha gondolatilag repülsz, akár a magjáig lejuthatsz, csak hatalmas energiát igényel... Erre te még nem vagy kész... most már tényleg megyek, mert van még két világ amit meg akarok nézni. A múltkor az egyiken egy hozzátok hasonló fajt fedeztem fel... csak technikailag és szellemileg sokkal érettebbek mint ti... Igaz a bolygójuk nem ilyen kék, inkább zöldes árnyalatú... őket szeretném újra látni... a másikon pedig, melynek felületét csak víz borítja, szárazföld nincs is, a víz alatti világ a csodálatos. A múltkor egész a legmélyéig lejutottam, igaz nagyon fárasztó volt a hatalmas víznyomás miatt, de megérte...

– Ne menj, hiszen csak most jöttél! Annyi kérdésem lenne még!

– Elhiszem! Én is így lennék a helyedben... majd találkozunk... Gondold ki, hogy melyik napon és én ott leszek ahol te... Csak gondold rá! Ül az ágyadon, mint most és a gondolataid szárnyán repül a Proxima bolygójára vagy hogy is nevezted azt az ikercsillagot... Onnan már együtt megyünk majd egy másik világba... még annyit, hogy a ti számításotok helyes, bár nem hisztek benne: sok ezer a lakott bolygók száma az Univerzumban... Különböző létformákkal, de lakottak. Majd meglátod!

Néhány perc szünet következett. Majd megjelent a képernyőn egy távolabbi kép, ami egy szürke és sivár helyet mutatott. A „talajon” lassan elmozdult valami, ami egy amorf sziklára hasonlított... Csak a színei különböztették meg, mert a szivárvány minden színében játszott. Hullámokban vonult végig rajta egymás után a színek sokasága, miközben néha-néha egy-egy szín felvillant, néhány másodpercre, majd tovább siklott a testen. Elképesztően nagynak tűnt, ahogy elmozdult és közelebb jött... De nem látszott rajta sehol a

szemnek, vagy szájnak megfelelő rés, sőt végtagokat sem lehetett felfedezni rajta. Mégis úgy mozgott, mintha rá nem is hatna a gravitáció. Közelebből már inkább hasonlított egy hatalmas amőbára mint sziklára, de a fények miatt a testfelület puhasága vagy keménysége nem volt megállapítható. Legalábbis Marci számára nem, aki elkerekedett szemmel nézte a jelenséget... Úgy érezte kiszárad a torka... Valóság ez vagy csak álmodik?

– Én hallom a gondolataid is – a képernyőn újra a mosolygós lány képe jelent meg – mi így kommunikálunk egymással és a külvilággal. Nem, kis-barátom, nem álmodsz! Ez a valóság. Majd ha többször találkozunk megszokod... Most tényleg mennem kell! Akkor, a ti időtök szerint jövő pénteken, tudod, ott az ikercsillagon... Csak még egy gondolat: te sem vagy szebb az én szememben, mint én a tiédben...

A telefonban hallatszó zajból úgy tűnt, mintha a lány nevetne... Majd a telefon képernyőjén megjelent a szokásos háttérkép. Marci még néhány percig csak bámult maga elé, mint aki nem érti hogyan történhetett ez meg vele... Bár elmesélhetné a suliban. Félt, hogy Józsi és barátai hülyére vennék. Csak bajt okozna magának... így is csak azért tűrik meg, mert minden nap másolják a leckéjét... Fáradt volt. Gondolatban ezt úgy fogalmazta meg: mint aki egész éjjel Vergiliuszt fordított, nyelvtudás híján szótárból... Ezen saját maga is jót mulatott.

Még annyi kérdése lett volna... Miért nem jutott most eszébe az a sok gondolat, ami foglalkoztatja. Pedig a „lány” biztos, hogy választ tudott volna adni... annyi mindent tudott... no majd pénteken. Akkorra felkészül... mégis, hogyan fogja megismerni. Az idő mindent megold – jutott eszébe apja mondása... Eldőlt mint egy zsák és már aludt is.

– Ébresztő – jutott el a tudatáig édesanyja hangja – még

a leckéd sincs kész... Mi történt veled, hogy végigaludtad a délutánt? Csak nem vagy beteg kisfiam? Ugye nem?

Anya, Marci homlokára tette a kezét. Örömmel állapította meg, hogy nem lázas. Akkor mi okozta, hogy ennyit aludt. Biztos a tinédzser kor...

– Nem vagyok beteg Anya – jött a válasz szinte azonnal
– csak egy másik világból jött barátommal beszélgettem. Most már tudom: csillagász akarok lenni...

Istenem! – gondolta aggódva az anya – másik világi barát? Mindig ezek a fantazmagóriák... Hiszen szegény fiának nincs is barátja, csak olyanok veszik körül, akik kihasználják... Álomvilágot teremtett magának... oda menekül... Pedig okos és értelmes... Add Uram, hogy megtalálja az életben végre a helyét és boldog legyen...

Hangosan csak ennyit mondott:

– Előbb gyere és vacsorázz meg... a tanulás megvár...

Kedves Olvasó!

*Mottó: Ha leírnám azt, mit megéltem eddig,
S közzsájra tenném; gondolom
Nem lennék más, csak egy sült bolond,
Ki sorsát átkozva, dicsekszik!*

Talán joggal teszed fel a kérdést: ki ez az ember, aki veszi azt a bátorságot, hogy elismert írók nyomdokain próbáljon haladni és novellákat írjon, arról nem is beszélve, hogy azt a nagyérdemű elé tárja. Beavatlak a titokba, a következő néhány sorral, mely nem csak azt taglalja, hogy ki is vagyok egyáltalán, de arra is magyarázatot ad, hogy hogyan kezdtem el, vált mindennapos hobbimmá ez a tevékenység és hova is jutottam vele.

Nevem Hegedűs Gábor és nyugger vagyok. Szeged melletti településen Algyőn lakom. Nem itt születtem, hanem egy Csongrád megyei kis faluban, a valamikor boráról híres Pusztamérgesen 1948 októberében, egy viharos vasárnapi napon! A középiskolát Szegeden végeztem és itt is dolgoztam nyugdíjba vonulásomig. Sok munkahelyem volt, de mindig emberekkel foglalkoztam. Szerettem a kihívásokat!

Már gyermekkorom óta a kedvenc időtöltésem az olvasás. Mindent elolvastam ami a kezembe került. Imádtam a klasszikusok verseit, szavalóversenyekre jártam és sokszor nyertem is, igaz csak újabb könyveket, de én ennek jobban örültem mint az okleveleknek. Csak a Pálmalevelem kikérése és felolvasása – 2014 – óta írogatok. Akkor szembesültem azzal, hogy írni fogok és azóta valóban a hobbim lett! Sokat tanultam és tanulok, mert a versek, novellák írása sem tanulástól mentes foglalkozás. Olyan szinten nem beszélek nyelvet, hogy fordításra is vállalkozzam. Szeretném magam megméretni, lássam mennyit is ér amit csinálok.

Ma már nem csak verseket, de novellákat is írok.

Eddig megjelent E- köteteim melyek megtalálhatók a Magyar Elektronikus Könyvtár „polcain”:

2017. Mint tömjénfüst

2018. Szárnyszegetten

2018. Látod fényt sírnak...

2019. Csendfolyamok

2019. A Hold mosolya

2019. Sziklákon egy fa...

Eddig megjelent papír alapú köteteim, melyek támogatással magánkiadásban jelentek meg:

2015. Álmodozások – versek

2018. Most szél sodor – versek

2019. A pálmalevél – novellák

2019. A Hold mosolya – versek

2019. Sziklákon egy fa – evokációk és parafrázisok

Antológiákban megjelent írásaim:

2016. Poet Antológia – három vers

2016. Őszi Pályázat – Irodalmi Rádió – egy vers

2017. Poet História X. Antológia – három vers

2017. Természet 2017. Antológia – Irodalmi Rádió – egy vers

2018. Kedvesemnek Bálint napra Antológia – Irodalmi Rádió – kettő vers

2018. Álmodból fogantam Antológia – Irodalmi Rádió – egy vers

2018. Szinva-parti sztorik Antológia – Irodalmi Rádió – három vers

2019. A Hold is velünk dalol Antológia – Irodalmi Rádió – öt haiku és öt apeva vers

2019. A világ ezerszínű virág Antológia – Irodalmi Rádió – három vers

2019. Zsebkönyv 7. Sodrásban – Holnap Magazin – tíz vers

2019. Utazók Sci-fi, Fantasy Antológia – Holnap Magazin – egy novella

Az Irodalmi Rádió szerkesztésében kerültek felolvasásra verseim az irodalmi műsoraikban. Verseim a Poet.hu irodalmi oldalon jelennek meg rendszeresen, de jutott már belőle a Holnap Magazinnál, a Verseskönyvnél és az Irodalmi Rádiónál lévő blog oldalamra is.

Jelent meg versem az Algyői Hírmondóban, valamint a pusztamérgesi helyi híreket tartalmazó újságban is.

Eddig elért eredményeim:

2018. Szülőköszöntő Irodalmi Pályázat – Irodalmi Rádió – egy novella II. helyezést ért el.

2018. Ne háborúzz Irodalmi Pályázat – Irodalmi Rádió – egy novella II. helyezést ért el.

2019. Természet Poétája Irodalmi Pályázat – Irodalmi Rádió – kettő vers III. helyezést ért el.

2019. Költők éves értékelése – Irodalmi Rádió – II. helyezést értem el.

2019. Idős-ügyi Tanács Irodalmi Pályázatán Szeged – egy novella I. helyezést ért el.

A saját versek mellett írtam evokációt Lermontov, Rimbaud, Verlaine, Baka István, Kicsiny László, Katona Judit, Kálnoky László, Garai Gábor, Radnai István, Marsall László, Petri György, Tóth Árpád, Garai Gábor és még sorolhatnám hosszan az elismert költőket, valamint néhány Poet-os társam verseire. A Poet.hu oldalán megjelenő

verseimet, novelláimat, közzé teszem a Facebook oldalamon is. Folyamatosan pályázok megjelenő felhívásokra. Algyő és Pusztamérges érdeklődő közönsége 2018 novemberében ismerkedhetett meg a második, papíralapú verseskötetem anyagával, kellemes hangulatú könyvbe-mutatón, majd 2019-ben a novellás kötetemmel is megismerkedett Algyő irodalomkedvelő közönsége.

Az elmúlt évben meghívás kaptam a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválra, ahol a Most szél sodor című verseskötetem és A pálmalevél című novelláskötetem dedikálhattam az Irodalmi Rádió standján! 2019-ben beválogatták a köteteimet az Algyői Értéktár megőrizendő értékei közé.

Újabban novellákat is írok a versek mellett, mert vannak olyan gondolatok, melyekhez a vers szűk keresztmetszet, illetve leírva a történetet több oldalnyit jelentene. Ezért próbálkozom ezzel a műfajjal. A bíráló joga – hogy megmarad vagy süllyesztő – már a Te feladatod eldönteni kedves Olvasóm!

Kedves Olvasó!

Fogadd hát szeretettel ezt a kötetemet is, mely a novelláim válogatását tartalmazza régebbiekét és újakat egyaránt. Remélem elnyeri majd a tetszésedet. Köszönöm szépen, hogy olvastad/olvasod.

Köszönetnyilvánítás:

A kötetet szeretettel ajánlom:

a SZUB Szerviz Kft.-nek, hisz támogatása nélkül a kötet nem jöhetett volna létre;
Tátrai S. Miklós Primavera Irodalmi díjas írónak, aki megtisztelt azzal, hogy a kötet ajánlóját megírta;

Berkes László Barátomnak, aki a kötet grafikai munkáit készítette;

Dományházi Editnek, lelkiismeretes szerkesztői és lektori munkájáért.

Tartalomjegyzék:

Hegedűszó...talán az élet	5
A mustgáz	18
A hegedű	23
A rézmozsár	28
Apák és fiúk	31
A pálmalevél	33
A távcső	42
Elhamarkodtam?	48
A csalódás	56
Ildi	69
A lövészet	78
A takarékkönyv	81
De jó újra látni	87
A műtét	93
A baleset	98
A döntés	104
A bögre	108
Császárszalonna	113
Nosztalgia	116
Az esély	119
A szeretet onnan jön...	122
Az öreg	128
Fortissimo női hangra	132
A tévedés	136
Köszönöm, Uram	140
Ködből jöttem	146
Bemutatkozás	156
Köszönetnyilvánítás	160



„Almafának virágzik az ága,
Fújja parton a tavaszi szél.
Fűben sétál gyönyörű Katyusa,
Zöld mezőben édes dalra kél.”

